Rare Book Dept.
No. *Q.405.111
The Public Library of the City of Boston.

COSMOGRAPHIA DANS MANVDVCTIONEM

in tabulas Ptholomei: oſtendens omnes regiones terræ habi⸗
tabiles: diuerſa hominũ genera: diuerſis moribus & conditio
nibus viuentes: annumerãs diuerſa aĩalia in diuerſis prouin⸗
cijs: inſulas: maria: flumina: & mõtes: & plurima ſcitu digniſ
ſima: vna cũ nõnullis epigramatibus & carminibus.

Bowditch
May 1, 1939
I

PANEGIRICON AD CELEBERRIMVM ATQVE NOBILEM VIRVM HARTMANNVM DE EPTINGEN MAIORIS ECCLESIAE BASILIENSIS CANONICVM: SAPPHICON ENDECASILLABON TETRASTROPHON HEINRICI BEBELI VSTINGEN.

q Va canam docta celebrē camena.
Splendidū Hartmannū bonitate mira.
Muſa nunc profer fidibus canoris
Pyerideſq̧

Fulget hic largo ſuperū fauore.
Nobilis priſtis patribus creatus.
Q uēq̧ virtutes decorant parentes.
Stēmate claro.

Pectus huic donis cecropis mineruæ:
Pingue donaſti pharetratæ phœbe:
Atq̧ ſolertem dederas magiſtrā
Calliopeiam.

Pegaſi puris madefactus vndis:
Doctus hoc ſacro ſaturauit amne
Corda: diuorūq̧ bibit vnde turba
Carmina vatum.

Sunt tibi notæ Mithridatis inſtar
Pontici regis variæ loquelæ:
Atq̧ ſermonem Cicerone dignum
Promere poſſis.

Integræ mentis: memoranda tecū
Dona virtutis: quibus ipſe clarus
Emicas: donec viridis ſubintrat
Rhenus in æquor

Q ui cupis tempus reuocare priſcum:
Q uo fuit multo ſapiens honore.
Q uoq̧ virtutes colebant̄ atq̧
Pallados artes:

Quo pudor regi deerat ſuperbo:
Litteras ſacras coluiſſe nocte
Sæua dum ſudās agitabat arma
Sole cadente.

Fecit auguſtus moderator orbis
Caius & cæſar: varijqꝫ reges
Maximi bellis adamare vates:
Sæpe ferunt.
Inclitos reges ſequeris diſertus
Omnibus rebus ꝓbitate fulgens:
Non pius nulli ſtudio vigenti:
Ingenioqꝫ.
Talibus ſemper (celebris per æuum)
Te geris mitẽ & facilem patronũ
Atqꝫ mecœnas veluti poetas
Diligis alter.
Propter hoc viuus ſuperos adibis
Nec tua in terris ruitura fama eſt:
Dum polũ ſtellas: tenet vnda piſces:
Robora tellus. Vale.

Τέλοσ

Integerrimo atqꝫ nobili viro Hartmanno de Eptingen maioris eccleſiæ Baſilienſis canonico ſuo dño humaniſſimo Heinricus bebel Iuſtingenſis ſalutẽ dicit.

t Radunt rerũ ſcriptores (vir humaniſſime idẽqꝫ doctiſſime) Alexandrum illum magnum macedoniæ regem.
Vel ex eo maxime ſe cæteris regibus maiorem oſtentaſſe: quod alium nullum: neqꝫ legerint: neqꝫ audiuerint: quẽ cum illo: & liberalitatis & munificẽtiæ magnitudine ſplendoreqꝫ comparandũ cenſerent: quo facile comparauit omniũ ſibi fauorem & beniuolentiã: vt ꝑ omnia terræ atqꝫ maris diſcrimina: ꝑ totũqꝫ terraꝝ orbẽ indefeſſi eũ comitarent̃. Quẽ tu ꝓbe imitaris: nam præter eximias alias eaſdẽqꝫ ĩmortales virtutes: Iuſticiã: prudentiã: animi magnitudinẽ: conſilioꝝ maturitatẽ manſuetudinẽ: temperãtiam: in reddẽdo iure æquitatẽ. & reliquas pene infinitas virtutes: quibus ſplendidiſſime abundas: ita ꝓpenſe beneficijs & humanitate ꝓſequeris: amas: & foues omnes & doctos: & bonaꝝ artiũ ſtudioſos: optimaqꝫ indole & ingenio præditos: vt omniũ ſtudioſoꝝ refugiũ: leuamẽ & aſylũ merito ſis & haberi poſſis: qui cũ omni antiquitate: & in omni benificẽtiæ & liberalitatis genere contendas: & nr̃o æuo

viuẽtes:lõge ante eas(Nã vt es doctiſſimus)reuocare conaris
priſta illa & aurea ſæcula in qbus cũ ſapiẽtia & ꝟtutes ĩ hono-
re erãt: Vigebãt tũc optimarꝫ artiũ ſtudia: & ſtudiorꝫ cultores.
Qui & ſi de nobilib⁹ pẽtibus ortus ſis: q etiã rebus bene geſtis
optĩe ꝓmeriti ſũt erga impiũ: tñ nihil eſſe putabas: niſi etiã bo
nis artib⁹ niteres: ne tm̃ aliena iactare videreris: qđ Seneca tra
gic⁹ vates illaudabile nobilib⁹ iudicauit: ꝑfect⁹ itaq3 ad ſtudiũ
Pariẽſe: hic ad multos ãnos ꝙ exacta cura & diligẽtia ꝓſecut⁹
ſis bonas artes: q̃tã deniq3 operã nauaueris: tũ in philoſophia:
tũ in aliȷs præclaris artibus luce clarius patet: cũ adeo grauiť:
adeo facunde: adeo demũ diſertiſſime: & diſputes & loq̃ris: &
tãto acumĩe oĩm admiratione: ſũmaq3 tua laude rñdeas: vt ad
vnguẽ ſingl'a tenere videaris. Nec tã optimi diſertiſſimiq3 viri
tibi famã cõcitaſti ſingularẽ: qđ bonorꝫ ſtudioſorũq3 hoĩm &
colas & obſerues oĩe genus: ꝙ qđ ab eorꝫ hoĩm cõditione ſp
abhorrueris: q oĩs honeſtatis obliti & decoris: p oẽm vitæ infa
miã in quãq3 corporis voluptatẽ fœditatẽq3 reddiderũt ſe p cli
ues: q vt ſũt oĩ malignitati obnoxiȷ: ita a bonarꝫ artiũ ſtudiȷs
alieniſſimi. Nec velim digniſſime Hartmãne adulatiõis crimi-
ne me inſimules: qđ natura inſtructus ſemp adeo deteſtandũ
atq3 fugiendũ duxi: vt etiã eos capitali odio habuerĩ: q aliqđ
huius criminis ſimulachrũ præferebant. Sed ea oĩa ita manife-
ſta notaq3 ſũt oĩb⁹: vt q nõ ſciat: ſit nẽo: Apprime igiť cõgratu
lor tibi: ꝙ cũ in ea incideris tpa infauſta & infœlicia: qb⁹ lr̃æ &
lr̃arꝫ cultores deſpectui ſũt: ita incũbas in bonarꝫ artiũ ſtudia:
ita inuigiles: vt qđcũq3 fueris ociũ nactus: id omne ĩ bonas ar
tes cõferas: ratus nihil tũ demũ fore: qđ magis glorioſã formã
in hũanis apud ſupos æternã beatitudinẽ pariat: q̃ bonis & fi-
de dignis(in qbus a ꝓpria qs corrigiť cõſcĩa)artibus inſudare.
Poſtremo aũt ꝙ oẽs hũanitatis ſtudiȷs deditos: ea cõplectaris
beniuolentia & charitate: vt te merito & p̃onũ appellẽt: & tu
torẽ ſingularẽ: Facis id ꝓbe & magnifice: & vt de bonis artib⁹
optime meritus: & certiſſimũ teſtimoniũ de te præbes: ꝙ harũ
rerꝫ nõ ſis ignarus. Quotidie enĩ a deo optimo maxĩo deſide-
ras: ꝙ ea priſta tẽpora reuocenť: qbus reges & impatores bo-
nis artibus operã dabãt: & harꝫ cultores ſũmopere diligebãt:
tũc viguerũt ſapiẽtia & ꝟtus. Nã vt hiſtoriæ phibẽt: Iulius cæ
ſar totius Romãi imperiȷ inſtaurator: ſũme poetas dilexit: imo

in poetarꝫ collegiū ſe recipi gaudebat: & q̄ doctus fuerit: q̄ꝗ terſe & ornate ſcripſerit: teſtant̄ eius cōmētaria de bellicis rebus: quæ dū in Galliā ꝓficiſceret̄ edidit: die in armis: noctu ī philoſophia ſe exercēs. Quid loquar de eius ſucceſſore oīm regum fœliciſſimo Auguſto octauiano: qui quantū doctrina valuerit: reſtant adhuc eius carmina in æneydos Virgilij laudem: a quo noſter Maro nō ſolum ſumme dilectus: ſed & maximis beneficijs honoratus. Idē poſſum dicere de Ennio quē Scipio africanus maior: præter hoc ꝙ eum ingenti afficiebat fauore: etiam eum omniū ſuarꝫ viarum comitem habere volebat. Quid memorē Pompeium: qui ex rerum a ſe geſtarum magnitudine cognomento magnus dicebatur. Ille Mitylenenum quēdam poetam rerum ſuarum ſcriptorem ciuitatē condonaſſe fertur. Item Philippus macedonum rex gauiſus erat ei natum filium Alexandrum eo tempore quo florebat Areſtotiles: Nec ſecus Alexander filius fecit: qui dum Aſiam inuaderet: Areſtotilem & Caliſcenem philoſophos ſecum ducere curauit: vt inter tumultuantia arma: etiam indies doctior euaderet. Qui etiam in Cherillū poetam maxima munera cōtulit: quē tamē Horatius Flaccus noſter ignarū fuiſſe ſcripſit. Nec libet ommittere omniū poetarū patrem & fautorē Mœcenatem: qui ſummā familiaritatē contraxit cum Virgilio & Horatio: & eius tempeſtatis om̄es poetas mirifice adamauit: Hoc fecere Meſſalla in Tibullum: Piſones in Horatiū: & omnes principes: qui ſupioribus tēporibus claruerunt. Cū ergo tanti tanq̄ excellentiſſimi reges & principes: nedū poetas: & philoſophiæ cultores dilexerint: & largiſſimis beneficijs decorauerint: verūetiam eoſipſos doctiſſimos fuiſſe cōſtet: Poetas noſtro æuo contemni: & ꝓ nihilo haberi indignū cenſeo. Scio enī aliquos nunc qui ſe theologiæ ꝓfeſſores prædicant: neſcio qua auctoritate fulciti: niſi ꝙ iudices ſint ſuæ inſcitiæ et ignauiæ: qui humanitatis ſtudia nō ſecus ac quandā publicā & teterrimā peſtē: & homini chriſtiano fugiendā clamēt & vociferant: A quorꝫ opinione doctiſſime Hartmāne ſemp fuiſti alienus. Priores enī reges & theologos vetuſtos doctiſſimos: q̄ horꝫ inertiam imitari maluiſti. An didicerint a ſancto Hieronymo: Auguſtino: Ambroſio: Baſilio magno: Lactantio: Firmiano: Tertulliano: & Leone ſummis theologis: & totius

chriſtianæ eccleſiæ fundamentis & columnis? Qui ſi poetas reijciendos cenſuiſſent: ſeipſos reijciſſent: cum ſummi poete fuerint: & eorum libri non ſolum aliquando æquent Ciceronis eloquentiam: ſed etiam (pace eius dixerim) omnino ſuperent: & poetarum dictamina vbiq redoleant? Non mediuſfidius: ſed eamobcauſam eos facere cogito: q̄ inuideant alijs q̄ ipſi atingere nequeunt. Sinamuſ ergo eos in ſua ignorantia dormire: donec paululum reſipiſcant. Ad te igitur venio humaniſſime Hartmanne: qui me q̄uis omniū rerum ignarum: ſed poeticæ artis inquiſitorem diligentiſſimū: tot tantiſq muneribus & munificentiſſimo auxilio obſtrinxiſti: me deniq exulem & omnium rerum vacuum ſuſtentaſti & conſolatus es: vt in te patronū & patrem alterum appellem & habeam: Sim merito ingratiſſimus iudicādus (quo tum vitio nihil vnq̄ tetrius aut peſtiferū magis duxi) Cū erga illis tuis liberaliſſimis ī me beneficijs nūq nec verbis nec factis ſatiſfacere poſſe confidā. Velim tn̄ de me id tibi ꝑſuadeas: nihil me eoꝵ obmiſſuꝵ vnq: quæ tibi vel honeſta vel frugifera ſint. Dedico igit̄ tuo noī hunc coſmographiæ tractatulū pulcherrimū: in q̄ mira de diuerſis regionibus earūq cōditionibus & moribus: diuerſis animalibus: fontibus: fluuijs: moribus: & cæteris infinitis videbis: ſicut res ipſa declarat: quem nuper ex Cracouia deportaui. Eum eo beniuolentiori animo ſuſcipias rogo: q̄ is ab homine celebermo & doctiſſimo proceſſit. Magiſter enī Laurētius coruinus de Nouoforo Sleſiæ vrbe præceptor meus obſeruantiſſimus eundem compoſuit. Vir ſane eruditiſſimus & in omni genere virtutis inſignis: quem cum per ocium licuerit: legas etiam atq etiam rogo. Vale: & me vt ſoles commendatū habe: ex Baſilea. 1. 4. 9. 6.

Τέλος

AD EVNDEM HARTMANVM HEXAMETRVM

a Ccipe non lentū nr̄i modo pignus amoris
Hunc Hartmanne librū: mittit quē Sarmata doctus
Hinc vbi ꝑpetuo dureſcit terra rigore.
Vnde venit boreas: gelido ſpiramine durus.
Hic vbi magnanimus poſuit ſibi mœnia gracchus
Aereāq arcem: veteri quā noīe dicunt

Tunc corrudunū: celebris nūc nota paleſtra.
Hic coruine viges toto venerandus in orbe.
Qui varia populos ſcribis regione morari.
Diuerſoq; ſitu: cultu & diſcrimine moꝝ
Multiplici: latis diuerſa aīalia terris
Criſpos hic Indos Afros: hic pandit hiberos:
Et quoꝝ ſcythicū tellurem frigus inurit:
Roſſida quoſq; videt mortales degere luna
Hic docte cecinit: altis quoq; mœnibus vrbes.
Quoq; freto monſtrat: ſit & inſula quæq; repoſta:
Et rigidos montes: Vaſtæ quoq; flumina terræ.
Quomodo cum volucri contendant æquora curſu:
Aequoreos ſcopulos ſyrtes dirāq; charybdim.
Pluraq; comperies docti monumenta libelli:
Quæ lege non duris oculis Hartmanne rogamus:
Iāq; vale gaude longum victure per æuum
Et famulos inter proprios me ſemper habeto

Τέλος

PENTHAMETRVM ELEGIACVM MAGISTRI LAVRENTII CORVINI NOVOFORENSIS IN ALMA ACADEMIA CRACOVIENSI: QVO LABORIS SVI SVBIECTAM DESCRIBENS MATERIEM OPTIMARVM ARTIVM: ALVMNOS SIMVL HORTATVR VT EIVS OPERAM SIBI DVCANT COMODATVRAM

Erraꝝ varios phœbi ſub vtroq; iacentes
Cardine: mortales commemorare libet.
Quos & athlanteas nunq̄ ventura ſub vndas
Pigra pannoſis deſpicit vrſa genis
Nec mihi flāmiferi quam torrent brachia cancri
Tellus cum bibulo prætereundo ſolo eſt
Quam quoq; imbifera deſpectat aquarius vena:
Inter & ideos alma capella greges
Cur citus in gelidum brunali frigore pontum
Sol ruit: vmbriferos noctis & auget equos
Rurſus hyperboreos aditurus lampade montes:
Explicat æſtiuo tempora longa die
Hunc glacialis hiems præmit: hunc ſitis improba turbat:

Alter librato ſub Ioue viuit ounas.
Climata multiuago ſolis digeſta meatu:
Quos & in acceſſos ſcribit in axe globos
Quæ vel ab excelſa vario ſub ſidere rupe:
Aeolus in ſtratos flammina mittit agros.
Aequora cum ſinibus latas obeuntia terras:
Quæ vel arenoſis ſtringit ora vadis.
Cærula quæ vitreo menſura ſub æquore tethys:
Extremo aut tellus thetros alma tenens.
Nubiferos montes: fluuioſq; ex montibus ortos:
Et iaculatricis pulchra vireta deæ.
Oppida: tumq; ſuis munitas turribus vrbes:
Hoſpita quicquid habet: deniq; terra canam.
Huc ades egregium ſeu te cœleſte vocarit
Numen: ad aoniæ plectra canora deæ.
Seu te ſacra iuuant superũ: radioue diſertus
Deſcribit picti lucida ſigna poli.
Cetropiæ ſeu te iuuat indulſiſſe mineruæ
Et rerꝝ varios edidiciſſe modos
Siue ducum mauis ſecli & monumenta prioris
Noſſe: leues aditus hoc tibi præbet opus.

PROEMIVM

c Vm geographia iſtiuſmodi telluris notio: quæ nobis mortalibus deorꝝ munere incolitᷣ: nedũ diuinos muſarũ alumnos rerꝝq; geſtarꝝ ſcriptores vetuſtatis memores: cognitu faciliores efficit: verꝝ etiã ſacræ legis obſcuritates ambiguas creberrime reſerat: ſagaciſq; naturæ vim in diuerſo rerũ genere latitantẽ: necnon varios ſiderꝝ influxus effectũ mira varietate i dubio cõprobat. Ne igitᷣ illius exptes i errorẽ in quẽ proni ruimus: eo licẽtius præcipitemur: neue plurimi geographorꝝ codices multũ tẽporis adoleſcentũ florẽtiori eripiãt ætati: oportunũ fore cenſui: vt ea quæ diffuſe & velut in ampliſſimo campo a diſertiſſimis & fide dignis notata ſũt viris de vario orbiſ tractu paucis ederẽ. Et q̃q̃ plurimos fore nõ dubitẽ: q hoc opuſculũ improbaturi ſunt: in mediũ ducentes ſui liuoris ꝓbamentũ: me nondũ totius germaniæ & ſarmatiæ oras pluſtraſſe: & tã repentino impetu in pegrinarꝝ gentium errans aſſurrexiſſe: quæ iam maturos æui & diſertiſſi-

mos decet viros: non natu minorẽ: qui nec dum facundos elo-
quij potaui latices: fauceſq; ſcabræ rubiginis plenas nōdū ca
uernoſo terſi pumice. Eorū tamen aculeo miſſo facto eo iuſti
ſiam: dum quæ non ſenſu luſtrauerim: verū quæ ab excellen-
tiſſimus viris ſtili officio apud nos relicta ſunt: ſcripturus ſum
Eadẽ varijs poetarꝝ ſentẽtijs cōprobādo. In promptu etiā eſt
neminẽ totam terrā viſurū: ob vitæ cito interituræ anguſtiam
terrarūq; diſcrimina ex gentiū diſcordi conditione īminentia:
niſi longæui illius Neſtoris ſuparet ſæculū: A latiq; pegaſi in-
ſidẽs tergo: auras traijciat: oẽm telluris ſitū exploraturus. Sat
itaq; fore reor: dū noſtros labores ingenui adoleſcẽtes in diſci
plinarꝝ paleſtra indies magis ac magis exercitandi ſibi ducẽt
comodaturos: quorꝝ ꝑpulchra indole ſtimulati: votiſq; morẽ
gerere anhelantes: ꝓpoſitum cœleſti adiuti numine exeq̄mur.
Priuſq̄ vero habitabilis terræ regiones: gentiū mores: fluuios
montes: næmora: ſinus: æquora: & quicq̄d monſtri tellus aut
æquora foueant: vnde velut practica vſi diſciplina ordiamur.
Libet parūper theoricæ indulgere: quæ Ptholomæū interp̄-
tatura palellerꝝ meridianorꝝq; rōem edocebit: regionū diſtan-
tias ſcd'm longitudinis & latitudinis menſurā. Eleuationẽ po
li: noctiū & dierꝝ varietatẽ: ſcd'm diuerſos terrarꝝ tractus. Mi-
liariū diuerſam cōputationẽ: Septẽgẽminorꝝ climatū diſcreti
onem. Modū deniq; quo quæuis regio aut oppidū facile ſit in-
uentu: ſub quo cœlo ſitū fuerit. Addita poſtremo diſcordi vẽ-
torum qualitate: quæ oīa non extranea: īmo maiorẽ in modū
ꝓfutura quis ambigit: dum vno ſenſu ea penetrarit. Gemina
itaq; parte tota intentionis nr̄æ materies partita eſt: Theorica
videlicet & praxi: primū itaq; libamẽ guſtādū fore reor: quæ
telluris plaga habitatiōis ſit patiẽs: & quæ nō q̄ten⁹ īnoteſcat.
Nō tñ t̄ræ globū in circūfuſo pẽdentẽ aere nobis fore ſubiectū

DE TELLVRIS IN .V. ZONAS DIVISIONE

t Ellus in primordiali ignaui chaos reſolutioni ſuo ſub
ſidens pondere: quiuis præcipue digeſta eſt paralellis
a diuerſo ſolis meatu (vt paulo poſt dicetur) receptis:
quos nimietate caloris: frigoris: & ſalubre tremperie: vtriuſq;
diſtinctos gray zonas ꝓhibent. E quorꝝ numero q̄ plauſtro &
geminæ ſubiacẽt vrſæ: auſtriq; prima ꝑſentiſcit ſpiramīa: ob-
dura inhorreſcūt glacie: & ꝑpetuis obriguere pruinis: adeo vt

vtraq; regio habitiõis minĩe patiẽs ſit: aſſiduis qm̃ eſt obſeſſa niuib9. Sola veris: æſtatis: & autũni nõ nouit viciſſitudinẽ: nihil nãq; eoꝝ quæ a cœlo ĩ t̃ras decidũt accipit: q̃ hiemẽ ſempiternã & glacialẽ torporẽ: q nec vlli aĩantiũ generi nec frugi vitã miniſtrat: cũ illã calore & humore fouere nemo neſciat. Illic tellus raſtro intacta: nec vllo ſaucia vomere: herbaꝝ minĩe amicit̃ viriditate: veꝝ rigido adopta gelu: nũq̃ ꝓpingore adeo incaluit phœbo: vt exoluta niue: ꝓcreãdis frugib9 ſeſe vberẽ redderet. Lucan9: Et q̃ pruina rigẽs ac neſcia vere remitti. Aſtringit ſcithicũ glaciali frigore põtũ. Nõ pecus vllũ næmoroſis errat ĩ valllib9. Nulla deniq; volucris frõdoſis inſidẽs ramis: hãc rigentẽ demulcet aurã: qm̃ om̃e genus alitũ & pecudũ Aprico gaudet ſole. Dãnata igit̃ mũdi ꝑs hæc relinq̃t̃: Et a reꝝ natura in nubẽ æt̃næ caliginis merſa. Tibull9: Illic & denſa tellus abſcõdit̃ vmbra. Et nll'a incepto ꝑlabit̃ vnda liq̃re. Sed durata riget denſã ĩ glacieq; niueq;. Quippe ibi nõ vnq̃ titã ſupingerit orbis. Medius ꝑalell9 & maxim9 æt̃no afflatu cõtinui caloris vſtus ob feruoris nimietatẽ: inhĩtabile facit ſpaciũ victuris In ꝑte tñ ꝑuſtæ q̃ tẽꝑatæ vicina ẽ mortales degũt: auctore Macrobio & Ptho. Nã Syenæ ciuitas que ꝓuĩciæ Thebaidos poſt mõtiũ deſerta prĩcipiũ ẽ ſub ipſo æſtiuo conſtituta circulo: & ĩ meridie vmbilicos facit ſine vmbra: vbi primũ vt iq̃t Strabo ĩ meridiẽ ꝓcedẽtib9 ſol ſuꝑ ꝟticẽ fit: dũ certã cãcri ꝑtẽ ingredit̃ hora diei ſexta teſte Lucão. Vmbras nũq̃ flectẽte Syene. Sub cãcro itaq; habitari demõſtrat Pho. & Virgili9 ĩ bucc. Aethiopũ ꝟſem9 oues ſub ſidere cãcri. Et Meroe trib9 milib9 octingẽtis ſtadijs ĩ ꝑuſtã a Syene introrſũ recedit: & ab illa vſq; ad terrã cynamomi feracẽ ſũt ſtadia octingẽta. Vltra ꝟo iã inaceſſũ ẽ: ꝓpt̃ nimiũ ſolis ardorẽ. Lucan9. Quaq; dies medi9 flagrãtibus æſtuat oris. Et Tibull9. At media ẽ phœbi ſemꝑ ſubiecta calori. Seu ꝓprio t̃ris æſtiuũ fert̃ in orbẽ. Seu celer hibernas ꝓperet reducere noctes. Nulla nec exuſtas habitant aĩalia t̃ras. Scribit tñ Petrus de Apono: Q꞉ ſi ſub tropicis habitabit̃ ſub æqnoctiali q ẽ in medio tropicoꝝ: habitationẽ q̃q dẽ affirmat oĩm phõꝝ prĩceps. Mediũ ſapit naturã extremoꝝ. Duplex aũt rõ ĩuenit̃ cur ſub tropicis difficilis ſit hĩtatio: Cũ ꝓpt̃ longam ſolis morã ſupra caput æthiopũ: Et propter directam incidentiã ſolis ſupra capita ipſorũ: In æqnoctiali licet ſol dire

ctus ſup̄ capita habitātiū ſit: nō diutiuſ morat̄: cū ibi æqnoctiū ſemper ſit: raroq̄ .xij. horas excedat dies: vt demonſtrabit̄: Et ſic qđ lux calefacit: tenebræ refrigerāt. Qua ꝓpt̄ aerē ī ea plaga credūt tēpatiſſimū q̄ ī alijs zonis. Credit & idē Petr⁹ & fruges reliq̄ſq̄ t̄ræ fructus bis ī āno matureſcere: qm̄ q̄ttuor āni tpa bis in ſinglis ānis apud illos ſūt: Ptho. Itē Taprobanē inſulā inhītabilē ponit: quæ dimidia ſua p̄te æqnoctialē vergit. Int̄ extremos ꝟo & mediū duo maiores vltimis: medio mīores ex vtriuſq̄ vicinitatis intēpie tēpant̄: vbi tm̄ vitali aura mortale veſcit̄ gen⁹: Iuxta illđ Vir. Duæ mortalibus ægris munere cōceſſe diuū. Hic (vt inqt Tibull⁹) placidus nobis p̄ tpa ꝟtit̄ ān⁹. Hic & colla iugo didicit ſubmittere thaur⁹. Et lēta excelſos vitis cōſcēdere ramos. Tōdet̄ q̄ ſeges maturos ānua p̄tus. Et ferro tellus: pōtus cōfūdit̄ ære. Quī etiā ſtructis exurgūt oppida muris. Nō tū ambæ hæ zonæ hoībus nr̄i generis indultæ ſūt. Sed ſola hæc quæ ē a tropico æſtiuo vſq̄ ad arctos ab om̄i q̄le ſcire poſſimus hoīm genere. A ſarmate pannones: itali: græci: barbari: cuiuſcūq̄ natiōes ſint. Illa ꝟo a tropico hiberno ꝟſus antarticū polū ſola rōne p̄cipit̄: qđ ꝓpt̄ ſilem tēp̄iē ſilr̄ incolit̄ Sed a qb⁹ nō licuit vnq̄ nec licebit cognoſcere: Intiecta enī torrida vtriq̄ hoīm generi cōmerciū ad ſe denegat cōmeādi. Eadē rōne inqt Macrobi⁹ nos nō p̄mittit ambigere: qn p̄ illā q̄q̄ t̄ræ ſup̄ficiē q̄ ad nos hēt̄ inferior: Integer zonaꝝ ambit⁹ hēat̄ Aut dicat qſqs huic fidei obuiare mauult qđ ſit qđ ab hac eū diſtinctiōe detreat. Nā ſi nobis ī hac t̄raꝝ p̄te quā colim⁹ viuēdi facultas ē: qa calcātes humū: cœlū ſuſpicim⁹ ſup̄ ꝟticē & erectos vultus ad ſidera tollimus: qa ſol nobis orit̄ & occidit: quia circūfuſo fruimur aere: cui⁹ ſpiram⁹ hauſtū. Cur nō illic aliq̄s viuere credamus: vbi eadē ſep̄ ī ꝓmptu ſūt. Hoc idē Strabo in p̄ricipio dicēs: Antipodes int̄ ſe q̄dāmō neſcij eē n̄ ſum⁹: nā q ibi dicūt̄ morari: eādē credēdi ſūt ſpirare aurā: qa eadē ē ī eiuſdē zonalis ambit⁹ cōtinuatiōe tēp̄ies: idē phœb⁹ illis & obire dicit̄ nr̄o ortu: & oriet̄ cū nobis occidet. Calcabunt æq̄ vt nos t̄rā: & ſup̄ ꝟticē cœlū ſep̄ videbūt: Nec met⁹ erit ne de t̄ra ī cœlū decidāt: cū nihil vſq̄ poterit ruere ſurſū. Si eī nobis (qđ aſſerere ioci ē) deorſū videt̄: vbi ē tell⁹: & ſurſū vbi cœlū: illis q̄q̄ ſurſū erit qđ de īferiore ſuſpicēt: nec aliq̄ mō ī ſup̄na caſuri ſūt Affirmarī q̄q̄ & apđ illos min⁹ reꝝ p̄itos hæc exiſtiare de no

bis: nec credere poſſe nos in quo ſumus loco degere: verũ opi-
nari ſi quis ſub pedibus tentaret ſtare caſurũ: nuſq̃ tamẽ apud
nos q̃ſpiam timuit ne caderet in cœlũ: ergo nec apud illos q̃ſ-
piam in ſuꝑiora caſurus eſt. Nemo etiã ſi diuinæ philoſophiæ
ꝓfundus ſaltem extiterit: alumnus negare auſus eſt: quĩ in illa
terræ ſuperficie imbrium caſus glebas irrigat: ꝓducendæ fru-
gis & pabuli gr̃a. Q d' illic aĩantiũ gen9 p virẽtia prata imbriũ
æque vt apud nos alit. Nã ſi aer terreni frigoris exalatione dẽ-
ſatus in nubẽ cogit̃: & ita abrũpit in nubes. Aer aũt vniuerſã
terram circũfuſus ambit ꝓculdubio: ex om̃i aeris parte præter
vſtã ꝑpetuo ſidere liq̊r pluuialis emanat: q̃ vndiq; terrã in quã
nutu ſuo ferunt̃ põdere defluit: q̧ ſi quis reſpicit: ſupeſt vt æſti-
met extra hãc vnã ſupficiẽ quã incolimus q̃cquid niuiũ grãdi-
nũq; cadit totũ in cœlos de aere defluere: quod nemo niſi totus
vecors & rationis expers dicturus eſt. De his itaq; q̃ aduerſa
nobis figunt veſtigia quos ſacra nr̃a vetat fore religio: non lo-
cuturi ſumus: nec de his q̃ aliã noſtræ ſupficiei temperiẽ hauri
unt: ſermo futurus eſt. Ignotarũ enim rerũ rationi nemo ſtili of
ficio aut quouiſmodo dare poteſt. Verũ cognita dũtaxat mor
taliũ regio & habitationis patiẽs nr̃i laboris fiet materies.

COMPENDIOSA ZONARVM DESCRIPTIO.

t Erra cũ quinis redimita zonis:
Semper algenti tegit̃ pruina
Q ua procelloſis oritur tepeſcens:
Nubibus auſter.

Quaq; torpentẽ glacialis vrſæ:
Enſifer currum ſequit̃ boetes:
Gnoſiam tentans retinere curua
Falce puellam.

Hinc Ceres terræ negat alma fruges:
Nec ſuũ Bacchus placidus racemũ
Inſerit dulci ſibi plena fundens
Pocula muſto

Ignis æterni dator & miniſter:
Tertiam phœbus nimio calore
Inficit: nullũq; animal peruſta
Erret in ora:

Inter has ingens calor atq; frigus
Temperant binas mediũ tenentes:
In quibus iuſſit deus æquus omnes
Viuere gentes.

T aũt præfata ad primũ ducãt̃ originẽ: ad ſiderũ latio-
nẽ: & ad palellos: ſermo flectẽdus ẽ: præcipue tñ ad ſo-
lis meatũ: q̄ i obliq̄ volut⁹ circulo hãc regionũ diuerſitatẽ ex
plicat. Si eñi ſol (vt veterib⁹ placuit) inq̄t Macrobius primo ſa
turnaliũ dux & moderator ẽ reliq̃ꝝ luminũ: & ſolus ſtellis p̄-
bet errãtibus: ipſaꝝ vero ſtellaꝝ curſus ordinẽ reꝝ hũanaꝝ
diſponũt: neceſſe ẽ vt ſolẽ q̄ moderat̃: planetas nr̃a moderãteſ
oĩm quæ circa nos gerũt̃: fateamur auctorẽ. Conſtat aũt ip̄m
neq; ſurſũ vltra cancrũ: neq; vltra capricornũ deorſũ meare:
veꝝ cũ ad tropicũ venerit cõfinia: mox reuerti: vñ & ſolſticia
vocãt̃. Aeſtiu⁹ aũt tropicus tẽꝑatæ nr̃æ termĩus ẽ: iõ cũ ſol ad
ip̄m finẽ venerit: nobis æſtiuos facit calores: et auſtrali generi
hiemẽ: q̄m tũc ab illis oĩi viæ ſuæ ſpacio recedit. Rurſus cũ
capricornũ attigerit: nobis receſſu ſuo bruinã facit glacialẽ:
& illis vicinitatis gr̃a reficit eſtatẽ. In ꝓmptu aũt ẽ ſolẽ nũq̄ e-
gredi fines ꝑuſtæ: q̄m de tropico ĩ tropicũ zodiac⁹ ẽ. Neminẽ
igit̃ præterit: cur hæc zona flãmis ſemꝑ ſit obnoxia: quã ſol to
tius flãmæ & fõs & admĩſtrator nũq̄ relinq̄t: Ambæq; ꝑtes vl
timæ arctoa videlicet & auſtral' ad q̄s nũq̄ ſolis calor accedit:
neceſſario ætnis rigeſcũt pruinis. Duas ṽo alias temꝑat hinc
atq; hĩc caloris atq; frigoris vicinia. Deniq; ĩ zona quã inhabi
tam⁹: tẽꝑatã dicim⁹: ꝑtes quæ ꝑuſtæ vicinæ ſũt: cæteris calidi
ores ſint: neceſſe ẽ vt æthiopia: Arabia: Aegypt⁹: & Libia ĩ q-
bus calor ita circũfuſi aeris corp⁹ extenuat: vt aut nũq̄ aut ra
ro cogat̃ ĩ nubes: & nullus pene apd' ægyptios imbriũ caſus ẽ
auctore Tibullo: Te ꝓpt̃ nullos tell⁹ tua poſtulat imbres. Ari
da nec pluuio ſupplicat herba Ioui: Rurſus regiões q̄s p̄ter-
fluit Tanais & Hiſter: oĩaq; ſup̄ ſcithiã loca tãto p̄mũt̃ gelu: vt
nõ facile explicari q̄at: q̄ta ſit illic nimiæ frigiditatis iniuria: lo
ca ṽo media q̄m ab vtraq; nimietate lõge recedũt: verã tenẽt
ſalutareq; tempiẽ: oẽm itaq; regionũ diuerſitatẽ a ſol' meatu
gigni nemo dubitat: Hic ſeptẽ genioꝝ climatũ & ꝑalelloꝝ ori
go & diuerſitas q̃ꝝ nũerus ne lõgis vtamur ambigib⁹ nũc di
cẽdus venit Duæ eñi linulæ rectæ a ſe inuicẽ diſtãtes: & nõ cõ

currẽtes: ꝑalelli dicũtᷣ a ꝑaliſo qđ ſonat cõꝑo aut æq̃. His eñi cõꝑamꝰ & metimur t̃raꝝ tractus q̃ ad lõgitudinẽ: Sol itaq; a primo cãcri pũcto ꝑ librã motus: vſq; ad primã capricorni ꝑtẽ deſcribit. c. & . lxxxij. ꝑalellos. Aſcẽſurꝰ iterũ a tropico hiber⸗no ꝑ arietẽ ad primũ tropici æſtiui pũctũ: totidẽ notat ꝑalellos q̃s ſil' cõglomeratos: ſi duplicauerimꝰ cõꝑtũ hẽmus gradꝰ to⸗tius zodiaci tercẽtos & ſexagĩta: nec oẽs nr̃o ĩſeruiũt ꝓpoſito veꝝ de his dũtaxat ſermo nr̃ erit: q̃s Ptholo. ĩ vniuerſali geo⸗graphiæ ſuæ figura mẽorat. Deſcribit aũt Ptho. vigĩti & vnũ ꝑalellos ab æqnoctiali ꝟſus arctõ cõputatos: & ſeptẽ eũdo ab eq̃tore diei ꝟſus auſtꝝ: qm̃ vlteriꝰ ſi qſpiã greſſũ tulerit terrã ab eo incognitã reppit. E q̃ꝝ ꝑalelloꝝ nũero aliq̃ ſũt initia cli⸗matũ: qdã nõ: vt ex tabulis Ptho. ſufficientᷣ patet: quæ edocẽt exceſſus graduũ vniꝰ ꝑalelli ſuꝑ aliũ dieꝝ q̃ntitatẽ & graduũ eleuatiõis poli: cũ ꝑtibus ſuis: habito reſpectu ad æqnoctialẽ miliaria deniq; gradibus paralellorũ correſpondentia.

Viius itaq; tabellæ ſi ad occiduũ ſolẽ reſpexeris: dierũ excreſcẽtia vltra horas duodecĩ æqnoctialis circuli ſeſe primũ offert. Sub æqnoctiali eñi degẽtibus: ſi vllũ illic mortaliũ aut pecudũ errat genus: dies cũ noctibꝰ æq̃ri neceſſe ẽ ob illiꝰ gẽtis Oriçõtẽ: vtroſq; polos ſecãtẽ adeo vt quis anni curriculo tm̃ heſꝑij ſuꝑ oçoõtẽ ĩ die ſit q̃tũ it ſub t̃ras tꝑe no⸗cturno q̃ fit vt illi hoĩm generi ſemꝑ noctes & dies æq̃ ſecantᷣ ſpacio: qđ cũq; cœli ſidus ſol occupaberit: qm̃ t̃ræ tumor ĩ ge minas æque ſeſcindit ꝑtes: nec miꝝ ſi iſtic ſigna oppoſita æq̃⸗les hẽant aſcẽſus & occaſus: vt inq̃t Lucanꝰ ĩ nono pharſaliæ ſuæ: hic q̃q; nil obſtat phœbo cũ cardĩe ſũmo. Stat librata dies trũcũ vix ꝓtegit arbos. Tã breuis ĩ mediũ radijs impellitᷣ vm⸗bra. Deprẽſũ ẽ hũc eẽ locũ q̃ circulꝰ alto. Solſticij mediũ ſigno rũ ꝑtulit orbẽ: nõ obliq̃ meãt: nec thauro ſcorpiꝰ exit Rectior aut aries donat ſua tꝑa libræ: Aut aſtra iubet lentos deſcẽdere piſces. Par geminis Chiron & idẽ qđ carcinus ardẽs: Hũidus egloceros: nec plus leo tollitᷣ vrna. Q̃ꝛ primũ aũt ſol æquino⸗ctiali relicto a terræ tumore flectitᷣ ſeptentriões aditurus (qm̃ terræ tumor minorat diẽ) elõgiari neceſſe ẽ: cuilibet iacẽti ſub ꝑalello aliq̃ ab æqnoctiali verſus arctoũ axẽ deſcripto: quæ vt reipſa probentur: accipiamus quempiam ꝑalelloꝝ verſus

arcton primus vltra duodecim horas æq̄noctialis circuli ex=
creſcit quarta p̄te vnius horæ. Humanū itaqꝫ gen⁹ ſub p̄alello
repoſitū habet diem longiſſimū duodecim horarum & quarta
parte horæ. Quanto itaqꝫ magis ac magis a terræ tumore ſol
digreſſum tulerit: eo diutius terras ſup̄iores ſua luſtrat lampa=
de. In thile enī inſula in arctoſita mari & vltimo paralello ſub=
iecta auctore Solino & plinio nox pene nulla eſt. Sole de can=
cri ſidere tranſitū faciente (Viginti enī horarꝫ dies eſt) Eadē ra
tio nos nō ſinit dubitare aliquos mortaliū quorꝫ zenith articū
ſuſpicit circulū vigintiquattuor horarꝫ habere lucē: dū prima
cancri p̄s æſtiuo torret̄ ſole: qm̄ eorꝫ zenith polo iūgit̄ ſodiaci
quē & ꝑ oriçontali habent linea. In promptu aūt eſt cœlū aſſi=
dua rapi vertigine. Arcus igit̄ oriçōtalis zodiaci arcū æque ſe
cabit ſine vllo temporis interuallo: quāobrē vna zodiaci medi
etas eiſdem oriet̄ altera ſub oriçonte merſa: nocturni quoqꝫ tē
poris modica aut fere nulla erit diſcretio. Et diei in .xxiiij. ho=
ras dilatio. Similit̄ noctis in totidē horas: dū ſol capricorni teit
gerit confinia.

DE ELEVATIONE POLI.

INnoteſcit deinceps tibi ad extremū oriētē præfatæ ta=
bellæ ituro gradus eleuatiōis polaris ꝑ cuius intelligē
tia p̄ſpicatiori breuibus aniaduertendū ſub æq̄noctiali p̄alel=
lo viuentibus: vtrumqꝫ polum in oriçonte fore hinc rurſus ad=
ſeptētrionē euntibus: eo magis ſubleuari polū articū: quanto
plus a tumore terræ digreſſum fecerint. Quæ poli eleuatio re=
gionuum & locorꝫ habitabiliū diſtantiā ab æquinoctiali liq̄do
monſtrat. Tantus enī ſemper eſt tractus oppidi aut regionis:
cuius anhelas noſſe menſuram: quanta eſt eleuatio poli ad ze=
nith eiuſdem. Facilis inde cognitu fiet miliariū numerus: ma=
xime dum eundē multiplicauerimus p̄ nūerū eleuatiōis poli.
Id tn̄ magis in modū obſeruandū ſcd'm Ptholomei ſnīam mi=
liaria ab æq̄noctiali circulo verſus arcton nō vbiqꝫ gentiū fo=
re æqualia: verꝫ variari ſcd'm maiorē aut minorē terræ tractū
A primo enī gradu æquinoctialis circuli vſqꝫ ad duodecimū
gradū: vnus ſexaginta miliaria continet: itala tamen vt figura
edocet ſubſequens.

	Gradus		Gradus	Miliaria	
	.12.		.25.	.59.	
	.25.		.30.	.54.	
	.30.		.37.	.50.	Non ſecus
A gradu.	.37.	In gradu	.41.	.37.	miliaria ab
	.41.		.51.	.40.	æqnoctiali
	.51.		.57.	.32.	ꝟſus auſtri
	.57.		.63.	.28.	efflatꝰ variāť

Væ miliaria itala: ſi diuides ꝑ quattuor: qndecim dūta
q xat euenient mili:ria noſtra: quoniā italoꝶ quattuor
vnicum miliare noſtrum menſurant: vt vulgo ꝓhibēt.
Quo fit: vt vni gradui in cœlis correſpondeāt ſub æqnoctiali
quindecim miliaria noſtra in terris. Secus nūq̄ gentiū veritatē
habet: vt patet calculanti. Quāto enī magis relicto æquatore
ad arctos greſſum dirigis: eo magis numeꝶ miliarium dimi-
nui apud Ptholomeū compertū habebis: ſecundū paralelloꝶ:
& tractuū terræ diminutionē. Neſcius itaq꜄ diſtantiæ quarū
regionū ſcd'm latitudinē duce paralello: cui regio ſubiecta eſt:
perge ad gradum in fine eiuſdem paralelli inſcripti: quo reper
to: vna cum gradu & paralello alterius regionis: ſagaciter tene
gradus medios inter ſignatos vtriuſq꜄ paralelli gradus. Dehīc
ex præfata tabella numerū accipe miliarium medijs gradibus
correſpondentem. Poſtremo numerū miliariū multiplica per
numerum graduum mediorum: quo facto diſtantia regio-
num ſcd'm latitudinem in promptu erit: ſcd'm italorū menſu
ras. Sin antē ad noſtra reducere velis miliaria: diuide dumta-
xat numerum miliarium ꝑ quattuor: & optato potiere.

DE MERIDIANIS

Erum q̄ primū ad decliuiorē præfatæ tabellæ ſitū ocu-
v lorum aciem direxeris: vnde auſter ſpiraturus eſt: linu
las verſus axem arctoum ſemꝑ ſubleuatas conſpicies:
quas meridianos memorant: quoniā vbi ſol aliquā illorū ſecti
onem tetigerit: huic hominū generi qd' ſibi ſubiectum eſt me-
dium ſecat diem. Inde nulli dubium diuerſis terraꝶ alūnis: di-
uerſos fore meridianos. Cum ſol non vna tēporis morula om
nes illorum interſectiones complectiť. Quoꝶ origo prima a

gradibus lõgitudinis ſumitur: quæ ab Herculeis columnis ad extremum vſq; Orientem metitur. Geminorum etiam diſtã-tia meridianorum quinq; dumtaxat graduumextat & trium: Quindecim qui vnins horæ quantitatem obtinent: quo fit: vt regio quindecim gradibus: aut tribus meridianis ab alia dige-ſta: dum orientalior eſt: integra hora citius meridiem & diem habet: reliqua ad occiduum ſolem vergente. Metiturus itaq; oppidorum aut regionum diſtantiam ſcd'm longitudinis tra-ctum: ab vtriuſq; regionis meridiano ad gradus longitudinis titulo inſignitos deſcende: & medios vtriuſq; meridiani gra-dus tenaciter obſeruato: vna cum numero miliariũ: quẽ vbi multiplicaberis: p graduum repertorum numerum diſtantia longitudinis patebit. Vbi vero ad axem ſuſpicies: gradus re-peries correſpondentes gradibus & regione notatis.

DE CLIMATIBVS

n Ec climata cum paralellis in occaſu notata nobis præ-tercunda ſunt: quorum vnũquodq; vnius integræ ho ræ differentia ab æquinoctiali diſtat. Inde nihil diffici le eſt: cur ſeptẽnariũ non excedant numerꝶ: Cũ Ptholomæus quẽ nullus iſtarũ rerꝶ error inuoluit: terrã hoſpitalẽ inuenit. Septẽ dũtaxat horarꝶ ſpacio ab æquinoctialibus horis: primũ Diameroes: qd' eſt per Meroen inſulam æthiopũ Metropolim ductum. Secundũ Diaſenes: Dialexandros: Diarhodos: Dia-romos: Diaboriſtenes: Diaripheos: quorꝶ vnũqd'q; qa diuer-ſa ſiderꝶ virtute moderatur: diuerſos ac varios gignat fœtus: oportet: auctore Virgilio. Hic ſegetes illic veniunt fœlicius vuæ. Arborei fœtus alibi atq; iniuſſa vireſcũt: gramina. Nõ-ne vides Croceos vt Timolus odores. India mittit ebur: mittũt ſua tura ſabei. At calybes nudi ferrum viroſaq; pontus Caſto rea. Eliadum palmas: epiros equarꝶ.

MODVS INVENIENDI VNAMQVAMQVE REGIONEM.

i Gnarus locorꝶ gentiũ aut oppidorꝶ: Ingredere primũ Ptholomei tabulas illorꝶ noĩe inſcriptas: qbus reptis gradus longitudinis latitudinis ibidẽ acceptare nõ pi geat. Deinde ad pictas Ptho. tabellas pge exploratur⁹ lõgitu-dinis & latitudinis ĩ vna extremitate repto: Duc ſtamẽ aut ner

uũ ad gradũ e regiõe inſcriptũ ſibi tñ coæquũ. Nec ſecus age cũ latitudinis gradũ: Vbicũq; itaq; nerui ſeſe interſecãtes teti gerint: regionẽ aut oppidũ huic ſectioni ſuppoſitũ reperies.

DE VENTIS ET DISCORDI EORVM CONDITIONE.

E pmiſſi ſimus ĩmemores: neue qppiã in Ptholomæi tabula intactũ poſt habeamus: a qua cœli plaga quis ventoꝝ ſpiraturus: varias terras ſuis afflat curſibus: iam enarrare libet. Et veluti in diuerſis ſurgũt terraꝝ oris: ita varias gerunt conditiones. Nemini enĩ (ſi ſaltẽ præfata tenaci obſeruauimus memoria) dubiũ eſt ſolẽ ipſum nõ in vno parallello ſemp occiduas petere vndas: & renouare ortus: Veꝝ alium ipſius eſſe ortum & occaſum ĩ æqnoctiali: quia Arietẽ & Librã: & q̃primũ æſtiuũ tetigerit tropicũ: cũ Cãcri ſidere oriri & gẽminis frĩbus delabi. In hiberno rurſus ſolſticio ſeſe cũ Capricorno tollere & Chirõe ſagittario mergere. Vẽtus itaq; ab æqnoctiali ſpirãs ortu: Subſolanꝰ phibet̃: Ab hiberno ortu Eurus: quẽ & Vulturanũ dicimus. Ab æſtiui aũt circuli finibus κ[illegible]κιας graeco ſermone vocitatus: Hi nõ parũ habẽt caloris phœbeis radijs ĩmerſum. Lucanus. Tertia iam grauido pluialis cynthia cornu. Et madidis Euri reſolutæ flatibus alpes. Salubriorẽq; ſecũ is ventus defert aurã: cũ a ſole & purior & ſubtilior alijs efficit̃. Nec qppiam veneni mortaliũ infert corporibus. Occiduus aũt æquinoctialis plagæ finis ſalutarẽ illum mittit Fauoniũ. Mutato etiã vocabulo Zephyrũ dictũ. Is qm̃ & caloris & humoris habet temperiẽ: oẽs montiũ pruinas hyemali tẽpore a frigido axe delapſas reſoluit. Horatius. Soluit̃ acris hyems grata vice veris: & Fauoni. Quæq; aſpo gelu induruerãt diſſipat: relaxat: & aperit. Virgilius. Liquit̃ & Zephyro putris ſe gleba reſoluit: Herbaꝝ quoq; & florum origo ẽ. Ouidius. Ver erat æternũ: placidiq; tepentibus auris Mulcebãt zephyri: natos ſine ſemĩe flores. Oĩe arboreũ genus ſuo pullulat flamine. Ouidius. Arboribus redeũt de tõſe frigore frõdes: Vuidaq; in tenero palmite gẽma tumet. Oĩe deniq; alitum: pecudũ: & qđ plus eſt: mortale genus luxuriat occultam reuocans: venerẽ producendæ ſobolis gr̃a. Rurſus a tropici æſtiui occaſu Chorus efflat: paruum ſecum ducens

rigorem: quoniam ad arcton reſpicit. Virgilius. Fluctibus hiberni: cōdunt vbi ſidera chori. Ab hiemalis vero ſoſticij finibus Africus ad meridiem pauliſp tendit: quo fit vt nonnunq̄ tempeſtatis eſt præſagus. Virgilius. Creberq; procellis Africus: ab axe ſeptētrionali ſummo rigidus: ille ſpirat Aquilo dictus eo qđ ſuo rigore aq̄s ligat & cōſtringit. Virgilius. Et glatialis hiems aqlonibus aſperat vndas. Hic qm̄ ab hyperboreis volat mōtibus Boreas phibeť. Illic q̄tiēs eius frigus īoleuerit: ſcribit Anthonius veronenſis: totius interire præoculi aut equi conſpiciunť: aut muli: aut armenta: gelu ipſo contrahi. Et errantes paſſim p ſiluas pecudes: ſupremū vale decantare. Nec mortales quoq; tute: intra tecta & obſtruſa domicilia cōſiſtere poſſe: Nam vna cum armentis prorſus interirent: niſi obſeruata tempeſtate cū curribus ad mitiores regiones aprico ſole expoſitas effugerent: & ſuos penates rigidos furēte borea relinquerent. Iſtius rigoris non neſcius Naſo inquit. Quid Roma melius ſcithico: quid frigore peius: Is niuium & grandinum ſator nihil ab ſuis antris fert: q̄ ppetuum rigorem. Seneca tragicus. Si qs Caigeti cōſpicuas niues: quas cū ſarmaticus tempore frigido boreas cōpoſuit in ſūmis iugis. Hic etiā qa recto ſpirat tramite: pluuioſi aeris aquoſas diſſipat nubes: nec eas glomerari patiť: & rigitate ſua terraꝝ ſtringit penetralia: ne imbrium materiem vapores & nebulas exalarent: quo fit vt eius flammīa ſerenū reddūt ethera: ſidereoſq; ignes: rurſus mortalibus oſtēdūt viſibus. Ouidius. Protinus Aeolijs aqlonem claudit in antris. Et quæcūq; fugant inductas flāmina nubes. Virgilius. Ac velut edoni boreæ cū ſpūs alto. Inſonat egeo: ſequiturq; ad littora fluctus. Qua venti incubuere fugā dant nubila cœlo. Alter illius ore ſpiritus ſeptentrio a Ptholomeo fertur: qđ ſub plauſtri ſeptēgeminis ſtellis (quaꝝ quæ anteeūt Triones: hoc eſt boues aratorij compellatæ) originē ducens vicinas afflat terras. Tertius Trachias a grays dictus latini ē expers nominis: a plurimis tamē Circius memorať. Axis autē meridianus Euronothū mittit: hinc nothus Auſter latino ſermone dictus: ſinuoſum & flexuoſum nimis habet efflatum quo nebulas in aere repertas inſtar rhetis arcet: comprimit: & conglomerat: vaporeſq; ſub terraneos ſpecus tepenti flāmine

laxat adeo: vt eius ſpiramina creberrime tempeſtatum: pro-
cellarum: imbrium ſint præſaga. Ouidius. Madidis Nothus
euolat alis. Terribilem picea tectus caligine vultum. Barba
grauis nymbis: canis fluit vnda capillis. Fronte ſedẽt nebulæ
rorant pẽnæq; ſinuſq; Nõnunq̃ peſtifer ipſius eſt ſpiritus: ma
xime dum per Cyrenaicam regionem volat: qui ſerpentibus
auctore Solino fœcundiſſima eſt. Baſiliſcum creans: malum
in terris ſingulare: veluti ſuo dicetur loco. Hic itaq; vbi virus
contraxerit: ſuo calido ſpiramine animantium corpora aper-
ta clamdeſtine ſubit: tabidam luem ſimul inſpirando. Tertius
huius plagæ vẽtus Libonothus fertur. Hæc breuiuſcula pro
liquidiori Ptholomæi intelligentia in primis notanda cenſui.
Iam iamq; diffuſius nobis æquor arandũ reſtat. Longiorq; re
rum dicendarũ ſeries pandit̃.

Adſitis diui: tuq; o ſator alme deorũ:
Naufraga præcipiti dirige vela Notho.

DE DIVISIONE TERRAE IN PARTES CVM DI-STINCTIONE EARVNDEM.

OMnis terra q̃uis ab occeano tãq̃ ingens quædam inſu
la circumuallatur: habitabilis tamen non vndiq; glo-
bea eſt: cum vtrumq; ad ſolis ſemitam altius erecta ca
liginoſæ cuiuſdam nubeculæ (vt inquit Anthonius Veronen
ſis) ſpeciem præſtet. Clamidiſq; formã præſefert: inquit Stra-
bo in tertio: quoniam duas fibulas verſus arcton habere con-
ſpicitur: quæ ſi coirent: clamidis figurarent ſpeciẽ: Hæc & ſi
vnica ſit: in tres tamen partes ſcindetur: quarũ quidem vnam
voluerunt Libyam dici a Libe rege Maurithaniæ olim per do
mitam: ſeu ab eo q frigoris rigiditate careat Africã. Eam nãq;
arenoſam aridam & ſabuloſam Strabo inquit. Alteram a mu
liere deperdita Europam perhibent: quæ filia Agenoris regis
exiſtens: dum Tyriis comitata virginibus: in littore maurino
puellari ſtudio luſerat: & caniſtra floribus ſtiparat. A Ioue in
niueum thaurum verſo rapta: illiuſq; inſidens tergo: p æquo
ra ponti in Cretam delata. Terræ e regione iacenti nomen de
dit. Tertiam quæ cæteras magnitudine & opibus vincit: Aſi
am quidam dictam putant ab Aſia eius regina. Libia ab Euro
pa ſecernit̃: ab vno quidẽ latere littore Gaditano; qd' a Gadi-

bus dictum eſt. Ab alio aũt latere ſeptẽ nili hoſtijs: ea potiſſi-
mũ in parte. vnde borealis ſinus Aegypti porrigitur. Europã
vero ab Aſia Tanais fluuius diſiungẽs: atq; ambarum fines
vtrinq; plambẽs. In Boream verſus Perſauromatas in Scithi-
am vſq;: atq; in Meotidis paludem ꝓtendit. Ad auſtrum aũt
verſus Helleſpontum primum extendit termini ſignum (vt
inquit Anthonius (Ac deinde oſtium Nili qđ magis etiam q̃
Helleſpontus ipſe cõſpicit ad auſtrũ: Alij (vt etiã placet Dio
nyſio) dicunt terram quadram eſſe: quæ cum ita gemino in-
undatur freto Caſpio ſcilicet & Euxino græci illam: vt cæte-
Iſthmos ras quæ ſunt huiuſmodi Iſthmum appellauere: Eãq; eſſe quæ
iudaicuſ vtriuſq; fine ac termino illidit. Fuerunt & qui dicerent alium
Iſthmum: q in auſtralẽ & ipſe diſtentus plagã: & Arabiæ &
Aegypti ꝑſcindens ſinum eſſe: q ab Aſia Libiã ipſam ſeiun-
gat. His itaq; limitibus cum vniuerſa ſit tripartita tellus: nulli
dubitandum erit: qn & ipſe ab Oceano circũuallet.

DE OCEANI MEATV EIVSQVE NOMINIBVS.

q Vi qdem Oceanus licet ipſe vnicus ſit: queadmodũ &
tellus: multis tñ & dicit ſic noĩbus: tãq̃ vallum quoddã
& diſtractũ ꝑ ꝑtes corporis diſtinguit: ꝓpe enĩ loca ex-
trema: vñ Zephyrꝰ et mõs ſpirat ille Atlas ꝟtice pulſãs cœlũ
erigit. haud ampliꝰ Oceanus dicit. Sed ab Heſꝑio vlteriori-
quã illidit Heſperũ mare aut ab ipſo mõte Atlãte atlãticũ: vbi
(vt inqt Solinus) Oceanus: quẽ græci ſic noĩant a celeritate.
Ab occaſu ſolis irrũpens: leuo latere Europã radit. Africã de
xtro Sciſſiſq; Calpe & Abyla mõtibus: q̃s dicũt colũnas Her
culis inter Mauros fũdit & Hiſpaniã: Ac freto iſti cuius qnde
cim paſſuũ efficit lõgitudo. Latitudo vix ſeptẽ q̃dã oſtio apit
Linẽ interni æq̃ris. Mixtus mediterraneis finibus: q̃s aduſq;
Orientẽ ꝓpellit. At ſupius ad Boreã: vbi ferociſſime Arima-
ſpoꝝ gẽtes quæ cũ griphibꝰ martẽ cõſerũt: degũt. Cũ ſol ibi
tarde tepideq; illuceat: ob ipſius a curſu ſolis diſtantiã & val
latã altiſſimis mõtibus regionẽ: ex qbus caliginoſis ſemꝑ ob
Glatiale tegit nubibus: et ob dura inhorreſcit glatie. Quicqd ea loca
mortuũ circũfluit Occeani a cõcretis vndis glatialẽ pontũ appellant
Aut ab eo ꝙ ibi fluctus interijſſe videat mortuũ mare. Tum
etiã ꝙ ſine motu ꝑpetue cõgeſcat. Saturniũ (vt Dionyſio theſ

ſalonicẽſi placet. Vñ aũt ſol orit̃ Eoũ: illud aũt Indicũ vocãt. Ex & q̃ dẽ ſtatim illud ad auſtr̄ꝝ v̾ſus effundit̃: qd' rubrũ ſiue æthiopicũ appellãt: ex ea p̱te maxĩe q̃ vaſta quædã ſolitudo et inhabitabilis terræ plaga cõſpicit̃: ardẽtibus ſemp̱ exuſta caloribus. Verꝝ ex hoc Oceano multi q̃cq꜄ ex omĩ p̱te ſinus erũpũt. Ex his igit̃ ſit ille prim⁹ quẽ Heſpiũ vocãt: qd' ab extremis Heſpiæ ac Libiæ deflues ad Pãphiliã vſq꜄ porrigit̃: alt' v̾o q̃ licet ſit mior. ſupat tñ vtilitate. Effluit eni ex eo mari qd' glatiale dixim⁹: Ea potiſſimũ ex p̱te: q̃ Caſpia ẽ: et turbulẽt⁹ efflat Boreas: atq꜄ illd' efficit fretũ qd' dicit̃ Hircanũ. Alij v̾o q̃ reliq̃ ſũt: ambo ab auſtro dilabãtes: q̃ ſupior ĩ Perſidẽ vſq꜄ ad uerſus Caſpiũ ĩuehit̃: ac p̱ſicũ efficit ſinũ. Alt' aũt Arabicũ: q̃ q̃dẽ paulatĩ ibi rũpẽs ĩ Euxinũ cõtrahit̃. Sũt alij tñ q̃plures ſinus: ſed q̃m obſcuri ſũt: ideo p̃tereũdi. Verꝝ his ita p̱titis rede undũ eẽ ad eos cẽſeo: q̃s ſup̃ q̃ttuor exiſtere cõmemoraui: vt q̃les ipſi ſint: quãue obſeruãt ſemitã et q̃s inũdẽt regiões luci dius declarãt̃. Heſpius igit̃ ſinus: vt ab Occeano incipiã q̃ oẽs amplitudĩe ac lõgiori vincit curſu: cũ multas gẽtes & ciuitates illidat et oppida. M̃ltaſq꜄ circũfluat ĩſulas et altiſſios colles Oĩa tñ multarꝝ rerꝝ cũ meatu et varietate replet: ſp̱git q꜄ vbiq꜄ mirabilẽ vbertatẽ. Ip̃e eĩ ẽ ĩ cuius frõte colũnas illas ĩgẽtes fe rũt: ab Hercule vulgatiſſia q̃ndã fama cõfixas extitiſſe ad Atlãtis verticẽ: Int̃ q̃s auctore Antho. veroneñ. vna adhuc inſpi cit̃: q̃ tota æhea ẽ: ad tãtãq꜄ porrecta altitudinẽ: vt tranſcẽdere nubes videat̃: atq꜄ ipſũ qd' mirabile dictu ẽ: cœlũ pulſare: Hic maris Heſpij pricipiũ orit̃. Et p̱pt̃ea ad metã illã tã q̃ ad caput inſudaſſe Hercules dicit̃: q̃ oĩ illarꝝ gẽtiũ victor euaſerat. Tũ v̾o cũ ĩ lõgũ deſcẽdat mare: p̱ fũdat q꜄ Galliæ litora tandẽ ad Maſſiliã: vſq꜄ ſinuoſis fluctib⁹ inflectit̃. Ac priſtino deiñ amiſſo noĩe: Gallicũ appellat̃. Poſtea v̾o p̱ Liguriã dilabẽs: vñ Italia iã incipit oriri: et Auſoniæ gẽtes: ciuitates illius multas illidit: quæ maxime ad Boreã ſpectant. Atq꜄ inde etiã Liguſtũ a ligura ipſa quam lambit vocitatur: prorumpit q꜄ inde ſtatim ad Leucopetrã: vſq꜄ quæ e regione poſita Siculo: abluitur q꜄ freto. Tum vero ad Cyrnũ quæ Corſica eſt: atq꜄ inde ad Sardiniam influctuans: ab ea ſtatim Sardinium appellatur. Deinde vero ad Auſtrum verſus Tyrrheniam radens Tyrrhenũ

Eoum. Indicũ. Rubrũ. ætiopicum. Heſperium ſin⁹. Hircan⁹ caſpius. Perſic⁹. Arabic⁹ ruber. Colũnæ Hercul. Gallicũ ſinus. Liguſticũ mare. Sardinium mar̃

vocatur. Sed cũ poſtea in curuet ad Orientem ſolem & Sicili-
am circumferat iniectam freto Siculum. Tranſſuſũq; deinde
Tyrrhenũ mare Pachinnũ montem atq; ad Cretam vſq; prorumpens: quæ in
ampliſſimo iam maris ſpacio inuoluit: cõfeſtim ſacram illam
Siculũ mare & religione & vetuſtate venerabilem. Gotthinẽ vrbem oſten
dit: neq; minus ipſam Pheſton. Et ſi magis intra continentem
Creticũ mare ſit ſita. Quæ quidem cũ acliuis ſit & retorta: ad cuiuſdam ca-
pitis arietini ſimilitudinẽ arietis illam caput in colle appella-
uere. Tum vero cum iam vſq; ad Iapigiam ſe reclinet: atq; in
de ad Boream verſus dilatet ſeſe Adriatici: confeſtim nomen
adoritur. At rurſus ad heſperiam citeriorem conflexus: Ioni
Adriaticũ mare um conficit mare. Ex quo geminæ e conſpectu regiones poſi
tæ ſtatim aperiuntur: quarum altera quæ ingredientibus a de
Ionium mare xtra eſt ſita: Illiria dicitur. Altera vero quæ ad ſiniſtram reſpi
cit: ipſa eſt Auſonia: quæ quidem cum & ipſa ſit tanq̃ ingens
Illiria quidam Iſthmos extenſa p̱ continentem triplici occludit ma-
Auſoniæ diſpoſitio ri. Tirrheno ſcilicet: & Siculo: atq; hoc qđ nup̱ diximus Adri
atico: quorum vnũquodq; a ſuo vento depoſcit motum: vt q
ad alienas mercantur regiones: tuto poſſint e portu euadere.
Nam Tyrrhenum Zephirum depoſcit. Siculum vero agitat
Notho. Et Adriaticum Euro. Sed a Sicilia quod Siculum eſt:
in Libiam verſus irrumpat. meridianaſq; inundet ſyrtes: al-
terum ſtatim incurrens mare: & ſi amplius ſit illud & latius:
totum tamen illud euertere funditus videtur: Verum qđ in-
terius eſt cum imbecillem habeat aditum: alterius a longe ir-
rumpentis accipiens fluctus: tanto plærũq; cum impetu inuol
uitur: vt ex montibus Siculis fluctus qui ad Cretã prorũpunt
rurſus ad Orientẽ verſus: atq; ſalmonidos vſq; verticẽ relidã
tur: quẽ dicũt ſũmũ ipſius Cretæ caput orientalis. Sed cũ hæc
duo maria maxime fremere & cõcertare inter ſe vident: cũ im
pelluntur ab hiſmarico Borea: q eruere e conſpectu conſueuit.
Horum primũ nautæ Phariũ vocant: qđ quidẽ vſq; in extremũ
Phariũ mare Caſij montis angulũ contrahit. Sidoniũ vero alterũ qđ vbi
tractũ p̱ Boreã: in interiora deſcendit terræ: atq; Yſſicã regio
Sidoniũ mare nẽ illidens: Yſſicũ ſtatim appellatur: nec inde longius multo
apud Ciliciã conuerſũ cõquieſcit. Tũ vero obliquis in Boreã
Yſſicũ reiectũ fluctibus tanq̃ ſerpens quidã inflectens ſe atq; in plu-

res contorquens ſinus : pãphiliã lambit. Sed cũ Chelidonioꝝ vſq; ꝑuenit: inſulas Zephyri ſignũ capit. Sũmitatẽ Patharei-dos verticis detegẽs a lõge. Ac rurſus ad Boreã verſus Aegeũ efficit mare. Cuius cõfracti exitus ſparſis inſulis fluctus adeo & ipſi plærũq; ſtridẽt: & fremũt: vt nullũ aliud mare eſſe credat: qđ maiores efferat motus: neq; ꝑiculoſiores: neq; qđ magis ab alto ĩmurmuret. Tũ vero ad Tenedũ vſq; ꝓgrediẽs tãq̃ ipſi poſtremũ infigat pedẽ: & tante tedeat amplitudinis : oblinifcat q; eius ferocitatẽ in anguſtũ delapſum alueũ : noua paulatim induit̃ forma: & aliud ſibi hac fortuna nomẽ acq̃rit. Nã neq; Aegeũ amplius dicit̃: neq; Panphiliũ: neq; Cilicũ: ſed Auguſtũ mare: vſq; quo ad hoſtiũ Tracis Boſphori ꝑuenerit: quaterũt Io Iunonis mechã cũ in bouẽ fuiſſet mutata: illius cõſilijs enataſſe. Vnde & Boſphorõ mare eſt appellatũ: a bouis meatibus. Ac vbi primũ in Auguſtũ illũ alueũ ingerit̃: diſtractum paulatĩ ad Boreã demũ intra vniuerſã vſq; Propõtidẽ irrũpit: circa quã ꝓpe ex Aſia gentes colũt. Veꝝ cũ ad ipſũ applicuerit: Boſphoron in anguſtiorẽ: lõge ſe contrahẽs formã: anguſtiſſimũ oĩm illud efficit fretũ: in q̃ etiã mirabile quoddam conſpici tradit̃. Impudentes q̃ſdã petras ꝑ medios fluctus errare: atq; intra ſe cũ ſonitu & murmure coniũgi copulariq;. Tũ vero inde paulatim diffuſũ ad Orientẽ ſolẽ: paulopoſt in ampliſſimũ diſtendit̃ æquor: nõnulle ipſius etiã ſemitæ cõſpiciunt̃: quæ ꝑtim ad Orientẽ verſæ: ꝑtim ad Boreã inflectũt̃: quæ int̃ duo eminent ꝓmõtoria: ex vna vtraq; ꝑte porrecta: quoꝝ alterũ ad auſtrũ qđ vrget Carambũ appellauit: Alteꝝ vero qđ Boreã vertit̃ ſiue flectit̃. Europã verſus a frõte Hirta & retorta: arietis frontis ipſum appellauit. Hæc eteñ ꝓmontoria licet adinuicẽ e regione poſita ſint: atq; a longe videant̃ deꝓpe cohærere tantũ: tñ inter ſe diſtant: autore Dionyſio : etiã q̃tũ poſſit in tribus diebus nauis ꝑcurrere. Tũ vero inde conſcindi hoc mare videt̃ effici: quæ ꝑ ſimile emiciclo cuidã atq; vna quidẽ in pontũ delabi. altera vero in meotim diſtẽdi ; qđ aũt mediũ eſt: id certe Carambidis eſt: cuius ad dextrã recta ĩ põtum ꝓficiſcentibus aperit̃ via. A leua aũt frõs illa arietis: quæ ab ea ꝑte erigit̃: & ſignũ in Meotidẽ extollit: quæ cũ in bicornẽ flectat̃ formã: haud prorſus diſſimilẽ artiũ cornibus: nec ꝑ

Auguſtũ mare

Boſphorõ mare

perã id noĩs eſt conſecuta; neq; fruſtra etiã in meothim oñdit poſtq̃ illius vndis illidat̃ cõtinue. Hæc eſt palus illa; quã circũ incolunt Scithe: de quo℞ moribus loco ſuo dicet̃. Quãue põti mr̃em appellãt; ob id maxĩe ꝙ multa in eũ inde effluat aq̃ di-
Cimeri⁹ boſphoros ſtracta potiſſimũ ex Cimerio boſphoro; atq; ex multis aliũde locis; quæ adeo ex oĩmi parte paludẽ replet; vt nõ poſſit intra ſua labra contineri.

DE FLVXV ET REFLVXV MARIS.

E illi⁹ itaq; fluxu & refluxu maris minĩe prætereũdũ cẽſeo. Scribit enĩ Solinus: ꝙ Oceani acceſſus incrementa circa litora Indiæ vehemẽtiſſime ꝓruũt; maxĩoſq; ibi exitus faciũt. Siue ꝙ ſuſpẽſus altius eleuat̃ in calore: Seu ꝙ ĩ ea ꝑte orbis et fontiũ; et fluminũ copia ſit diffuſior. Itẽ & Herculeũ mare; ſole occiduo tãto ſubleuat̃ æſtu; vt illius Adriaticus ſinus nõ ſit exꝑs. Vidẽdũ igit̃ ẽ; qb⁹ ex cauſis intumeſcat Oceanus; vel q̃re cũ ſuꝑfluus ſibi fuerit; rurſus ĩ ſe reſideat. Nec ĩ obſcuro ẽ plura ꝓ ingenijs differẽtiũ potius q̃ ꝓveritatis fidẽ exp̃ſſa. Sed omniſſa ancipiti cõcurrentiũ q̃ſtione has opiniones ꝓbatiſſimas inuenimus. Phiſici autũmãt mundũ eſſe aĩal eũq; ex varijs elemẽto℞ corꝑibus cõglobatũ: Moueri ſpũ; regi mẽte; quæ ex vtraq; diffuſa ꝑ mẽbra oĩa æt̃næ molis vigorẽ exerceãt. Sicut ergo in corporibus nr̃is (inq̃t Solinus) cõmertia ſũt ſpecialia; ita ĩ ꝓfũdis Oceani; nares q̃ſdã mũdi cõſtitutas; ꝑ q̃s emiſſi anhelitus vł reducti mõ infiẽt maria; mõ reuocẽt. At hi q ſide℞ ſequũt̃ diſciplinã; cõtẽdũt meat⁹ iſtos moueri lunæ curſibus adeo; vt aq̃℞ plenitudo & defectus; reſpiciãt ad auctus eius; vel defectiões ĩ cornibus. Idẽ facit ſol cũ creſcit aut decreſcit. Nã feruеſcẽte ſole: vnda maris & feruet; ſed ſi lõgius abſcedit; ĩ ſuũ alueũ redit. Alij aũt dicũt hoc fieri impetu vento℞; q cũ vehemẽtius ſpirauerint; maris vndas euertũt; quæ inflatæ terrã inũdãt; Quas cauſas et Lucañ. ipſe in prĩo pharſaliæ ſuæ ꝑbellæ tetigit dicẽs.

Ventus ab extremo pelagus ſic axe volutat.
Deſtituatq; ferens; an ſidere mota ſecundo.
Thetios vnda vagæ lunaribus æſtuet horis.
Flammifer an titan vt alentes hauriat vndas;
Erigat oceanum; fluctuſq; ad ſidera tollat.

Quærite quos agitat mundi labor: at mihi ſemp̄:
Tu quæcūq; moues tam crebros cauſa meatus:
Vt ſupi voluere late.

DE SITV LIBIAE

Poſtq̄ triptita tellure: ac de Oceani ipſius ſinu & ambitu: tum etiā de illius finibus ac noīm varietate et fluxu dixerim. Nūc de terræ ſitu ac forma dicendū deinceps arbitor. Et prīo a Libia incipiēdū. Libia igit̄ ad auſtrū verſa: Libia ſiue africa
& ad Orientē ſolē: mēſæ pſimilis: a Gadibus vbi ſūmitas oceani altior cōſpicit̄: Initiū capit: atq; in Arabicū vſq; ꝓtendit̄ mare. Eāq; regionē attingit: quæ cū ad Aſiæ extrema poſita ſit: æthiopes ptim qdē: ptim & erembos parit. Hæc enī cū homines gignat vario colore maculatos. vt pardi: magna ſiqdē ex ſui pte periculoſa ē admodū & Aſpa regio: nigriſq; paſſim q̄ſi qbuſdā obtecta ſquamis. Et inacceſſibilis ī auiæ ſolitudīs ſecretū acceſſit. Diris vultib9 incolæ ſolis ortū excipiūt: vſtiq; vndiq; torrētis plagæ ſidere: oderunt deū lucis: penituſq; ab aīalibus abſtinēt: ſicut Troglodítæ. Specus excauāt: illis tegūt̄: de qbus latior ſermo futurus ē. At reliquus ipius Libiæ tractus q vſq; ad Herculis extēdit̄ colūnas: longe hūanior & lætior eſt vbertate: Vbi ſinuoſo meatu æſtuariū e mari fert̄: adeo flexuoſis lateribus tortuoſū: vt viſētibus ꝓcul lapſus angueos: facta vertigine (vt inqt Solinus) mētiat̄. Itaq; qd' hortos appellauere circūdat. Vn pomoꝝ cuſtodē interp̄tantes: ſtruxerūt iter ad fabulā. Vbi inſula inſinuata ſinubus aluei recurrētis: in qbuſdā æq̄ris ſpiris: præter arbores oleaſtri ſiles & arā ſacrā Herculi: nil præfert qd' ꝓpaget vetuſtatis memoriā Verꝝ hinc Atlas mōs e media arenaꝝ cōſurgit vaſtitate: et Atlas mons
eductus ī viciniā lunaris circuli: vltra nubila caput tēdit: quæ ad Oceanū extēdit̄ (cui a ſe nomē dedit) manat fōtib9: næmorib9 īhorreſcit: rupibus aſpat̄: ſq̄let ieiunio: humo nuda: nec herbida: q̄ Africā ſpectat ē opimus: naſcētibus ſponte frugibus arboribus ꝓceries opaciſſimus: q̄ꝝ odor grauis comæ cup̄ſſis ſiles. Veſtiūt̄ lanugīe: ſericis velleribus nihilo viliore. In eo latere: & herba Euforba copioſa: cui9 ſucc9 ad multiplex Euforbia herba.
ꝓfuit præſidiū ſanitatis: ad oculariāq; p̄cipue ſanitatē Nec me

diocriter propellit vim ventorum. Vertex ſemper niualis ri gidiſq horret pruinis. Cuius rei non neſcius erat ille diuinus Maro: cum inquit: Atlãtis dura Aeolum qui vertice fulcit. Atlantis cinctum aſſidue: cui nubibus atris Piniferum caput: & vento pulſatur & imbri. Nix humeros infuſa tegit: tum flumina mento. Præcipitant ſenis: & glatie riget horrida barba Saltus eius quadrupedes ac ſerpentes feræ: & cum his elephanti occupauere. Silet p diem vniuerſus: nec ſine horrore ſecretus ẽ. Lucet nocturnis ignibus: choris Satyrorum Aegypanũq bacchantium vndiq pſonatur. Audiuntur & cantus tibiarum: & tinnitus cimbalorum per orã maritimã. Atq (vt ait Pomponius mela) pro conſtanti habitum eſt illos Faunos eſſe bicornes ac Satyros. Hæc de Atlante: quem mauri Adderim nominant: q (vt Strabo in. 17. memorat) quis vberem regionem inhabitẽt tamen ad hoc vſq tempus magna ex parte paſtoraliter viuũt. Cincinnis exornantur & barba: & auro: & terſura dẽtium: & vnguium cultu. Pugnant frequentius ab equo haſtati. Equis nudis vtentes: & iunceis frenis: Gerunt etiam gladios. At pedites elephantum pellibus pro clipeis ſe protegunt. Leonum & vrſorum pelles induunt: & dormientibus ſubſternunt. Et

Maſſelij

ſequentes Maſſelij vnius ſunt cultus: paruis equis vtentes & celeribus: & obtemperantibus adeo: vt ſola virgula gubernẽtur. Equi collaria ex ligno habent: aut pila confecta: E quibus

Mauritania tingitana

habena dependet. Mauritania tamẽ Tingitana (auctore Solino) quæ ſolſticiali plagæ obuia eſt: qua ad internum porrigitur mare: exurgit montibus ſeptẽ: qui a ſimilitudine frates appellati: freto imminent. Hi montes elephantes frequentiſſimi ſunt. Perhibẽt a principio hoc animantiũ genus diſcrete & iu

Elephantũ nat a

xta ſenſum humanum intellectum habere. Memoria pollent elephanti. Siderum ſeruant diſciplinam: Luna niteſcente: gregatim amnes petũt gelidos. Mox aſpſi liquore: motibus qbuſ poſſunt: ſolis exortũ ſalutãt: deinde in ſaltus reuertũt. Duo eorum genera ſunt: Nobiliores indicat magnitudo: minores nothos dicũt. Cãdore dentiũ intelligit iuuẽta: quorum alter ſempi miniſterio eſt: alteri parcit: ne hebetatus aſſiduo repcuſſo: minus vigeat. Si fuerit dimicandum cum venatu: præmunit pariter: confligunt vtroſq: vt Eborem danato: non requirantur.

Hanc enī cauſam ſibi ineſſe periculi ſentiūt. Aberrāt agmina⸗
tim: natu maximus ducet agmē. Aetate proximus cogit ſeqn
tes. Flumen petituri minimos antemittūt: ne maiorū ingreſſu
alueum atterant & ꝓfundos depreſſis vadis gurgites faciant. De Ele⸗
Venerē ante annos decem fœminæ: ante quinqꝫ mares neſci⸗ phātib⁹.
unt: biennio coeunt: non prius ad gregariū numerū reuerſu⸗
ri: q̄ viuis abluant̄ aqs: Propter fœminas nūq̄ dimicant: nulla
enim nouerunt adulteria: Ineſt illis clementiæ bonum. Quip⸗
pe ſi ꝑ deſerta vagabūdū hoīem forte viderint: ductus vſqꝫ ad
notas vias præbent: Vel ſi conſertis pecoribus curſitant: itine⸗
ra ſibi blanda: & placida manufaciunt: ne qđ obuium animal
interimant. At conflictu fortuito ſi quādo pugnat̄: nō medio⸗
crem habent curam ſauciorū: nam feſſos vulneratoſqꝫ in me⸗
dium receptant. Cum captiuate venerint in manus hominū:
manſueſcunt hauſto ordei ſucco. Maria tranſmeaturi naues ſacramē
non prius ſubeūt: q̄ de reditu illis ſacramentū luat̄. Indicos ele tū pign⁹
phantes mauritani timent: & quaſi ꝑnicitatis ſuæ cōſcij: aſp⸗ ſpōſiōis
nantur ab his videri: nō annis decem vt vulgus: ſed biennio vt
Areſtotiles diffinit graueſcunt. Nec amplius q̄ ſemel gignūt:
nec plures qꝫ ſingulos: viuūt ī ānos tricētos. Impatiētiſſimi fri
goris: truncos edūt: lapides hauriūt: gratiſſimas in cibatu pal
mas habent: Odorē muris maxime fugiunt. Duriſſimmū de⸗
dorſo tergum eſt: ventre mollius: ſetarum hirſuciæ nulle: ſed
de his hactenus. Mauritaniæ ꝓpinqui ſūt numidæ: qui q̄diu
errāt pabulationibus vagabūdis Numades dicti ſunt. Numi Nūide
di vrſi forma cæteris præſtant inqt Solinus Inſidiant̄: alphea⸗
ribus apum: maxime fauos appetunt: nec auidius aliud q̄ mel
la captant. Cum guſtauere mandragore mala moriunt̄: & for
micas deuorant ad recuperandam ſanitatem. Siquando thau⸗
ros adoriuntur: ſciunt quibus potiſſimū partibus immoren⸗
tur: nec aliud qꝫ cornua aut nares petunt: Cornua quidem vt
pondere defatigentur: nares vt acrior dolor ſit. Omnis hæc re
gio finibus in zeugitanū limitem deſinit: qua parte ſilueſtris
eſt: feras educat: qua magis ardua equos alit. Eximio aūt mar
more prædicatur: hæc Solinus. Deinde Maſſeſiliorum genteſ Maſſeſi
agreſte quidem hominum genus: quibus nulla prorſus eſſe lij.
cognitio colendi agri dicit̄: nec vllus aratri vſus: ſed ꝑ denſiſſi

mos ſaltus errãtes: feraꝝ more glandibus veterũ more & ve-
Cartago natione veſci. Verũ his proximi ſunt Carthaginenſes: quoꝝ
ciuitatẽ ferũt olim a Didone cũ ex Phœnitia Pigmalionẽ ger
manũ verita: qui Sicchæũ eius maritũ ad aras trucidarat diſ-
ceſſiſſet: ad mẽſurã pellis bouinæ cõditã extitiſſe: quã inqt
Strabo in. 17. In ambitu habuiſſe ſtadioꝝ tricenta & ſexagin-
ta muro cinctã. Cuius ſexaginta ſtadioꝝ lõgitudinẽ iugum
occupat. In media vero vrbe arx fuit: quã Birſam vocarunt.
Huc pius ille Aeneas in Italiam ſoluturus: ꝓcellaꝝ tempeſta
te iactatus: reginæ tot amoris præbuit flãmas: vt nedũ pudi
citiã: verũ & dulcẽ lucẽ ex ſuo digreſſu habebat exoſã. His
deinde adiacent inhoſpitales Syrtes duo ſinus Africani ma-
Sirtes. ris diſpari magnitudĩe: ſed pari periculo. Dictæ a potu ſiroo
id eſt traho. Vento enĩ trahunť arenæ: vnde & idẽ locus mul
to vadoſus fit: accedente arenaꝝ cumulo: vbi etiam æſtuan-
te Tyrrheno cum cedere iam incipit: tanta plærũq; conflata
congeries (inqt Anthonius) conſpicit: vt ingẽtes quædã mo
les illuc allatæ a fluctibus videanť. Solinus eas inacceſſas va
doſum ac reciprocũ mare efficit. Cuius ſali defectus vel in-
crementa haud promptũ eſt dep̄hendere. Ita incertis moti-
bus nũc in breuia reſcindit: dorſuoſa nũc æſtibus inũdať in-
getis: vt Varro auctor eſt. Per flabilẽ ibi terrã vẽtis penetrã-
tibus ſubitã vim ſpũs citiſſimi aut remouere: aut reſorbere.
Sirtis mi nor. Eſt aũt & maior Syrtis & minor. Minor lotũ cibũ ſuauẽ ꝓdu
cit: & illaꝝ inter ꝓpe mediũ ciuitas vna condita eſt: quã olim
Meapol' græci Meapolim dixere: ſed a Lothophagis habitatã: quã q-
dẽ gentẽ ferũt hoſpitibus ꝑbenignã ac clemẽtẽ extitiſſe. Eãq;
olim errantẽ Vlyſſem ꝑhumane ac comiter excepiſſe. Siccã
regionẽ auctrore Strabone in decimoſeptio incolũt. Lothon
edũt herbã quandã & radicẽ: qua comeſta nihil potu indigẽt
Lothos arbor Lothos arbor multa eſt apud eos fructu ſuauiſſimo: circa qꝝ
regionẽ habitacula quædã ꝓpe deſerta cõſpiciũť Perditis ꝓr
ſus naſamoniis ab Auſono Iouis filio: q antea ea loca coluere
Aſbitæ populi. His Aſbiſtæ adiacẽt: q auctore Solino Laſere viuũt. Hoc alũ
tur: hoc illis dulce eſt: hic illud vulgatiſſimũ Libici dei corni
geri Ammõis templũ liberi patris munere ẽ inſtitutũ. Qui
dum per aridam Libyam exercitum duceret: hiulcaq; labo-

raret ſiti: opemq́ a Ioue patre petiſſet: ferunt vates in medi Ammõ·
is arenis arietem apparuiſſe: terram cornibus effodientem:
Indeq́ gelidum emanaſſe fontem: cuius vndas Liber cum
exercitu depoſiturus ſitim: dum potaret Ioui delubrum cõ-
didit: quem Ammonẽ vocarunt: id eſt arenarum: nam
arena græce dicitur. Poſt Syrtim maiorẽ ſequitur Cyrenai- Cyrene.
ca regio: quæ & pẽtapolitana eſt: Ammõis oraculo celebra
ta. Ibi quinq́ ciuitates egregiæ: Beronice: Arſinoe: Ptholo-
maida: Apollonia: & Cyrene. Hæc Marcianus capella. Tũ
Cyrene ciuitas bonorum quidẽ equorũ parẽs: auctore Diony-
ſio. De q̃ inq̄t Strabo in. 17. Cyrenæ vrbs maxima: octoginta
ſtadiorum: in campo iacet adeo edito: vt ex mari eã videremus
Eã a Batto ferũt cõditã. Fructus fert optimos. Ea viros claros
q́ plurimos habuit: q ĩminẽtibus Barbaris: optime reſiſtere
potuere. Ariſtippus ſocraticus cyrenaicã inſtituit phĩam. Ca
lymachus q́q́ cyreneus fuit a Eratoſtenes: ambo ab Aegy-
pti regibus in honore habiti. Alter poeta ſimul & grãmaticæ
ſtudioſus. Alt̃ & in his & in mathematicis præſtãtiſſimus. In
terra Cyrenaicæ regionis: inq̄t Solinus: plurimæ q̄dẽ beſtiæ
ſunt: ſed prĩcipatũ leones tenẽt. Eadẽ Africa onagros habet:
ſerpẽtibuſq́ fæcũdiſſima ẽ. Baſiliſcũ creat malũ in terris ſin Baſiliſcus
gulare: nec hoĩm tantũ: nec aliorũ animantiũ exitijs datus:
ſed terræ quoq́ ipſius quã polluit & exurit. Extinguit herbas
necat arbores: corrũpit auras: ita vt in aera nulla auium im
pune tranſuolẽt: infecta ſpiritu peſtilẽti. Cum mouetur: me-
dia corporis parte ſerpit: media arduus eſt & excelſus: ſibu-
lum eius etiam perhorreſcunt ſerpentes: qui plurimi perhi-
bentur a vatibus eſſe nati de cruentis guttis Gorgonei capi- Mœdu-
tis: qd' Perſeus victor ſup libycas pendebat arenas. Vulgus ſe caput
ſimearum hic eſt: quas paſſim videmus non ſine ingenio æmu
landi: quo facilius in manus veniunt exultãt. Noua luna tri
ſtes ſunt: Cornuto & cauo ſidere iuxta Cyrenaicam regio-
nem Marmaridæ degunt: ad Aegyptum reſpicientes & Ge- Getuli.
tuli aſperi & inculti: quibus (vt inquit Saluſtius) caro ferina
eſt cibus: atq́ humi pabulum veluti pecoribus: quorum la Nigre-
teri adhærent Nigretes: Poſt hos Pharuſij: Qui vt ſcribit tes
Strabo Aethiopis vicini: Heſperijs ſagittant Aethiopum: Pharuſij

more falcatis vtunť curribus. Miſcentur nõnũꝗ mauris Pha-
ruſij per deſerta aquaꝝ: vtres æquis portant & plurimi troglo
ditarum more ſub terræ ſpecubus degunt. Aeſtiuis imbribus
abundãt. Hyeme ſiccitate laborãt. Nõnulli ex his barbaris ſer
pẽtũ ac piſcium coreis ꝓ indumentis & ſtramentis vtunť. Nec
Garamã longe a Pharuſijs Garamantes: quoꝝ locus autore Strabone:
tes Oriçam fert: & Silphiũ. Solinus. Garamantũ oppidum eſt De
Debris bris fonte miro: qui alternis vicibus die frigeat: nocte ferueat.
fons Incredibili memoratu: vt tam breui temporis curriculo natu-
ra tam diſſonã ſui faciat varietatẽ. Idq; qui ꝑcontari velit in te-
nebris ineſſe fluori illi perpetuam facem credat. Qui rimetur
die brunales ſcatebras: nunq; aliud exiſtimet ꝗ ꝑpetuo rigore
vnde non immerito ꝑgentes Debris inclita eſt: cuius aquæ &
cœleſti vertigine mutant qualitatẽ: ꝗuis controuerſa ſideꝝ di
ſciplinã: Nam cũ mundũ a calore Veſper temperet: ab occaſu
ita incipit caleſcere: vt in in tactu abſtineas: noxium ſit tetigiſ-
ſe. Rurſus cũ ortus ſolis incanduerit: & radijs feruefacta ſunt
omnia ſic euomit ſcaturigines: vt hauriri etiam a ſitientibus:
nequit. Quis ergo non ſtupeat fontẽ: qui frigore calet: calore
friget? Armẽta gentis huius obliquis ceruicibus pabulantur
Nã ſi recta ad paſtũ ora dirigant: officiunt: ledunt prona in hu
Garamã mũ cornua. Garamantici priuati matrimonia neſciũt: Sed om
tici cõnu nibus vulgo in venerẽ licet. Inde eſt ꝙ filij tantũ matres reco-
bia neſci gnoſcunt: nã paterni noĩs nulla reuerentia eſt: & ideo degene
unt res habenť. Poſtremi vero omniũ æthiopes ad ipſum oceanũ
Aethio- coniecti: qui feruentis ſideris vicinitate puſti candentẽ præ ni
pes gredine gerunt cutem ſanguine ad extima reuocato: æſtiui ſo
lis gratia hi inauiæ ſolitudinis ſecretũ receſſerunt: diris vulti-
bus ſolis ortus excipiunt: vſtiq; vndiq; torrentis plagæ ſidere
oderunt deum lucis. Vltimæ Libyæ orã tenentes: penitus ab
animabus abſtinent: ſpecus excauant: illis tegunť: nullus ibi
habendi amor a diuitijs paupertate ſe abdicarunt: voluntaria
carnibus aliqui viuunt ſerpentũ: ignariq; ſermonis ſtrident
potius ꝙ loquunť. Fœminas ſuas primis nuptiaꝝ adulterijs
cogunt patere: mox ad perpetuã pudicitiam legibus ſtringũt
& eos qui vicina rubro mari incolunt: aiunt trunca naſci par-
te: qua caput eſt: Os tñ & oculos habere in pectore. Strabo au

ſtrum verſus troglodítæ: Blemíes & Nube & Magabari ſunt ſupra Syenem æthíopes. Hí magna ex parte nudi incedentes paſtoralem ac durâ vitam degũt: Virgilio teſte. Aethiopũ ver ſemns oues ſub ſidere Cancri. Et eorum pecora parua ſunt: vt aues: capræ: boues: caneſq; puſilli: aſperi tñ & pugnaces: & fortaſſe ad horũ paruitatẽ pigmei conficti ſunt. Viuunt ex milio & ordeo: ex quibus potum efficiunt: butirũ qđ & ipſi pro oleo habent: Poma non habent præter palmulas: atq; eas per paucas ĩ hortulis regíjs. Nõnulli herba alunt̃: & ramis tenelliſ & Lotho & calami radice. Reges colunt vt deos. Regni caput eſt Meroe ciuitas: eodẽ nomine: quo & inſula ea montes frequentes habet. Et næmora quæ inhabitant partim paſtores: patim vænatores: ptim agricolæ. Venant̃ elephantes leones: & pardales dracones habent: qui cum elephantis pugnant: & plurimarũ ferarum genera quæ a toſtis & arids locis ad paluſtria & aquoſa confugiunt: temperiei gr̃a. Vltra Merœn ſup̃ exortũ ſolis æthiopes ſunt: dimidior eorũ protenſior eſt q̃ nr̃a vita: Hi iuſticiam colunt: amant æquitatẽ. Plurimũ valent robore. Ornant̃ ære. Auro vincula faciunt. Eſt ibi lacus: quo pfuſa corpora niteſcunt. Ex hoc lacu potus ſaluberrimus: ſane adeo liquidus: vt ne caducas quidẽ vehat frondes: ſed ilico folia lapſa ad fundum demittat laticis tenuitate. Vltra hos deſertæ inhumanæq; ſolitudines aduſq; arabicos ſinus. Deinde in vltimis Orientis monſtruoſæ gentiũ facies. Aliæ ſine naribuſ æquali totius oris planitie. Informes habent vultus. Alíjs cõcreta ora ſunt: modicoq; tantũ forañie: calamis auenarũ hauriunt. Nõnullæ linguis carent: inuicem ſermones vtentes nutibus. A meridiana parte mons editus mari imminet: igne pæternũ feruidus: & inquietis ignis æſtus. Hic draconum magna copia: Porro feris draconibus ora parua ſunt: & ad morſus non dehiſcentia: ſed arctæ fiſtulæ p quas & trahũt ſpũs: & linguas exerunt. Quippe non in dentibus vim ſed in caudis habent: Et verbere potius q̃ rictu nocẽt. Excidit̃ e cerebris lapis Draconias: ſed lapis nõ eſt: niſi detrahat̃ viuentibus: nã ſi obeat prius ſerpens: cũ anima ſimul euaneſcit: & durities ſoluta. Aethiopes arcubus quadricubitaribus ligneis ac puſtis vtunt̃. Armãt̃ etiam mulieres: quarũ plæræq; oris labiũ æneo

Nube
Blemies
Troglodytæ
Magabari pp̃li.
Meroe inſula Nili
Aethiopes longe vitæ
Liqdiſſimus fõs.
Mõs ardens
Dracões
Dracõias lapis
Arma ætiopũ & eorũ mores.

circulo traiectum habent. Deos putant alterum immorta-
lem: alterum mortalem. Immortalem quidem eum qui rerũ
omniũ cauſa eſt. Mortalis vero apud eos incertus eſt: & no-
mine caret. Sed frequentius eos a quibus beneficium accepe-
Reges p dijs hñt runt. Et reges pro dijs habent. Mortuos alij in flumen præci-
pitant. Alij circmufuſo vitro domi ſeruãt. Alij in fictilibus al-
ueolis eos circum templa defodiũt. Verum e regione vbi Ble-
Blemij mij colunt: rupes quædam exurgit: ex qua delabitur Nilus:
Tilus. qui cum ad æthiopes Orientem verſus fluat ab eis Syrus eſt
appellatus. Cum vero ad Syenem ciuitatem vſq; peruenerit:
ab illius incolis Nilus inceptus ſtatim eſt vocari. Inde vero in
Boream verſus multaſq; tandem per partes diuiſus oſtijs ſe-
ptem in mare deuehitur: vniuerſum irrigans ægyptum mira
bili vbertate. Tibullus. Te propter nullos tellus tua poſtulat
imbres. Arida nec pluuio ſupplicat herba Ioui. Nec profecto
quiſpiam eſt fluuius in orbis parte: qui aut magnitudine: aut
aquarum copia: vel vtilitate poſſit cum illo conferri. Is (auto-
re Plinio in libro ſeptimo) Incertis ortus fontibus per deſerta
&: ardentia: & immenſum longitudinis ſpacium ambulans:
fama tãtum & inermi quæſitu cognitus: ſiue bellis quæ cæte
ras omnes terras fere in ventre. Lucanus. Archanum na-
tura caput nũq; prodidit vlli. Hoc & Solinus aſſerit. Incerto pe
ne decurrit fonte: varias incrementi eius annectendo cauſas.
Ignari ſiderum vel locorũ inquit varias de exceſſibus eius de
dere cauſas. Alij affirmant Etheſias nubium denſitatem illo
cogere. Vnde amnis hic auſpicatur: ipſumq; fontem ſuperno
humo ſublatum: tantam inundationis habere ſubſtantiã: q̃n-
tum bibula ad liquorẽ nubila ſubminiſtrarint. Ferunt alij q̄
ventorũ flatibus repercuſſus: cum fluorem ſolitæ velocitatis
non queat promouere: aquis in arcto luctantibus intumeſcat
Et quanto intenſius controuerſi ſpiritus repugnauerint: tan-
to excelſius ſublimari in altitudinis vertices repercuſſam ce-
lerieatem. Nõnulli affirmant fontem eius qui Fialus vocãt:
ſiderum nutibus excitari: extractumq; radijs candẽtibus cœ
leſti igne ſuſpendi. Verum omnem exceſſius originem de ſo-
le fieri: primãq; exultantiam tumoris concipi: cum per Can-
crum ſol vehatur. Poſtmodum triginta eius partibus euolu-

tis; vbi ingreſſus Leonem: ortus ſuos excitauerit: Propulſo omni fluore: tantam vim amnis erumpere: q̄ tempus ſacerdotes natalem mundi iudicarint. Deinde reuocare exitus vniuerſos: cum in Virginem tranſeat. Penituſq; inter ſuum alueum capere cum Libræ pondera contigerit. Inquit tamē Strabo: q̄ antiqui coniectura poſteri etiam viſu ipſo cognomine: Nilum ipſum ab æſtiuis imbribus augeri: cū ſuperior æthiopia in vltimis montibus diluertur. Imbribus aūt ceſſantibus paulatim inundationem ceſſare: quæ res his maxime patuit: qui in Arabicum ſinum nauigarunt: vſq; in Cinamomi regionem. Tradunt etiam Eratoſtenem dicere: æſtiuos imbres cauſam eſſe: Idq; ab Areſtoteli ſumpſiſſe. Areſtotelem vero a Traſialco: qui vnus ex antiquis erat philoſophis. Traſialcū vero ab alio: atq; illum ab Homero: qui Nilum cœleſtem dixit. Rurſus ad ægypti cœleſtem nauigat amnem. Is fluuius cæteris fertilior fæcundiorq;: vt idem Strabo aſſerit. Magna producit animalia: Nec mirum dum profundo ſenſu philoſophiæ ſeq̄mur præcepta: latēteſq; naturæ cauſas ꝑcontabimur Recens namq; tellus fluuialibus irrigua: limphis: feruentiq; ſolis calefacta radio: in futuræ prolis generationem prona eſt ob aquatici humoris & caloris temperiem nō mediocrē: quæ gignendis præeſt rebus. Nemo igitur diuinæ philophiæ alūnus inficiabitur animalium illic fore generationem. Aiunt enī terrarum cultores: dum glebas vomere proſcindunt: plurima animalia imperfecta licet: in auras vna cum verſis agrorum glebis ſubleuare. Ouidius. Plurima cultores verſis animalia glebis. Inueniunt: & in his quædam modo cepta ꝑ ipſum: Naſcendi ſpacium quædam imperfecta ſuiſq;. Trnnca vident humeris: & eodem corpore ſæpe. Altera pars viuit: rudis eſt ꝑs altera tellus. Phytonēq; anguem diram mortalium luem hinc procreatum: & appoloneis telis deniq; confixum. Ouidius Phytia perdomite ſerpentis nomine dictos. Cocodrilum (vt inquit Solinus) Nilus fouet: qui linguam non habet. Morſus eius horribili tenacitate conueniunt: ſtipante ſe dentium ſerie pectinatim Plærumq; ad triginta vlnas magnitudinis eualeſcit. Aequalia anſeris edit oua: rimatur locum ꝓ nido: naturali prouidentia. Nec alibi fœtus præmitur; quam quo cre

Nil9 magna aīalia producit.

Nil9 Phitonē generat.

Cocodrilus.

ſcentis Nili aquæ non poſſunt ꝑuenire. Armatus etiam eſt vnguium immanitate: noctibus in aqua degit: ꝑ diem humi acquieſcit: circumdatur maxime cutis firmitate intantū: vt ictus quouis tormento adactos tergo repercutiat: A ſuperſticioſa illa gentilitate plurimo cultu veneratus. Iuenalis.

delphini Aegyptus portenta colit: Cocodrillus adorat. Et eſt delphinum genus in Nilo: quoꝝ dorſa ſerratas habent criſtas. Præterea habitant in inſula Nili homines forma exigui: ſed audacia magni: vt cocodrillis ſeſe offerant obuios. Nam hæc mōſtra fugientes: inſequunt̄: formidant reſiſtentes: ergo capiuntur perdomiti: metu itaq; obſeqnunt̄: vt immemores atrocitatis victores ſuos in dorſo vehant: In aqua obtuſius vid̄et in terra accutiſſime. Hieme nullum capiunt. In ripa Nili eſt puteus quidā ex integro ſtructus lapide: in quo & maxima & minima & mediocria Nili incremēta adnotantur. Nam putei aqua cum Nilo pariter creſcit & decreſcit. Sūtq; in putei pariete notæ quædam incrementorum omniū menſuræ. Hæc itaq; obſeruantes cum alijs notant: vt incrementa noſcant̄. Nā ex his ſignis ac diebus multi ante futuram Nili excreſcentiā cognoſcunt. Idq; omnibus prædicunt: quæ res profecto agricolis ad aquarum cōſeruationes & Aggerum & Canalium effoſſionū vtiliſſima eſt. Maiora enī incremēta maiores denunciāt ꝓuentus. In arboribus quas ſola fert Aegyptus: præcipua eſt ficus ægyptia: folijs Moro comparāda. Vno anno ſepties fructum efficit: qui ſicomorum dicitur: vt inquit Strabo. Vt ad ea redeamus vnde diuertimus. Ipſe Nilus eſt qui Libyā ſeiūgit ab Aſia. Ad aphricam quidem ſeu ad auſtrum Libyam relinquēs: & ad Orientem Aſiam. Ipſa enim eſt Aegyptus quæ ſemper ſummos viros ingenij acrimonia ꝓduxit. Aegytios enim primos fuiſſe tradunt: qui viuendi formam moruq; diſciplinam præſtiterunt: primoſq; omnium aratrum inueniſſe terrāq; ſulcaſſe: ac ſemine inieciſſe. Opus enī fuit (inquit Strabo) tam diligenti ac ſubtili locorum diuiſione. propter continuas finium diuiſiones: quas Nilus auctus efficit: nunc addēdo: nunc adimendo: nunc immutando figuras & ſigna quædam releuando: quibus proprium diſcernitur ab alieno. Vnde iterum atq; iterum menſurari oportebat: donec ab his geo

Margin notes: Hoīes parui — Puteus inūdationis præſag⁹ — Ficus ægyptia — Egypt⁹ aeria

metriam ortum habuiſſe ferunt,creduntq; quemadmodum computandi ſcientiam:,& Aritmethicam a phœnicibus propter mercaturas. Ferunt etiam eos primos: qui cœlum radio fuerint dimenſi. Et ſolis ipſius labores: aliorumq; ſiderum vagam vertiginem exogitarunt. Quoniam nullus ibi vapor in nubē cogit: verum æſtu partium patit diſſolutionē. Quapropter & aſtra ſemp eis ſunt ſerena & aperta: quorum mirabili meatu ſuſpenſi: ſiderum diſciplinā: & primi nobis tradiderunt. Non enim ex irrito & vano philoſophi noſtri ꝓdit dictum: Sacerdotes in Aegypto: ꝑpter admirari cœperunt philoçophari. Inquit enim Solinus: Aegyptum incolunt populi: quo momentū: quo reparari mundū ad motus ferunt: annuo hoc ſtudio deprehendūt. Eligit ſacer lucus: in quo conſeptant diuerſi generis animalia. Eo vbi ad ſtatutam lineam cœleſtis vertigo profecta eſt. Senſus ſuos ſertionibus produnt quibus poſſunt. Alia hululant: alia mugiunt. Quædā ſtrident: quædā rudiunt. Hoc argumentū llis eſt magiſterium ad iudiciū temporis dependi: Ex quibus omnibus ipſa regio (inquit Anthonius) haud mediocrē laudem conſecuta eſt. Neq; præterea vlla alia eſt: quæ illam rerum omni vbertate ſuperet: neq; quæ ad pabulandū ſit fertilior: neq; quæ vincat illā excellētia ædificiorū & magnitudie. Cuius forma extremis cōſtat lateribus bus: Ampla quidē ad Arcton: ſed ad Orientē anguſtior: Porrigiturq; vſq; ad Syenem: in qua puteus (Strabone auctore) quidā æſtiuū indicat ſolſticium: quoniā hæc loca circulo Tropico ſunt ſubiecta: & in meridie vmbilicū faciūt ſine vmbra. Græcis ī meridiem euntibus hic primū ſol ſupra verticem ſit. Lucanus in nono.

Geometriā ægyptij inuenerunt. arithmeticā Phenices iuenerunt. Aegipti Aſtronomā. Mundi initium dep̄hēdūt ſacerdotes. Syene

Hic quoq; nil obſtat phœbo cū cardine ſūmo.
Stat librata dies: truncū vix ꝓtegit arbos.
Tam breuis in medium radijs impellit vmbra.

Vallata inſup Aegyptus vndiq; binis montibus: quoꝝ ꝑ medīu defluit Nilus. Ipſa eſt quæ olim plures clariſſimos ac præpotētes peperit viros: ac tot principes extulit: & potiſſimū ꝙ vetuſtiſſima illa Thebe centum ꝑ portas digeſta in glorioſiſſimam lucem protulit. Vbi olim ferunt Memnonem illum regem perſpicaciſſimū ſuam ex Oriente aurorā ſalutaſſe. Ver

Thebe ægypt⁹. Memnō

ſus tamẽ paludem Sarbonida ad Zephyrum ſita eſt ciuitas il
Alexandria la: quæ olim ab Alexandro Macedonum rege condita ꝓhibetur. Vbi etiam templum extat mirabile illud Iouis ſinopite
Iupiter Sinopita famoſiſſimũ quidem ac precioſiſſimum: varijs metallorũ generibus elaboratum. Quo ferunt nullum vnꝗ in terris viſum maioris excellentiæ: neq; maiori admiratione dignum: nec vllam ditiorem ciuitatem: neq; omnibus in rebus fortunatiorem. Vnde a longe quoq; venientibus: ſpeculæ illæ vulgatiſſimæ conſpiciunt ſpecioſæ paledinis. Tum vero ad Ori
Palene mons ægypti Caſſiotis mõs entem verſus iuxta Caſiotidis rupem Pelei oppidum erigitur. Cuius incolas ferunt adeo nauigandi peritos: vt cæteris libycis non humani ſed diuini iudicentur. Nam inquit Strabo de ſeipſo. Traiecimus ĩ inſulã ſuper Pactone delati. Pactõ enim eſt ſcaphe genus ex virgis ita compoſitũ: vt textile qđdam videatᷣ. Stantes itaq; in aqua vel in aſſeribus ſedentes: facile tranſmiſimus: nihil omnino metuentes. Sũt enim ſine periculo, niſi ſcapha nimis impleatur. Et hi ad hoſtia ſeptemplicis Nili poſiti ſunt. Alij præterea paſſim populi & gentes ꝗplurimæ: quarum quædam ad Oceani litora ſunt deiectæ:
Tritõ lacus mediæ libie permultæ etiam circa Tritonidos lacus ripas colunt: qui per medium quoq; Libyæ delabens: in pontum vſq; perfundiᷣ.

DE SITV EVROPAE.

N Vnc ad Europæ ſitum ſermo noſter flectendus eſt: cuius quidem forma non multũ differt: niſi ꝙ ad ſeptentrionem verſa: rurſus ad Orientem eodem modo reflectitur: & finẽ attingit auſtralis Libyæ: Atq; ambe in Aſiam æque ſe habent. Hæc quidem extremũ ad Boream veſtigium tenens: Illa vero ad auſtrum. Verum vt de eius apertiori forma dicamus. Ipſa eiuſmodi ſita eſt: vt ĩ eius frõtibus quaſi cuiuſdam coni figuram facere videatur. Cum ad occidentem ſolem exacuatur: ꝗ maxime & ad Orientem verſus ampliſſime dilatatur. Id æque ipſius fines quales ſunt: & quorũ progrediantur: quaſue ipſæ gentes & nationes intra contineant: facilius aperietur. Itaq; a ſupremo ipſius latere incipiam
Hiſpani ſeu Iberi quoad vſq; ad Herculis protenditur columnas. Iberi primi ea loca tenent: genus quippe hominum elatiſſimum & ditiſſi

nãq; fratres Romano ſermone intelligunt Germani. Quõniã geographiæ ſcriptores parum de ſarmatica tetigere: quã Poloniã perhibent. Indignũ igit̃ fore cenſui: ſi peregrinæ telluris regiones notarem: & nihil de ea in preſentiarum ederem ipſiuſq; Sleſiæ natalis ſoli eſſem imemor.

ODE SAPPHICA: ENDECASYLLABA DICOLOS: TETRASTROPHOS PEONICE. DE POLONIA ET CRACOVIA.

Erra diffuſis ſpacioſa campis:
t Tendit̃ longe gẽminã ſub arcton
Mille quã durus renouat ferace
Sarmata bobus
Hanc licet multi latices amœno
Aluũt riuo: tñ inter amnes:
Pulchrior multas vitreus peragrat
Hiſtula gentes.
Cæruleũ tollens caput a niuoſa.
Rupe torrenti ſimilis rapaci
Deinde congeſte patulos fluore
Fertur in agros.
Regiæ celſos ſinuoſæ vrbis
Præterit muros: vbi graccus hom.
Auctor agreſti ſtatuiſſe fert̃
Iura colono.
Hic ſibi pulchrã Ioue nata ſedẽ.
Pallas elegit: tenereq; virgo
Imbuit ſũmi patris erudita
Dote iuuent
Edocet formis varijs ſolutũ:
Lite diſcordi chaos: & latentis
Primo naturæ peritura nullis
Semina ſæclis.
An deus nubeſue tenent aquoſæ
Aeris ſpiſſi trifidũ vt iacentes
Fulmen in terras iaculat̃ ictu
Sæpe fragoſo.
Vnde brumales veniũt pruiuæ

Et vapor largo reſolutus imbri
Flabra ventorꝝ: refluecꝫ magni
Tethios æſtus.
Curſitus chari e regione fratris
Roſidus lunæ globus it ꝑ vmbrã.
Sæpe mortales piceam tuentes
Lampada terrens
Aureus criſpo veniens ab Indo
Phœbus: aſtrorũcꝫ ſui meatus:
Hic viros luſtrat nimiũ profũda
Mente capaces.
Pegaſi ſanctæ laticis puellæ
Hic ſonant plectro modulos canoro
Colle cirrheo: & ſapiens relicto
Ludit apollo.
Educat pulchras Venus hic puellas:
In Iouis ſũmi thalamos ituras.
Poma quæ ſole teneant Atlantis
Aurea dignæ.
Aut odoratis ſedeant in herbis
Qua næmus myrrha redolet Sabeũ.
Fundit & rubri pelagi niuales
Concha lapillos.
Pulchrior virtus latet in venuſto
Corpore: a nullo interitura fato.
Dotibus cuius veniunt per æuũ
Omne cauendæ.
Nec procul multa ſpecus excauatus
Arte ſub fauces Herebi ꝓfundas
Tendit: & Ditis tenebroſa nigri
Thartara pulſat:
Intus obſcure poſuere noctes
Turbidis ſedem tenebris opacam
Etheris picti iubar expoſitum:
Vſcꝫ peroſæ
Nam nec aurore radijs: nec vllo
Sole luſtrãt ſuperũ ꝑ axem.

imum: de quorum regione inquit Solinus. Plaga comparanda optimis: nullis poſthabenda: frugum copia: ſiue ſoli vbere: ſiue vinearum prouentus: ſiue arborũ reſpicere velis: omnium materia affluit: quæcũq; aut precio cara: aut vſu neceſſaria: miri marmoris gemmarũq; muneribus cõſpicua. Argẽtum vel aurũ ſi requiras habet: Nihil in ea ocioſum: nil ſterile non coquũt ibi ſales: ſed effodiũt. Ibi Tagum fluuium ob arenas auriferas cæteris amnibus prætulerunt. Ouidius.

Hiſpani ſiue Iberi ab Iberos fluuio dicti

Tagus fluuius

Cedant carminibus reges regũq; triũphi.
Cedat & auriferi ripa beata Tagi.

Strabo libro tertio. Hiſpaniæ maxima ex parte incultus eſt ager: Nam rupes & ſaltus: & loca ſilueſtria: campiq; tenuiſſimæ telluris: neq; huius plane irrigua pars magna eſt: quæ ſpectant in Aquilonem prorſus frigida: niue inſuper aſperitatis & Oceano ſemper obnoxia. Quæ vero ĩ auſtrum vergit: vniuerſa fere fœlix eximiæ præſertim qua extra columnas porrigitur. Aurum: argentum: ferrum nullibi terrarum neq; tantũ neq; tam probatum generari hactenus compertum eſt. Aurũ enim non ſolum ex metallis effoditur: Verumetiam fluit. Flumina namq; & torrentes pluuialibus aucti vndis: auream deferũt harenam. Puteos quoq; effodiẽtes: & alia per ſolertiam tractantes artificia: lauandis harenis aurũ excerpũt. Pluresq; hac ætate ſunt: qui aurum eruant q̃ qui effodiant. Tum vero ad Boreã verſus Britanni occupant. Solinus. Finis erat orbis ora gallici litoris: niſi Britannia inſula qualibet amplitudine nomen pene orbis alterius mereretur. Octingentis enĩ & amplius milibus paſſuum longa porrigitur Hibernia ei proxima magnitudine inhumana eſt: ritu incolarum aſpero: alias ita pabuloſa: vt pecuaria niſi interdũ in æſtate a paſtoribus arceantur in periculum: agat ſaties. Illic nullus anguis: Auis rara: Gens inhoſpitata & bellicoſa: Sanguine interẽptorum hauſto prius victores vultos ſuos inquinant. Faſ atq; nefas eodem animo ducunt: Puerpera ſiquando marem [illegible]dit: primos cibos gladio imponit mariti. Inq; os paruuli ſummo mucrone auſpicium alimentorũ enitere infert. Mare quod inter hanc & Britanniam interfluit: Vndoſum inquietumq; toto in anno: non niſi feſtiuis pauculis diebus eſt

Torrentes aurũ deferũt

Britãnia iam Anglia

Hibernia & ei⁹ mirabiles

Mare hibernicum

nauigandum. Nauigant autem vimineis alueis: quos circũ-dant ambitione tergulorum bubolorum. Britanniæ circui-tus quadrageſies octies ſeptuaginta quinq; milia paſſuũ ſunt: In quo ſpacio magna ibi & multa flumina ſunt. Fontes calidi quibus præſul eſt: mineruę numẽ. In cuius æde ꝑpetui ignes nunq̃ vertuntur in fauillas. Sed vbi ignis tabuit: vertit in glo-bos ſaxeos. Præterea vt taceam metallorum largam variãq; copiam: qua Britanniæ ſolum vndiq; pallet: venis locupleti-bus: Gagades hic plurimus optimuſq; lapis. Si colorem re-quiras niger gemmens: ſi qualitatem: nullius fere ponderis. Si naturam a qua ardet: oleo reſtringitur. Si poteſtatem: attri-tu calefactus applicata detinet æque vt ſuccinũ. Deinde ger-mani quorum corpora cum & ſint candida & pulchra (vt in-quit Anthonius: & Dionyſius. Bellicoſi etiam ſunt a natura. Et (auctore Solino) Germania diues virorum: terra frequens populis numeroſis & immanibus. Extenditur inter Herci-neum ſaltum & rupes ſarmatarum. Hercineum næmus: ali as Horcineũ. Sunt nonnulli qui hoc næmus velint eſſe ſiluã Bohœmalẽ: Sicut Aeneas ſiluius: & pluresaſſerũt. Ex dictis autem cæſaris & Claudiani poete & plurimorum teſtimonio intelligo eſſe nigram ſiluam iam dictam in Sueuia: vbi incipit Danubio: Vbi deſinit Rheno perfunditur. Saltus Hercineus aues gignit: quarum pennæ per obſcurũ emicant: & interlu-cent. q̃uis obtenta nox denſat tenebras. Vnde homines loci iſtius plærumq; nocturnos excurſus ſic deſinant: vt illis vtan tur ad præſidium itineris dirigendi. Præiactiſq; per opaca val lium pẽnis: quæ rationem vitæ moderantur: indicio pluma-rum refulgentium. In hac rupe ſarmatarum ſane & in omni ſeptentrionis plaga Biſontes frequentiſſimi ſunt: qui boues feris ſimiles, ſetoſi colla: iubis horridi: vltra thauros pernicita te vigentes capti: aſſueſcere manũ nequeunt. Germani inſu-per (vt inquit Strabo in ſeptimo) regione trans Rhenum ad ortum vergentem natioem Gallicam pauliſper imitantem & proceritate corporũ: & colore flauo: & reliquis rebus & for-ma: & optimis moribus & viuendi ritibus pares exiſtũt: Ro-mani hoc illis nomen iure indidiſſe videntur: proinde ac eos fratres legittimos ſane Gallis eloqui voluerunt. Legittime

Gagades lapis.

Germania

Biſontes

Siue ſub terras ruit ad ſepulti
Orbis alumnos
Huius e cæcis latebris amare
Exeunt rupes ſalis ; & ſub auras
Turbinis magni ſuperas citata
Mole trahũt
Sudat occultis ſpecus hic cauernis:
Fontis æterni laticem is rigorem
Contrahit: puri ſalis vt calenti
Aeſtuat igni.
Iſta Saturni ſenioris aſtro
Liuido & pigro remeantis orbe:
Terra fœcundis nimium dehiſcit
Fœta metallis.
Mille nec longe rapidis equorũ
Curſibus fert globus inquietus:
Siue ſol lucem vehit aut opacas
Luna tenebras.
Inde conuexũ ſubitura cœlum
Aera in exhauſtis latebroſa venis
Et ſimul ſurgit rudis impoliti
Lamina plumbi
Nec viros tellus alit alma vaſta
Mole proceros: Viadi fluenta
Hiſtule: aut quales næmoroſa radũt
Flumina quercus
Marcij crebro proceres capeſſant
Arma in hoſtiles ruitura turmas.
Et ferũt pulchris ſpolijs onuſti
Sæpe tropheum
Quæ tuis ſumme pater incola arcis
Fixa delubris tibi cõſecrarũtq;
Rurſus vt dextro patrias reuiſant
Marte penates.

SLESIAE DESCRIPTIO COMPENDIOSA.

Huius ae occiduum procurrens Sleſia phœbum,

Viuis humet aquis: fluuijſq; rigatur opimis.
Odera quos inter gelido de monte fragoſus
Præcipitans ſeſe næmorꝝ p opaca recuruo.
Amne ruit: volucrũq; in Abeſis carmina ripis
Audit: Olerini velut alta fluenta Caiſtri.
Aluit Aetneis hinc prata ſimillima campis:
Vnde ablata nigro fuerat Proſerpina Diti
Filia frugiferæ Cereris: quæ nil minus iſtam
Proſequit̃ paſſim cumulatus frugibus oram.
Spicea ſerta gerens: qui plurima ruſtica pubes
Prouincias diuæ pigui de rure receptas
Contulerat curuis qđ mille exercet aratris.
Sidere ſub verno glaties dũ gleba ſolutas
Haurit: & admoti ſentiſcens lampada phœbi
Euocat agricolas iterũ ad iuga panda iuuencos.
Læta ſuos multa ꝙ ineſſe foueret alumnos.
Cultores cane fidei q rurſus ab alto
Erigonem cœlo terræ ad conuexa vocarunt.
Hoſpitibus gens grata nouis cœleſte veret̃
Numen: & ad ſonitũ cœli concuſſa tremiſcit.
Qꝫ primũ horrifico vehit̃ p inania curru.
Iupiter: aut miſſa altitonans faccæ territat vrbes
Aerias: triplici quas Vartiſlauia muro
Odere: & alueolis munita bicornibus oẽs
Cellit: & excelſi pendentia nubila cœli.
Mœnibus exuperat fugitiua ſub aſtra leuatis:
Noctiuage pœbes: chorili quantũ anteit amaras
Querna arbor frondes: apice aut ſupeminet alto
Pinus atlanteo: ſublata cacumine denſam.
Arbuteæ ſegetẽ ſiluæ in conualle virentis:
Religionis honos es Vartiſlauia noſtræ
Diues opũ: indigetũ hoc teſtant̃ templa deoꝝ.
Quanta ſub orbe ſuo vix Titan ſpectat anhelos:
Oceano ſeu mergit equos: ſeu tollit ab Indo
Quadrupedes ponto tenues: aut contrahit vmbras
Hic diues ſtatuit ciuilia iura ſenatus
Cui dederat pulchros maieſtas regia faſtes,

Ipſe ſuis alias vt legibus arceat vrbes
Imperioq́ꝫ præmat: qđ longũ creſcat in æuũ.
Efficite o ſuperi: hoc creſcente augent̃ honores
Veſtri: & marmoreis ciues delubra columnis
Cõſtituent: vr̃as cadet hoſtia maior ad aras.

PINDARICVM ANAPESTICVM IN NATALE SOLVM QVOD NOVVMFORVM PERHIBETVR.

Ec ꝓcul arcta in ſede penates
Habitat patriæ mœnia terræ.
Cuius alumnis pia falciferi
Sæcula ſeruans ſenis: in fauſti
Fœnoris expers hoı̃mq́ꝫ doli.
Et procul omni a fraude remotus
Opibus viuit diues modicis:
Quas irriguus ſudore labor
Tulit: aut curui vomer aratri.
Graui & lenta a vite racemi
Quærit opes: quas iucũde pater
Bacche virenti comptæ corimho
Seris: O placidũ numen agreſti.
Fœlix patrio contentus agro.
Pelagi refluam aſpernat̃ aquam.
Non pigra ſeruat plauſtra Boetis
Gelidi: aut Hyadum ſidus aquoſum
Nec vaga picti ſidera mundi
Notat: vt tollens ſæuus Orion
Enſem pluuio rore madentẽ.
Vetat hibernis credere choris.
Pinus olim montium alumnas
Nec hyperboreus ſua vela aquilo
Rapida ægei ꝑ vada ponti
Ad ſydonias ſuſtulit vrbes
Nec eum phrygius raptus Abida
Puer imbrifera territat vrna
Nil ſæua tua ſtilla latratus
Timet; aut Syrtis magna vadoſe

Murmura vbi vrget ventus harenas
Bibulaſq; iterū abſorbet: & imos
Manes hauſtis perfnndit aquis.
Sollicitaꝫ at comtemptor opū.
Sub lare paruo ſua lætus agit
Fata elyſium viſurus agrum.

Boya regio quæ dicit͞ & boiaria: iā Bauaria.

Ec longe a ſaltu hercinio Boya emergit regio lata & diffuſa a bouine pellis ſimilitudīe: ſic appellata Deinde ad Pyreneos montes verſi vſq; ad eridam fluenta Celte colunt: Vbi ferūt Heliades ſorores dolore afflictas phætontis fratris interitū tā diu deploraſſe: vt mortue oēs in alios tandem arbores lachrymantes adhuc verterētur. Earūq; lachrymis a Celtis qui ea circumhabitant loca ſæpenumero emungi: cum in aureū vertant͞ electrū: & tanq̄ lapides dureſcant. Solinus. Succinū rude primū naſcit͞: deinde incoctū adipe lactentis ſuis expolit͞: Ad quē videmus nitorē: de ſimilitudine mellis eſt. In apto eſt ꝙ rapiat folia: ꝙ trahat paleas. Et India habet ſuccinū: & Gallia fœlix præ pinguibus glebis ac ꝓuentibus fructuarijs fœtu beatiſſima: Aq̄tanos tn̄ & celtas eos appellant (vt inquit Strobo in tertio) Quos pyrene mōti adiacentes Cermenus mons diſterminat. Hæc plaga omni ex ꝑte fluuijs ſpargit͞. Cū alij ex alpibus: alij ex Cermeno & pyrene deuehant͞. Nōnulli etiam in Oceanū: aliqui in noſtrū pelagus erumpunt. Loca vero ꝑ quæ defluunt vtplurimū cāpeſtria ſunt: tumuliſq; prædita. Q̄ ſi ꝓficiſcaris ad arctos monteq; Cermenū: olиueta ficiq; deficiēt. Vlterius vero progrediens: non facile vitem vuas ad maturitatem conficere proſpicies: Alia vniuerſa frumenta: milium glandē vbertim gignit: & omnis generis pecora: nulla ipſius pars inculta iacet. Excepto dumtaxat ſiquid paludes ac ſileucoli inhibeant. Etenim mulieres quidem fæcunditate & educandi ſtudio optimæ: viri autem bellorum magis q̄ agri colendi ſtudioſi. Hac autem ætate terrarum cultionem: depoſitis armis cogunt͞ amplecti. Deinde vero ſequit͞ Thyrrhenia: vbi ad Orientē alpes extolli incipiūt: ex quibus nimirū Rhenus amnis latiſſimus exoritur. Virgilius. Alpinas ah dura niues & frigora Rheni. Et Lucanus. Fregit ab arctoo ſpumanti vertice Rhenū.

Pyrenei montes. Celte populi. Pad⁹ fluuius ſecundum græcos Eridan⁹ Heliades. Succinū vel Electrum. Aq̄tani & Celte Cermenus mōſ Thyrrenia Rhenus trifidus ꝑpt͞ tria hoſtia q̄bus decurrit in mare.

Sed priuſq̃ ad Tyrrheniam tranſuehar: primũ mihi dicendũ de Rheno & quorſum protendat: eo verſus ipſius Europe fines. Rhenus igitur cum ex alpibus illis erumpat germanos primo a Celtis interſecans: in Boream vſq; Oceanum ampliſſimo decurrit alueo. Sed priuſq̃ mare attingat: ex eius fontibus intra Sueuos procreans Hiſtrum: vniuerſam regionẽ illam mercatoribus nauigabilem reddit: Hic enim Hiſter ortus ab extremis germaniæ partibus ab occaſu prope ſinum Adriaticum ſexaginta in ſe excipiens (vt inquit Solinus) amnes. Cum ad Orientem multis infuſis fluminibus cõualeſcit: ſpumoſus tandẽ & obtectus caligine (auctore Anthonio) prope Peucẽ, p quinq; ingẽtes alueos in Euxinũ mare ꝓripitur: vbi plurimus Fiber degit: qua ſe ad Boream reflectit: multas ac varias nationes irrigat: quoſq; ad Meotidis peruenerit hoſtium: nam germanos primum perlambens: bellaces ſarmatas: deinde ſecat. Tum Getas & Baſtarnas inũdat: Quorũ cõditiones. Strabo ĩ decimoſeptio pulchre memorat. Getas græci Traes opinati ſunt: qui quidem vtrũq; Hiſtri latus incolebant. Et ſicut & Miſi quos Poſſidonius ſcribit religiõe indulgentes ab animantibus abſtinere: & eã ob cauſam pecus omne vitare: melle vero lacte & caſeo veſci. Veꝝ que Getias Menander memorat inſpice: non quidem fingens vt decorum ẽ. Verũ ex ipſa memorãs hiſtoria: Traces vniuerſi nos præſertim Gete (quoꝝ indigenam me eſſe glorior) non omniũ continentiã nimis agimus. E nobis vxorem ducit nemo: nec vt plæriq; vndecim duodecĩq; & amplius: ꝗ ſi q̃ternas ꝗnaſq; vxores duxiſſe cõtigerit: ſubuerſio quædã eſt: ideo hymenei ꝓrſus exps infœlix inter cõciues vulgat̃. Cũcti nãq; fœmĩas ſuperſtitionis duces & auctores eſſe exiſtimant. Hæ eteni ſunt quæ viros ad deorum cultus: ad dies feſtos: ad venerationes: ad præces inuitent: Vt incepta proſequamur: redeamus ad id vnde diuertimus. Hiſter Dacibus facultatem adauget: neq; minus ad Alanos et Thauros præterfluẽs omibus nauigandi per continentẽ facultatẽ præſtat: qui quidẽ Thauri excelſum illum qui Achillis curſum inhabitantes: anguſtũ ſane terræ ſpacium licet oblongum ad paludis: vſq; ripas pertingunt: quibus contermini ſunt ipſi quos diximus Alani: quorum

Sueuia dicit̃ rhætia.

Caſtor. Peuce. Fiber abũdat mari Euxino

Meotidis pal9

Gete & Baſtarne. i. trãſiluani Miſia.

Daces Alani iã Thartari Thauri molæ.

Melãch-leni
Hippo-mologi
Neuri
Hippo-podes
Geloni
Agathir-ſi & eoꝝ mores
Geloni crudeles
Boriſte-fluuius piſcoſus
Cyaneæ ſymple-gades ſa-xa ſco-puloſa dicunt
Cartila-gines piſces
Neuri crude-liſſimi.
Aldeſtꝰ
Adamã-tem parit electrũ
Gete
Valach
Noritij dicũt iã Styrij

rgio equorũ multitudine exuperat: Sed his admoti ſunt Melanchleni populi & Hippomologi tamẽ etiam Neuri & Hippapodes: ac deinde Geloni & Agathirſi. Geloni (vt memorat Solinus) de hoſtium cutibus ſibi indumenta faciũt & eqs ſuis tegmina. Agathyrſi vero ceruleo picti colore fucatis: in ceruleum crinibus: nec hoc ſine differẽtia eſt: nam quanto qs quis altero præſtat: tanto propenſiore nota tingitur: vt ſit indicium humilitatis minus pingi. Apud Neuros naſcitur Boriſtanes dilabens e conſpectu arietis frontis directeq; aduerſus Cyaneas in Euxinũ demergit: in quo piſces egregij ſaporis: & qbus oſſa nulla ſunt: nec aliud q̃ cartilagies tenerrimæ Verũ Neuri vt accepimus æſtiuo ſole in lupos transfigurant deinde exacto ſpacio qd' huic ſorti attributũ eſt: in priſtinam faciem reuertunt. populis iſtis deus Mars eſt: ꝓ ſimulachris enſes colunt. Hoĩes victimas habent: oſſibus adolẽt ignes focorum. Inde & Aldeſtus & Panthicapes (inquit Anthonius) ex Ripheis delapſi montibus ĩmurmurant: quoꝝ fluẽta cum galtiali appropinquauerint Oceano (nã eo verſus defernut) ſplendidiſſimũ quoq; deducunt electrũ: Qd' haud q̃q̃ diſſimile rutilanti lunæ videt: cum primum incipit oriri pariunt: & Adamantẽ lapidem: ſed cum agathiæ os lambunt: nã ex omnibus magis obnoxij Boree. Cæterũ ad auſtrum Gete tenẽt: de qbus ſupra. Et Noritij quoꝝ ãgger frigidus: autore Soli·: & partius fructuoſus. Tum etiã Pãnonij. quoꝝ ora viro forti & ſolo plano (vt ſcribit Solinus) Læta atq; inclitis amnibus circũflua. Tũ Miſi & Traces: Veꝝ Miſi: vt ꝑhibet Anthonius: magis q̃ Traces ad Boreã vertunt. q quidẽ Traces late ꝑ ampliſſimã regionẽ diffuſi: ꝑtim ad latus ꝓpõtidis maris colunt: partim ad Helleſpontũ coniecti: ꝑtim etiã ad Aegiũ tenent: vbi circa excelſa melfluæ pallenæ Aſterius lapis gignitur: haud diſſimilis flagranti ſtellæ: aut exurẽti flãmæ. Ferũt tñ (inquit Solinus) Tracibus Barbaris ineſſe cõtemptũ vitæ: & ex quadã naturalis ſapientiæ diſciplina: Concordant oẽs ad interitũ voluntariũ: dum nõnulli eorum putant abeuntiũ aĩas reuerti: alij non extingui beatos magis fieri. Apud plurimos luctuoſa ſũt puerꝑia: deniq; recentẽ natũ parẽs fletu excipit: & leta ſunt funera adeo: vt defunctos gaudio ꝓſequãt.

vxorꝝ numero ſe viri iactāt: & honoris loco ducūt multiplex cōiugiū: quæ fœminæ tenaces ſunt pudicitiæ defūctorum inſiliunt rogos: & quod maxime inſigne ducūt caſtitatis: præcipites in flammas eunt. Nupturæ nō parentū arbitratu trāſiunt ad maritos: ſed quæ præ cæteris ſpecie valent ſubtaxari volunt: & licentia taxationis admiſſa: non moribus nubunt: ſed præmijs: quas formæ præmit dedecus dotibus emunt: q bus coniungant. Thraciæ montes celebrati a poetis Hiſmarus. Sithon Rhodope. Virgilius. Hiſmarus aut Rhodope aut extremi Garamantes. Alibi. Sithoniaſq; niues hyems ſubeamus aquoſæ: gelidis Hebri irrigat vndis. Virgili⁹. Nec ſi frigoribus medijs: Hebrūq; bibamus. Qui cū admiſcet tumulum habet: Polydori Priami filij a Thracio rege mille telis cōfixi: ob auri pondus quod ſecum tulerat. In parte tamen Miſiæ quæ pontica eſt (Scribit Solinus & Dionyſius) appet herba ex qua conficitur oleum quod vocāt medicum: hoc ad incendiū excitatum: ſi obruere aqua geſtias: ardet magis: nec ſopitur q̄ pulueris iactu. Sunt & aliæ q̄ plures gētes ſub hac cœli parte conſtitutæ: quæ omnes inhabitant & circūhabitāt Hiſtrum: ex quo non mediocrem nauigandi comoditatē aucupantur: quorꝝ nomina enarrare longa mora eſſet: & ſuperfluum. Reliquum: vt nūc de alia Europe parte dicamus: quæ tribus extenſa marginibus: vſq; in Orientem ꝑgreditur. Eā enim partem Hiberi tenent: ptim Græci: partim Itali. Verum vltimis Hiberiæ terminus Oceanum lambit: vbi potiſſimum vna ex columnis cōſpicit a Libe iniecta: quam infra Tarteſſus mons erigit: & cuius regio copioſa eſt ad modū & fertilis hinc Caneſi adhærentes ad Pyrenei vſq; radices mōtis. Hinc vero ſequitur Italia: quam quidē mons elatus admodū & extenſus vt ſtatera p medium ſecās: atq; ſecans illum ab omni latere: circumſepiens miro quodam ornamento & inſuperabili ꝑpe munimine vallant: nullus vnq̄ architectus cum viderit (ſcribit Anthonius) poterit negare: q Mineruæ extiterit opus regiōis illius decus & monumentū: quo quaſi corona præcingit: Illum incolæ Apennium vocant. Italia namq; vniuerſa cōſurgit a iugis alpium. Solinus: Porrecta quo in mare meridiē verſus; protenditur. Inde procedens paulatim ſe Apennini

Siton Rhodope Hiſmarus Hemus Hebrus fluuius. Thracia gelidus Pontica regio

Tarteſſ⁹ mons. Caneſi populi

Apēni⁹ mons.

d

montis attollit iugo extenſa inter Thuſcum & Hadriaticum
Similis querno folio ſcilicet lõgitudine amplior q̃ latitudine
quæ tanta cura ab omnibus dicta: vt iam inueniri non poſſit:
qđ non veterum præſumpſit diligentia: largitur. In laude ex
cellentis terræ: materia ſuppetente dum ſcriptores præſtan-
tiſſimi reputant locorum ſalubritatẽ: cœli temperiem: vber-
tatem ſoli: aprica collium: opaca næmorum. Maximos ſaltus
vinũ olearũq; prouentus: nobilia pecuaria. Tot amnes: lacos
tantos. Inquit enim Strabo in quinto. Italiæ maior campi ps
marinis aquis plena ſtagnat. Foſſiſq; & aggeribus ſicut ægy
ptus inferior diductis irrigat̃ riuis: ac partim exiccat̃: & ruſti
corum cultu fructuoſa eſt: partim nauigationibus comoda.
Vrbium vero plæreq; inſularum modo cingunt̃. Aliæ quæ-
dam ex parte aluuntur: quæ ſupra ſtagna mediterranei iacẽt:
mirificam ex fluuijs nauigandi comoditatem ſurſum habent
Padus ex quibus in primis Padus eſt: maximus enim ſæpe numero
fluuius. imbribus creſcit ac nauibus. Is multas diffuſus in partes: in
eruptionibus occultum efficit hoſtium: haud ingreſſu facilis.
Hac vero tempeſtate eximiæ dignitatis trans Padum ciui-
Verona tas eſt: quodãmodo alpibus finitima & propinqua Verona:
eſt ampliſſima Et hæc ciuitas Catulli patria. Ouidius. Mãtua
Brixia Virgilio gaudet: Verona Catullo His inferiores Brixia: Ac
Mantua Mantua excellẽtiſſimi ac diuini illius Maronis alumna. Mul
tæ Italiam incolunt gentes: ac multi populi: quorum nomina
Tyrrhe haud facile poſſent explicari a nobis. Verum primi ſunt Tyr
nia rheni: ex ea maxime ipſius parte quæ intra Boreã & Zephy-
Etruria. rum eſt ſita. Eos Romani Ethruſcos appellant atq; Truſcos
Græci vero (auctore Strabone) hoc eos compellant nomine.
A Tyrrheno Athis filio: qui ex Lidia Colonos hanc in regio
Tuſcia nem dimiſit. Tuſci campos vſq; ad amnem Tybrim poſſidẽt
quos ad ſolis ortus maxime fluuius alluit: donec pelagus in-
tret. Parte autem altera Tyrrheno ac Sardonico mari ſunt cõ
fines. Tyrrhenis gentes quædam Pelaſge iunguntur: quas
Cyllene quæ ex Cyllene in Italiam traijcientes: cum ipſis Tyrrhenis
mons illic ferũt conſediſſe. Ait enim Heſiodus (ſcribit Strabo) hãc
gentẽ ex Archadia originem duxiſſe: & diuino Helicõe gña-
tos extitiſſe: quem olim Pelaſgus procreat: Rerum quoq; ſcri

ptores Atticarum de Pelaſgis tradidere. Athenis fuiſſe pelaſgos: qui cum inſtar auium quo ſors vocaret huc atq; illuc errabundi comearent pro Pelaſgis Pelargi: id eſt Ciconiæ vocarentur ab Athenienſibus. Proximi his ſunt Latini glorioſum hoim̃ genus ca(uctore Anthonio) Soliq; vbertate ac ingeniorũ excellẽtia fæcundi: Huius plagæ tractus (vt inqt Strabo) Inter Oſtie litus & Sinueſſam vrbem & Sabiniã iacet. Eſt autem Oſtia vrbis romane nauale: quo Tyberis erumpit. Extenditur autem in longum vſq; in Campanũ agrum: & Samnitum montes. Sabinia vero regionem irrigat: a propinquo tandem mari placidiſſimo ſinu apud Oſtiam excipitur. Strabo Apenninis montibus Tyberis effluit: pluribuſq; augetur amnibus: partimq; per ipſam excurrit Ethuriam. Deinde autem ipſam diſterminans: primo quidem ab ea diuidit Vmbriã. Poſtea vero Sabinos & Latinos: Rome ad littus vſq; finitimos. Fluuius is cæterorum omnium olim princeps & imperator: clariſſimam illam Romuleam præpotentem ſedem interſecat. Pontificis noſtri domicilium: atq; omnium aliarũ regionum caput. Huic vero proxima eſt Campania regio læta: atq; omnium copioſiſſima: in cuius circuitu (vt inquit Strabo) iacent Tumuli: mirifica fructuum vbertate conſpicui. Hiſce locis incumbit mons Veſuuius: amœniſſimis habitatus agris excepto cacumine: Is magna ex parte planitiem habet: fructum omnino nullum ferentẽ. Cauernoſoſq; mõſtrat & antra: combuſtis ex petris: q̃s ignis abroſerat. Ibi cumæ (vt inquit Solinus) ab Euboenſibus conditæ: Sibyllæ Sacellum: cuius librum ad Cornelium vſq; Sibyllam pontifices noſtri conſulebant. Tunc enim vna cum capitolio igni abſumptus eſt. Nam priores duos Tarquino ſuperbo partius precium offerente q̃ poſtulabatur: ipſa exuſſerat. Cuius ſepulchrum in Sicilia adhuc manet. Si a Cumis (ſcribit Strabo) incipias vſq; in Siciliam ignotus eſt tractus: & profundas quaſdam in vnum coeuntes habet cauernas Ad Auſtrum autem verſus Subſyrenidos colle flumen conſpicitur. Surſentini Sylari quod iuxta Lucani & Brecij tenent: vſq; ad Leucopetram pertingentes. Inde vero ad Boream: vbi primum Zephyri ſummitas eminet: Locri poſiti; Qui cum olim in Italiam ex

Latini

Oſtia

Sinueſſa

Sabinia

Tyberiſ

Campania

Veſuui

Sibylla euboica

Surſentini.

Attica conceſſiſſent. Ferunt eos loci amœnitate captos: cũ in-digenis hominibus amicitiam & ſocietatem coniunxiſſe. Ciui tatéq; ibi conditam ſuonomine appellaſſe: quoꝝ adhuc extat genus prope Alecis fluminis decurſum. Tum vero Metapõ-tini adiacẽt: nec longe ab eis circa Sarum flumen Crotone flo rentiſſimũ conſpicit̃ oppidum: vbi glorioſum illud Laciniæ Iunonis templum conditũ extat: atq; infœlix Sibaris deplo-raſſe dicitur: ob iratum Iouem aduerſus illius ciues: q̃ fuiſſet admodum debacchati in Alplei ſacris: quoniã honores homi-num cœleſtibus præpoſuere dijs. At Samnite deinde poſiti: int̃ magis cõtinentẽ atq; Marſi quibus alba finitima in excel-ſo locata: Saxo prope fuſiuus eſt lacus: longitudine par pela-go. His Marſis & vicinis maxime vſui fit. Memoriæ proditũ eſt illum nonnũq̃ vſq; ad montana creſcere. Interdum aũt de creſcere: vt merſa prius lacu loca deſiccent̃: & agricolationẽ ruſticis exhibeant: quæ ſub terranei humoris tranſitione oc-culta quadam ratione ſparſim efficiunt̃. Marſi tamen ad velo citatem pedum plurimum curſu præſtant. Tarentini vero ad litus reiecti: ibi oppidum tenent Amycleoꝝ: olim interitu cõ-ditum: quibus ꝓpinqui Calabry Iapigũq; gens: quæ quidem vſq; ad Hirum protendẽs: quod mari adiacet: vnde Hadriati-cum fretum iam incipit ad Aquileiam atq; Tergeſtinoꝝ op-pidum contrahi. qđ ad extremũ ipſius poſitum eſt. ſed ad Ori entẽ cum ſe inflectat: inde Liburnoꝝ primo litus lambit: Ac deinde vniuerſam illoꝝ regionem illidit vaſtis oppreſſam te nebris quantacũq; eſt: quæ adiacet Iſthmo: Bulimeoꝝ quoq; ꝑfricans margines: per imenſum ſtatim diffuſum alueũ: ex-tenditur: ac illyricos primũ irrumpit: quorũ regio (vt inquit Strabo in ſeptimo) Aprica ſimiliter frugifera: boniſq; feraciſ ſima fructibus: Oliuetis vinctiſq; ſpecioſa: niſi ſicubi rara & aſpera omnino rupes iacere. Super hanc ſita regio tota mon-tana: frigida & niualis eſt: Amplius quæ in Aquilonẽ ſpectat adeo: vt raro vitem ferat. In altioribus vero & amplioribus lo cis mõtanæ ſunt planities: quas Pannonij tenent. Illyria tamẽ ad Ceraunias vſq; altiſſimos montes inuertit̃. quibus in locis monumenta quædam inſpiras contractas viſunt̃: quæ ferunt Cadmi & Hermione vxoris eius extitiſſe: qui cũ ambo iam

Alax flumen
Metapõtũ vrbs
Sarum flumen
Crotõe oppidũ
Laciniũ ꝓmõtoriũ
Crotõe
Sybaris
ſenex ꝓ: bus
Sãnite
Marſi
Alba lõga fuſucus
Marſi
Tarentini
Amycle oppidũ.
calabria
Iapigia
Apulia
Daunia
Agleia.
Tergeſtinum
Liburnia

decrepiti eſſent: ac longo admodũ confecti ſenio Abiſmeno illuc cõceſſiſſent ibi in ſerpentes fuiſſe mutatos. Vbi etiam aliud conſpicit̃ mirabile: nam duæ vtrinq; confixæ ſunt columnæ: quæ quotiens aliquid eminet aduerſa vicinis hominibus: ambe ſtatim inter ſe collidunt̃: vt conflictari vident̃. Ad Auſtrũ vero verſus ſub ipſa prope Tracia. Supraq; Horiciã græciæ tellurem pars illa quã Helladem vocant: initiũ capit: aſcẽſu quidẽ difficili ac duplici pelago piculoſa Aegeo videlicet & Siculo freto: duobus præterea agitatur ventis: quorum alterum appellant Heſperium ſiue Siculum: q & Zepyrus eſt: Alterum Eurum: qui efflat ab Aegeo. Deinde ſequit̃ Pelopiſ inſula: quæ & Peloponẽſus dicitur: Cuius quidẽ forma haud longe diſtat a Platani folio: Nam lata eſt ab initio: & in acutũ protenditur limitem. A ſummo enim Boream verſus anguſti cuiuſdam quaſi Iſthmi videtur figuram præſeferre. Atq; cũ Hellade mutuo firmari ac coniungi veſtigio. Vallatur tamen ex omni reliqua parte maritimis fluctibus inter Peloponeſſi ciuitates. Inquit Strabo in ſexto: Argos & ſparta gloria præcellent: In hanc etiam ætatem iuxta Argon ſurgit ſilua Nemea: in qua Argi ſacra celebrare conſuere: ibi quoq; quæ de Nemeo leone geſta fabulis prodita ſunt. Lucanus in decimo Si ſæuum radijs Nemæum phœbe leonem. Nũc tremens toto fluerent incendia mũdo. Lerna & Mycenei: & Argini agri lacus eſt: in quo Hidram conſtituiſſe ſcriptores tradunt. Vir. Et centum geminus Briaræus m belua Lernæ.

Horicia — Hellas — Pelopo-nenſus. — Argos — Spartha — Mycene — Lerna

Arginorum enim vrbs magna ex parte planis in locis & aridis ſita eſt. Et ideo aiunt ibi eſſe puteorum copiam: quos Danaum aſcribebant ſolebant ſolertiæ: vti is verſus diuulgat. Argos aquis vacuum Danai ſtruxere redundans. Arginorꝝ quidem arcem Danaus inhabitaſſe dicitur: Is adeo præcedentes loci illius reges excelluiſſe fertur: vt qui antea Pelaſgi nominabant̃: impoſita p græciam lege: Danai vocitarent̃. Sane Chorinthum Peloponenſi vrbem (inquit Strabo) locupletiſſimã aũt cum Iſthmo ĩmineat Emporiũ: locus negociatoribus frequentatus: & duorũ dominus portuum exiſtat: quorꝝ alter quidem Aſiæ: alter aũt Italiæ ꝓpinquus eſt: Vtroq; ex loco faciles inuicẽ mertium cõmutationes facientes. Ibi mons eſt ex

Danaus — Corinthus

Acroco celſus: quẽ Acrochorinthũ nominant. Cuius quidẽ ꝑs in Aq
rinthum lonem verſa: maxime in arduũ erecta ẽ cõſurgit Vertex autẽ
mõs Veneris ſacram habet ædiculã: Infra verticẽ Pyrenẽ fontem
Pyrene adeſſe contingit: haud afflu͂etes aquas habentem. Cæterum
fõs perſpicuas admodũ potuiq̃ ſuauiſſimas. Vulgo autem me-
morat eum ex ſubterraneis quibuſdam venulis expreſſum.
Fama eſt equum Pegaſum cum potaret: hoc in loco a bello-
Pegaſus ro Phonte deprehenſum fuiſſe: alatum inq̃ Caballum e Me-
equus duſæ ceruice: & de Gorgonis exſecto guttere proſillientem.
At Aegium eius regionis ciuitas: ſatis incolarũ habet (vt me-
morat Strabo in iſto loco) Iouem a capra lactis alimenta ſu-
ſcepiſſe ſcribunt: ſicut Aratus prodit. Diuaq̃ capra Ioui fama
Olenũ eſt: hic præbuit vber. Oleniãq̃ Iouis vates dixere capellam.
vł olenæ Locum oſtendẽs: quia proxima eſt Olenæ. Ad Zephyrũ ve-
ro Triphyllidos tellus ſita: iucundiſſimis Alphæi vndis allui
tur: qui per Piſæam & Triphilæam (auctore Strabone in
octauo) labitur: & cum intercidatur fluento Meſſeni & Euro
te: ambo non ex mari aliquo videntur effluere: ſed ex imis na
Alphe⁹ ſci terræ ipſius viſceribus: Verum Alpheus Heliorum ter-
fluuius ram ſecat. Eurotas autem per Amyclæos dilabitur. At circa
inſulæ medium: inter conuallem ſub Erimanthi ſcopulo: Ar-
chades tenent: vnde & Melas amnis & Cratis & Aon fluunt:
& antiquus ille Ladon. Archadiæ montes Cyllene Mercurij
parens: Licanis & Menalus: qui totus næmoroſus eſt: In cu-
ius ſaltibus paſtores olim ſuos decantabant amores: imitãtes
Pana illius montis incolã. Virgilius.

Menalus argutũq̃ næmus pinoſq̃ loquentes:
Semꝑ habet: ſemꝑ paſtorũ ille audit amores.
Panaq̃ qui primus calimis non paſſus inertes.

Etiam dijs alumnis inclaruerũt: Inter quos nec Erymanthus
in obſcuro eſt flumine: quod Labon dicitur. Varro perhibet
Fons mi in Archadia fontem eſſe: cuius hauſtus interimat. Merula
rabilis cum in alijs locis fulua ſit: circa Cyllenem quod non indignũ
Albeſto relatu eſt: candidiſſima eſt. Nec lapidem ſpreuerimus: quem
lapis Archadia mittit: cui Albeſto nomẽ eſt: Ferrei coloris: Hic ac-
Argini cenſus ſemel: extingui non poteſt. Proximi vero is Argini:
lacones & Lacones: quorum regio altera quidem ad Orientem ſpe-

ctat: Altera ad Auſtrum. Huius autem Iſthmi latera gemino
conſtat pelago collidi. Vno quidem ad occidentem verſus: al
tero ad auroram: Quod vſq; ad ea loca contrahitur: quæ Sa⸗
crocinida vocant. Verum e conſpectu ipſius Iſthmi: quem Pe
loponenſum diximus: ad eam partem verſus: quæ ad Orien
tem ſpectat poſita eſt. Attica regio clariſſimorum hominum Attica
& excellentiſſimorum ingeniorum parens & nutrix: quam regio
diuinus ille Iliſus amnis perlabitur. Vnde dicunt olim Bore⸗
am ſuam Orithigiam rapuiſſe: vbi Boetes ſiti & Locri. Bo⸗ Boetia
etia (vt inquit Solinus) Thebis eminet: quas condidit Am⸗
phion: non φ Lira ſaxa duxerit. Neq; enim par eſt id ad ge⸗
ſtum fieri: ſed φ affatus ſuauitate homines: rupium incolas
& incultis moribus rudes ad obſequij ciuilis pepulit diſcipli⸗
nam. Apud Thebas Helicon lucus eſt: Cytheron ſaltus am⸗ Helicon
nis: Hiſmenus fontes: Arethuſa: Edipedia: Dirce: Aganippe lucus
Hyppocrene: quos Cadmus litterarum primus repertor: dū Cadm⁹
rimatur quænam adijſſet loca: quoniam equeſtri (exploratio lrar̄ re⸗
ne deprehendiſſet) incenſa eſt licentia poetarum: vt pariter pertor
vtrumq; vulgarent: ſcilicet φ eorū alter alitis equi vnguicula
ſollicitatus foret: Alter potatus facundia animas irrigaret: &
φ aperta foret alitis equi vngula: & φ potui ſuſpitionem face
rent litterarum. Virgilius
Nam neq; Parnaſſi vobis iuga: nam neq; pindi:
Vlla moram fecere: neq; Aoniæ Aganippe.
Et ouidius in quinto faſtor̄.
Dicite quæ fontes Aganippidos Hippocrenes.
Grata Meduſæi ſigni tenetis equi
Ea tamen quæ a Strabone in nono deſcribuntur: digna ſcitu
ſunt. Muſarum præcipue alumnis. Hic Cephiſus e Libea vr⸗ Cephiſ⁹
be Phocenſi ortum accipit: vt ab Homero dictum eſt. Quiq;
Libeam habent Cephiſi in fontibus almi. Helicon Phocidi
eſt affinis ex Aquilonis partibus: nō procul a Parnaſſo diſtās Parnaſ⸗
Cui Aemulus eſt & altitudine & circuitu. Vterq; enim niui⸗ ſus
bus pulſatur: & rupes amborum ſaxea eſt. Hoc autem in loco Fōs ca⸗
eſt conſecrata muſis ædes: fonſq; Caballinus: de quo Perſius ballinus
Nec fonte labra plui caballīo. Et Libetridū ſpelūca nynphar̄:
Virgi. i ſeptīa ægloga. Nynphæ nr̄ amor Libetrides aut mihi

carnem: quale meo Cōdro cōcedite. Cuius fontis gelidos latices priſti fates guſtaſſe perhibentur: illiuſq; fæcundo rore irrigui: facultatem ad carminū ſumpſere ſtructuram: Nec arbitretur quiſpiam ineruditus hoc fabuloſum figmentū in irrito dumtaxat ac vano ſitum: aut nihil veritatis contineri. Vatem nāq; cœleſti repletum numine: ab omni tumultuariæ rei ſtrepitu eſſe ſemotum: oportetue ingruente tumulto in profundo eius turbetur ſenſu: quo ſine: nulli mortalium conceſſum eſt verſus condere: Quamobrem græci vates verſum condituri aprica montium: opacum ſiluarum frigus & placidum fontium & riuulorum murmur ex lapillorum & aquarum colliſione gemitum petebant: quæ omnia vitales ſpiritus ab ignauo torpore ſubleuare: ingenij vires & ꝓuocare: & augere in promptu eſt. Inde ſubtiliſſime inuentum in iſtorum montiū ſpecubus: ſiluarum latebris: & in fontium aquis diuū aliqđ reſidere numen: Quod a poetis iure inuocandum venit: vniuerſus præterea Parnaſus (inquit Strabo in nono) cōſecratus exiſtit: & antra & alia loca honore & ſanctitate digna continens: E quibus celeberrimū & formoſiſſimū extat Corycium Nynpharū antrum. Eodem quo & Cilicium nomine appellatū. Is mons gemmino colle in aſtra tollit᷑. Ouidius. Mons ibi verticibus petit arduus aſtra duobus. Nomīe Parnaſſus: quorū alterū Cyrrheū compellatū Appollini: alterū Nyſeum baccho patri dicatū eſt. Lucanus. Accipiam Cyrrhea: velim ſecreta monentem. Sollicitare deum: Bacchūq; auertere Nyſa. In Phocide item duæ præclariſſimæ ciuitates eminent. Delphi & Elathea: Delphi q̄dē propter templū Appollinis: Phytij & Oracliū vetuſtate inſignæ. Auſtrale latus Parnaſſi Delphi occupat locus ſane petroſus: Vnde Delphicus a vatibus perhibetur. In eius cacumine templū ſurgit: & oppidum in circuitu: ſtadia ſedecim complectens: hoc tempore circa ipſum affines Caſtalij fontis ſua locarūt domicilia. Huius fōtis aquæ muſarū ſunt ſedes. Ouidius. Vilia miret᷑: Vulgus mihi flauus Appollo. Pocula caſtalia plena miniſtret aqua. Auctores memorant diuinum ipſum domiciliū Appollinis profundum: & curuam eſſe ſpeluncam: non admodū lato ore patentem. Vnde aura quidem referri ſacro efflante numine. Ex

Parnaſſus | Corycides | Coriciū | Ciliciū | Cyrrheum | Nyſeū | Phocis | Delphi | Elathea | Caſtalius fons

celſum autem hoſtio imminere Tripodem. Quæ cum Pythia
vates aſcenderit: hauſto diuinationis ſpiritu dei reſpõſa refer
re: & carmine & oratione ſoluta. Oraculũ hac tempeſtate ne-
glectui daṫ: ſuperioribus annis excellentiſſimo in honore ha
bitum: Documento ſunt theſauri: quos populi potẽteſq; prin
cipes ibidem conſtruxerũt: ad quas conſecratas obtulere pe- Aemõia
cunias: nec minus artificum præſtantiſſimorũ opera. Tũ ve- Theſſa-
ro Theſſalia (vt ſcribit Solinus) multa oppida & flumina: in- lia
ter quæ Penæus q̄ præter Oſſan Olympũq; decurrit næmoro Penæus
ſis in cõuallibus. Theſſaliæ ſunt Pharſalici campi: in q̄bus ci- Oſſa
uilium inſonuerunt procellæ. Ibi Olympus excellenti vertice Olym-
tantus extolliṫ: vt tegmen eius cœlum accolæ vocent. In cuiuſ pus
cacumine eſt ara Ioui dicata: cuius altaribus ſi qua de extis in- Oæta
feruntur: non difflantur ventoſis ſpiritibus: nec pluuijs dilu- Pyerius
untur. Sed voluẽte altero anno cuiuſmodi relicta fuerint eiuſ
modi reperiuntur: & omnibus tempeſtatibus: & corruptela
aurarũ vindicatur. Litteræ in Cynere ſcriptæ vſq; ad alteram
cærimoniam anni permanẽt. Theſſaliæ adiacet Macedonia
tellus (vt inquit Solinus) Quæ olim Pyerium ſolũ: vel Ema-
thium nũc vniformi vocabulo Macedonia eſt: Inter ipſam & Macedo
Traciam Strimon amnis facit terminũ: qui ex Hemi iugis ir- nia
rigat. Admonet Phlegia: vbi anteq̄ opidum fieret rumor eſt: Strymõ
militiam mundi dimicatam cum gigantibus: dũm Iouem ab Phlegya
æthereo axe congeſtis montibus fugare conabanṫ. Illic ſi qñ
(vt accidit) niuibus torrentes aut pluuialibus excitatur vndis
Et aucta aquaꝝ pondera ruptis obicibus: valẽtius in campos
ruunt apertos. Eluuione oſſa etiam nũc feruntṫ detegi: quæ ad
inſtar corporis ſũt humani. Sed nõ grandiora. Quæ ob enor
mem magnitudinẽ monſtroſi exercitus iactitãt extitiſſe: idq;
adiuuatur argumento ſaxorum immaniũ: quibus oppugna-
re cœlum moliebanṫ. In Theſſalia enim & Hæmonia ſunt ere Hæmo-
ctiora iuga: quam vſq; proceritas Mõtana attolli valet. Nec nia
eſt in terris omnibus qđ merito ad iſtas eminẽtias compareṫ:
Quippe quas ſolas diluuialis irruptio cũ vniuerſa obduce-
ret: humido inacceſſas reliquit. Durant veſtigia nõ languidæ
fidei: quibus apparet hos locos ſupſtites fuiſſe: vndoſe tempe
ſtatis: Nã in latebroſis rupiũ cauaminibus conchilioꝝ tecta

Alexan reperiuntur. Hic Philippus magnum procreat Alexādrum:
der ma- Cuius mater ſe coitu draconis grauidam affirmarat. Ita tan-
gnus tum ipſe egit: vt deo genitus crederetur: Paragrauit orbem re
ctoribus Areſtotile & Caliſtene Subegit. Aſiam: Armeniam
Hiberiam: Albaniam: Cappadociam: Syriam: Aegyptum:
Thaurū: Caucaſumq́ tranſgreſſus eſt: Bactros domuit: Mæ-
dis & Perſis imperauit. Cœpit Indiam: emenſus omnia quæ
Liber & Hercules acceſſerant. Eum fuiſſe hominē aiūt ceruī-
ce celſa: Lætis oculis & illuſtribus: reliquis corporis mēbris
nō ſine maieſtate quadā decorū. Victor enī: vino et ira victus
ſic: vt morbo violentiæ apud Babylonē humiliore q̄ vixerat
fortuna exemptus eſt. Macedonia inſuper lapidem gignit:
Pean la- quē Peantem vocant. Hūc eundem concipientibus & pariē-
pis tibus: opitulari fama prodiga eſt. Hinc cernit Hemus ſex mi-
Hemus libus paſſuū arduus: niuoſum & obdura concretū glatie. Tol
mōs lens cacumē: ſub cuius rupibus Orphæum tam concīne auras
demulſiſſe fama eſt: vt eius carmīe nedū mortaliū: verū fera-
rum & humi creſcentium oblectabat ſenſus. Verum e regiōe
Macedoniæ ad Zephyrum. Epirus Dodonia ab vrbe Epiro-
tica Dodona: in ollarū ſtructura doctiſſima. Virgilius. Ingēs
argentum Dodoneoſq́ lebetes. Late admodū longeq́ diſten
ditur. Hæc regio priſca tempeſtate vrbibus populiſq́ erat fre
quētiſſima. Sed deinde ſub romano impio ꝓpter crebras de-
Epirus fectiones ad ſolitudinem redacta eſt. Paulus nāq́ emilius ſub
Dodōia acta Macedonia ſuperato Perſe: ſeptuaginta Epirotarum vr-
Epidau- bes euertit: & centum & quinquaginta hominū milia in ſer-
rus uitutem redegit. Hæc olim Moloſſa dicta a Moloſſo filio Pyr
Moloſſa rhi: & Hermiones filiæ Manelai: & Helenæ. Chaonia vero a
Caonia Chaone Heleni fratre. Virgilius. Pars Heleno qui Chaonias
cognomine campos. Chaoniāq́ omnem Troiano a Chaone
dixit. In Epiro circa promōtorium Leucaten: quod et Actiū
ferunt Auguſtus nauali bello Anthoniū et Cleopatrā ægy-
ptiam: quam ſpreta Auguſti ſorore ſibi iunxerat ſeparauit.
Virgilius in octauo. Feruere Leucaten: auroq́ effulgere flu
Etholia ctus. Ad auſtrum eius Etholia: cuius per medium Achelous
amnis: vbi Bacchus vitē inſeruit: fluens in Trinacriæ vſq́ flu
ctum: argēteis harenis dilabit: inſulas illas ſecans: quas Ech

nadas vocant: quibus ꝓxima ſunt Cephalenorū oppida: ferūtq; in eas fuiſſe mutatas Nynphas ab Acheloi nomine: dū eius ſacrificium negligerent. Ouidius in octauo metha. Echinai dæ inſulæ

Cūq; loco nynphas memores tū deniq; noſtri
In freta ꝓuolui fluctus noſterq; mariſq;.
Continuam deduxit humū: pariterq; refellit.
In totidem medijs: quas cernis Echinadas vndis.

Sed ad Orientem verſus Phocis eſt ſita: atq; in Boream verſa: vſq; ad Termophilarum hoſtia ſub niuoſo potiſſimū Parnaſſi vertice protenditur: Cuius ꝑ medium Cephiſus de quo ſupra e rupe defluens: propinqua arua perpetuis irrigat fontibus. Tū Phitonis ſeqꝫ tellus: miris ꝗbuſdā & incōſuetis odoribus flagrans: Vbi Draco ille deplphicus ad Tripodes intra pietes templi ꝓſtratus iacet: adhuc multis horrēdus ſquamis: vbi aiūt Apollinē quotiēs ex Mileto aut Claro inſulis ꝓficiſcebaꝫ: plærūq; inſidere cōſueuiſſe: atq; eius illic deauratæ pharetræ vincula diſſoluiſſe. Tm̄ de Europæ regionib9 dictū iri ducimus. Phocis Draco delphic9

DE INSVLIS

n Vnc ad inſulas ſtilus vertēdus eſt: priuſq̄ de alia telluris ꝑte ꝗppiā deſcribamus: quæ et magnitudie et opū vbertate cæteris anteit. Vt itaq; inde incipiā vn̄ etiā Europa primū extulit caput: et colūnæ illæ Herculeæ infixæ eā a Libya reliꝗq; iniecta Oceano ſeiūgit. Gedira pria nobis occurrit. Ea eni cū a Phœnicibus olim extitiſſet: ꝗbus Herculem colebāt: ab eis etiā Gadira eſt appellcta. Antea vero non Gadira: ſed Contimiſſa ab Hiberis dicebaꝫ. Deinde Gymneſiæ inſulæ ſequūꝫ: ex ꝗbus quæ ꝓpinqor eſt Bauſus appellaꝫ Reliquæ vero gēminæ ſūt a græcis Baleares appellatæ a fundaꝝ iactu: ꝗbus hoīes ibi maxīe vtebāꝫ. Bali eni græce emittere diciꝫ: Inde baliſta: quaſi emiſſa. Ouidius in ꝗrto. Tm̄ aberat ſcopulis: quantū Balearica torto. Funda poteſt plūbo medij tranſmittere cœli. Tū vero ſequiꝫ Sardinia quæ (auctore Solino) abſq; ſerpentibus eſt: Vbi ſolifuga in Sardois agris alias per exiguum ſolifuga: eo ꝙ ſolem fugiat dictum: In metallis argentarijs plurima eſt. Nam ſolum illud diues argento eſt. Hic herba de fluuijs fontaneis ꝓuenit: quæ veſcētibus neruos cōtrahit rictu: ora deducit: vt veluti ridētes moriaꝫ. Gedira Gymneſiæ inſulæ ſardinia Herba mirabil'

Mirabi- les fõtes Virgilius Imo. Ego Sardonijs videor tibi amarior herbis. Ibi fontes ſane calidi & ſalubres. et aliquot locis efferueſcunt: q medelas afferũt: aut ſolidant oſſa fracta: aut molliũt. Aut etiã ocul'areas diſſipant ægritudines: & coarguendis valent furi-bus: Nam quiſquis ſacramento raptum negat: lumina aquis obtrectat: vbi periurium non eſt: cernitur: & captis oculis ad miſſum tenebris aliquis fatetur. Sardiniæ vicina Cyrnus am

Cyrnus Corſica bæ prope e regione ad Oſtiã ſitæ: Ex quibus altera quæ Cor-ſica eſt: quã reliqua aditu ſuperior: cum præruptis admodũ collibus: & denſiſſima valat ſilua. Sed ambæ ſoli vbertate &

Citen naſcentium copia ſpectatiſſimæ. Ager tamen Corſicanus ſo lus edit vnicum. quem Cato Citen lapidem dicũt: fatu digniſ ſimum. Maior enim cæteris eſt: qui ad ornatum deſtinant. Im poſitas manus detinet ita ſeiunctis corporibus annectens: vt cũ illis hæreat: a quibus tangitur. Sed ei ineſt vellus velut glu tino lentiore: Accepimus Democritum oſtentatione ſcrupuli huius frequenter vſum ad probandam occultam naturæ po-tentiam. Deinde apparent inſulæ aliæ in Gyrum poſitæ: quæ cũ olim ab accola Hippota Aeoli patre benigniſſimo rege in-habitatæ extitiſſent: ab eo Aeolides etiam ſunt vocatæ. Oui

Hyppo-tates æolides dius. Clauſerat Hippotates æterno carcere ventos.

Ferunt eundem regem ob ipſius animi virtutem quã conſtat pinm & clæmentem fuiſſe: id a dijs ipſis cõſecutum: vt nõ ſo-lum illarum inſularũ rex fuiſſe traditur: verumetiam ventorꝝ principatũ & imperiũ accepiſſe. Hæ inſulæ in freto Siculo vi gintiquinqꝫ milia paſſuũ ab Italia abſunt. Vulcaniæ ab Italis

Vulcãie Lypare Hiera vocatæ Numero ſeptẽ ſunt. Lypare nomẽ dedit Lyparis; qui ante Aeolum eam regebat. Alteram Hieram vocant: ea præci pue Vulcano ſacra: plurimũ colle eminentiſſimo nocte ardet. Strabo in ſexto. Inſula Vulcano ſacra ſaxoſa tota: & deſerta: ignita. Trifariãqꝫ quaſi ternis ex crateribus efflat: E quorũ ſa ne maximo laminas flammine eructuat. E longa vero credi-tum eſt obſeruatione: flammas ipſas flatibus cõcitari. Nunc hic: nunc in Aethna: quibus ceſſantibus: ceſſant & flammæ. Nec id ratione caret. Venti enim e marinis exhalationibus captantes originem & generantur: & nutriuntur adeo: vt de cognata materia accidentiqꝫ ignis incenſus ſpectatores ipſos

mirari non ſinit. Inde militaliter effictũ eſt Vulcanũ ob diffor mitatem in hunc ſpecum ab ethereo axe dilapſum: fulmina Ioui fabricare. Virgilius.

Inſula Sicaniũ iuxta latus æoliũq;.
Erigit̃ Liparẽ: fumantibus ardua ſaxis.
Quam ſubter ſpecus ciclopũ exeſa caminis.
Antra ætnea tonant: validiq; incudibus ictus.
Auditi referunt gemitũ: ſtriduntq; cauernis.

Structura Calybum & fornacibus ignis anhelat Vulcani domus & Vulcania nomine tellus. Hoc tũc ignipotẽs cœlo deſcẽdit: ab alto. Ferrum exercebant vaſto ciclopes in antro. Brontesq; & Steropes: & nudus membra Piragmon. Strongyle tertia æoli domus. Hæc efficit qđ ex eius fumo potiſſimũ incolæ præſentiſcunt: qui nam flatus in triduo ſunt futuri. Si enĩ ſpiraturus eſt auſter: nebuloſam circum inſulam effundit caliginem (inq̃t Strabo) allegans Empedoclẽ: vt longe Sicilia cerni neq̃at. Flante vero Borea puras flãmas emitti & altius extolli ac maiores emitti ſtrepitus. Zephyrum autem medium quendam ordinem tenere. Hic vates æoli domicilium fore perhibent. Rex Aeolus antro luctantes ventos tempeſtateſq; ſonoras: Imperio premit. Quarta eſt quam a forma quoq; dydimã Id eſt gemellam vocarunt. E cæteris Eraculſam & Phenicuſſam ab arbuſtis vocauere. Ad paſcua enim prorſus ommiſſæ fuere: Septima in mare magis expoſita eſt. Enonima: id eſt ſiniſtra vocata: quoniã Elypara in Siciliam nauigantibus ſiniſtra maxime offert̃: His inſulis nulla vicinior q̃ Sicilia e conſpectu Italiæ poſita a diffuſis tribus famatiſſimis promontorijs: quibus munita eſt Trinacria appellata. quorũ vnum Pachinum dicit̃: qui mons ad Orientem ſolem in Polopenenſiũ plagã ſpectat. Et glorioſam illã Syracuſanorꝝ ciuitatẽ ſub pedibus tenet. Maximũ olim tyrannorũ domiciliũ: in qua (vt inquit Solinus) cũ hiberna vertilant̃ ſerena: nullo non die ſol eſt Et Arethuſa fons in hac vrbe eſt cuius Nymphã inuocat Maro. Theocritũ Syracuſanũ in buccolico imitatus carmine. Extremũ hunc Arethuſa mihi cõcede laborem. Alterum montẽ Pelorum vocant: qui ad Boream verſus Italiam reſpiciens: ſoli præſtat temperie; quod neq; humido in lutum diluit̃; neq;

Strongyle

Dydĩæ

Ereculſa vel Erepuſa

Pheniçuſſa al. phenicuſ

Enonĩa.

Sicilia

Trinacria

Pachinũ

Syracuſe

Aretuſa

Pelorũ mons

fatiſcat ſiccitate in pulverem: vi introrſum recedit: & in latitudinem panditur: Tres lacus obtinet: quorum vnus piſciũ copioſus eſt: quem admirandum dixerim: ꝙ proximas cum denſis arbuſtis inter virgultorũ opaca feras nutriat. Præbet itaqꝫ piſcandi venandiqꝫ facultatem. Tertium ara ſacrum approbat: quæ in medio ſita: peruia diuidit a profũdis. Qua ad eam pergitur; crurotenus peruenitur: a qua (quod vltra eſt) nec explorari licet: nec attingi. Et ſi ſit qui id auſus eſt: malo plectitur: quantãqꝫ ſui partem ingurgitauerit: tantum it perditũ Verum ex Peloro quod ad Italiam conſpicit: nauigando illic nimium perincioſiſſima efficitur: cum anguſtus ſit ad modũ limes & ſinuoſus: nec ſine vehemẽti impetu intercludit mare Ibi enĩ vaſtis abſorptum ſpelũcis: quas ab Ionio Neptunoqꝫ inciſas ferunt: horrendis plærũqꝫ mugitibus fremit: ob aſperas vndiqꝫ cautes: quas hinc atqꝫ hinc marini fatigant fluctus

Scylla Seneca. Scylla pulſatis reſonat cauernis. Nam credit antiquitas Siciliã iunctam fuiſſe Italiæ. Et pelorũ Siciliæ partem eſſe Apennini: ſed cũ ea parte vehementer depreſſa eſſet Italia: terræ motu vel mole vndarũ cũ locus ſcinderetur: mare irrupiſſe: & Siciliã a continenti diuiſiſſe. Virgilius. Diſſiluiſſe ferũt cum protinus vtraqꝫ tellus. Vna foret medio vi pontus & vndis. Heſperiũ ſiculo latus abſcidit aruaqꝫ & vrbes. Litore diductas anguſto interluit æſtu. In quod mare Scylla Phorci filia præcipitata eſt: dum inguina ſua latrantibus catulis deformia conſpexerat: In vndis per herbipotentẽ Cyrcen veneno turbatis: ob Glaucũ quẽ vtraqꝫ non ſine magno alterius liuore adamabat: Eius latratũ horrẽdũ: nauitæ circa Pelorũ ſoluturi adhuc perſentiſcunt: nec ſine tremore pectoris prætereunt. Leuum Pelori latus carybdis occupat periculum: vaſta voragine vniuerſa abſorbens. Seneca. At mare totũ timuere nautæ. Quod rapas hauſit: reuomit charybdis. Priſtæ illius naturæ ac rapinæ non immemor: dum bouis Herculi ſublatos non indigua mercede Iouis ira tenebat: Qui poſtꝙ in illam fulmen eiaculatus erat: in hũc cæcum gurgitem præcipitem dedit. Tertium Siciliæ promõtorium Lilybæum aduerſus Zephyri erumpentis impetum videtur prorſus inſurgere: cui ciuitas adhæret eiuſdem nominis Sibyllæ ſepulchro:

Sepulcrũ Sibyllæ

clariſſima intra inſulã eſt Aethna: in qua ſacra Cereris ædes eſt: Ea montanas amplectit̃: planities totas arabiles loca eius ſuperiora: tũ nuda: tum cineroſa ſunt: & per hyemẽ niuibus referta. Cæterum inferiora ſiluis & varijs arborum conditionibus ꝑtita: adeo: vt campus ille Aethneuſis ĩ floribus ſemꝑ & omni vernãs dic. Ouidius. Silua coronat aquis cingens latus omne ſuis. Frondibus: vt velo phœbeos ſũmouet ignes. Perpetuũ ver eſt: Quẽ prope comptũ eſt demerſum foramen quo Ditem patrem ad raptus Proſerpinæ Cereris filiæ Liberæ greſſum extuliſſe ferunt. Ipſa vero montis cacumina multas ſuſcipiunt mutationes veſcentibus incendijs: nunc igniti emittunt̃ riui: nunc flãmæ fumoſæue caligines: adeo ꝙ mirabile dictu eſt: nec calor frigore mitigat̃: nec frigus calore diſſoluit̃. Seneca tragicus. Nec ſuꝑfuſis violet̃ vndis. Aeternis ignis reſonãs caminis: nũc ardentes exhalat lapides. Virgi. Ipſe ſed horrificis iuxta ſonat Aethna ruinis. Aethna

Interdũq; atram ꝓrumpit ad æthera nubẽ.
Turbine fumantẽ piceo: & candente fauilla.
Interdũ ſcopulos: auulſaq; viſcera montis.
Erigit eructans liquefactaq; ſaxa ſub auras.
Tum gemitu glomerat: fundoq; exæſtuat imo.

Cauſa ẽ: Quoniã inſula tota cauernoſa eſt: ſub terra fluuijs et igne bleniſſima. Calidarũ aquarum ſcaturigines multis in locis habet. Sub hoc monte ſepultus eſt immanis ille gigas Enceladus: in quem eiaculatus erat fulmina Iupiter: dum ipſum ab ſua ſede pellere cõnaretur: alijs adiutus fratribus. Seneca. Et ferus ciclopes metuit ꝑarentem. Rupe feruentis reſids ẽ in Aethne. Hæc inſula Achatem (ſcribit Solinus) lapidẽ primum edidit in fluminis ripis repertum: non vilem cum ibi tantum inueniretur. Quippe inter ſcribentes eum pene naturalibus ſic notant formis: vt cum optimus eſt: varias præſeferat rerum imagines. Deinde annulus Pyrrhi regis qui aduerſus Romanos bella geſtit: non ignobilis famæ fuit: eius gemma Achates erat: in quo nouẽ muſæ cũ inſignibus ſuis ſingulæ: & Apollo tenens cytharã videbãt̃: Nõ impſſis figuris: ſed ingenitis Nũc diuerſis locis appet ĩ Creta: quẽ populi coralli Achatem vocant Corallio ſimilem: ſed illitum guttis auro mi

Encelades gigas

Achates lapis

cantibus: & ſcorpionũ ictibus reſiſtentẽ. Dat India reddentẽ nũc næmorꝝ nũc aĩaliũ facies. Nec tamen Corallij non ſimus

De Corallio

ĩmemores: Refer Solinus Liguſticũ mare frutices ꝓcreat: qui quantiſꝑ fuerint in aquarꝝ ꝓfundis fluxi ſunt tactu. Deinde vbi in ſupra attollũť: naturalibus ſaxis derogati lapides fiunt Nec ſolum qualitas illis: ſed color vertiť: nam puniceo ꝑtinus erubeſcunt. Hæ virgæ primũ indurere a capite Meduſæ: cui erant ſuppoſitæ a Perſeo: dum marinã beluã Andromedi puelle obiectã interfecerat. Ouidius in fine quarti.

Anguiferũq; caput ne duraue ledat harena: Mollit humũ: fo lijs nataſq; ſub æquore virgas. Sternit: & imponit phorcymi dos ora Meduſæ. Virga recens bibulaq; etiam nũc viua medulla Vim rapuit: monſtri tactuq; induruit huius. Nũc q̃q; coralijs eadẽ natura remanſit. Verũ ex Sicilia ad auſtrũ verſus tranſitus eſt in Libyã: ad alterius Syrtis initiũ. Altera aũt facile conſpiciť: ſi quis retorſerit ſe ad Italiæ litora. Huius vero e

Menix. Gorthyna. Iapigia apulia. Garganus mõs apuliæ. Dyomedeæ inſulæ. Heiodius dyomedea auis. Abſyrtides inſulæ ab abſyrto rege: a Medea inſecto.

conſpectu geminæ inſulæ viſunť: quarꝝ vna Menix diciť: altera Gorthyna: quæ portũ in Libyã præſtãt. Verũ ad ſiniſtrã Adriatici ſinus: atq; ad Iapagiam verſus puta Apuliã: cui iapix Dedali filius nomen dedit (auctore Virgilio in vndecĩo) Victor Gargani condebat Iapigis agris. Inſula emergiť: quæ olim a Dyomede cõdita ab eo eſt: etiam Dyomedea appellata vt refert Anthonius. Areſtoteles tamen in libro de auditu mirabiliũ ait Diomedem ab Aenea occiſum: & loca in q̃bus imperauerat occupata. Interfecto illo: honores diuini ĩ inſula ab eo Dyomedea appellata: & templũ conſtitutũ eſt. Eius aũt ſocij in aues conuerſi: inſulam illã incolunt: Dyomedeæq; a latinis. A græcis Herodij vocatæ: quibus (vt ſcribit Solinus) color eſt candidus: ignei oculi: ora dentata: Congregati volitãt cũ fœtificũ tempus adeſt: roſtro ſtrobes excauant: Græcis illic adnauigantibus læte applaudũt. Cæteros hoĩes infeſtãt. Virgilius in vndecimo. Nũc etiã horribili viſu portenta ſequunť. Et ſocij amiſſi petierũt æthera pẽnis. Deinde ad orientẽ verſus longe ille tractus inſularꝝ aperiť ab Syrti: q̃ quondam homnies ex Colcho ꝑfectos irrupiſſe diciť: dum fugientem Medeã ꝑſequereť. Ac deinde Liburnides ſitæ Ad Auſtrꝝ autẽ verſus poſt Ceraunij montis prærupta promõtoria Epi

ri a crebro fulminū iactu ꝑpter altitudinē nominata: Virgili⸗us Prouehimur pelago vicina teraunia iuxta. Inſulæ quædā abijciuntur: quas Ambracias vocant. Tum etiam & Corcyra cōſpicit̄: inſula fertilis & copioſa: ac veteris illius Alcinoi cla⸗riſſima quondā & ſpectatiſſima regio. Cui maxīe adiacet Ne⸗ricia Ithacæ tellus optatiſſima: & ipa olim Vlyſſis patria. Hic Dulichium Same ſiue Cephaleniæ Zacinctos neritos omnes ſub græcoꝝ ditione potentes inſulæ. Virgilius.

Iam medio apparet fluctu næmoroſa Zacinthes
Dulichiūq; Sameq; & Neritos ardua ſaxis.
Effugimus ſcopulos Ithacæ Laertia regna.
Et terram altricem ſæui execramur Vlyſſis.

Multæ quoq; aliæ inſulæ ſunt ad Boream: quoꝝ vna Echila et Cythera altera: & Caluaria reliqua: atq; ad aliā conuerſa ꝑtē: quæ reſpicit Occidentē carpatos: Nec lōge ab his ſita eſt Cre⸗ta inſula ꝑpulchra & fæcunda frugū vbertate: & paſcuis copi⸗oſiſſima: meraciſſimoq; inundans vino. Hæc ſūmi Iouis nu⸗trix perhibet̄. Cum eni Saturnus a Themide fatidica dea ac⸗cepiſſet: ſe a filio pulſum iri regno: vorabat omnes filios ꝙ de Rhea vxore timeret. Sed nati Iouis pulchritudine delectata clam illum ſuſtulit: & nynphas in monte Dicteo alendū tra⸗didit: vbi ab apibus nutritus: & adhibiti ſūt Curetes & Chori⸗bantes: qui æris tinnitu ꝓhiberent audiri pueri vagitū. Virgi

Creta Iouis magni: media iacet inſula ponto.
Mons Idæus vbi & gentis cunabula nr̄æ.
Centum vrbes habitant magnas vberrima regna.

Nam in medio vbi latiſſima pandit̄ (vt ſcribit Strabo in deci⸗mo) mons Idæus ſurgit: Ibi ſilua exorit̄ referta fragratiſſimis cupreſſis. Ciuitates habet plures: quibus olim ille ſenex Mi⸗nos impitabat: cum eius cōiunx (qđ fœdū relatu) illecebroſo vexata pruritu: ſub thauri cōplexus venerat: Et Minothauꝝ enixa eſt. Virgilius.

Ah virgo demens: quæ te dementia cœpit
Pretydes implerunt falſis mugitibus agros.
Ad nō tam turpes pecudū tn̄ vlla ſecuta eſt.
Cōcubitus. Scribit Solinus ꝙ ager creticus ſilueſtriū capraꝝ copioſus eſt. Ceruo eget. Lupos; vulpes; aliaq; quadrupedū

Lyburnides
Ceraunius mōs
Ambracie
Corcira
Neritia
Ithaca
Dulichium
Same
Cephaleniæ
Zacītes
Neritos
Echila
Cythera
Caluaria
Carpatos
Creta
Dictæus mons
Idæus mons
Cupreſſus

noxia nuſꝗ educat. ſerpẽs nulla: larga vitis: mira ſolis indul-
gentia. Arborarij ꝓuentus abũdantes. Nã in huius tm̃ inſule
Altmos ꝑte repullulãt ceſe cupreſſi. Herba ibi eſt: quæ Altmos dicit̃:
Rhodos ea admorſa: diurnã famẽ ꝓhibet. Auẽ noctuã Creta nõ habet
Chelido niæ & ſi inuehat̃: morit̃ hinc deinde. Obiecta eſt Rhodos inſula:
vbi raro phœbeos ignes vapor in nubẽ coactus fugat. Et ipſa
ab ægyptijs quondã cõdita: & Iaſilioꝝ pulcherrima colonia.
Veꝝ ad Orientẽ Chelidoniæ ſitæ ſunt tres numero: atqꝫ Pa-
Patha-reidos thareidos obiectæ vertici. Tũ vero præclara illa Cyprus intra
Pãphiliæ ſinũ ſita: gratiſſima Veneris Dioneæ regio. Hic enĩ
Cyprus Cythera ciuitas: vbi nutrita eſt. Inde Cytherea ꝓhibet̃. Et eſt
Cythera inſula etiã vltima ex cicladib⁹ vel Laconiæ In neutro dũtaxat
genere cũ plurali inflexione dicit̃. Virgilius. Hũc ego ſõpitũ
ſomno ſup alta Cythera. At ſup Idaliũ ſacrata ſede recondã.
Amara-cus ſam ſuc⁹ herba Hæc inſula abũdat herba quã Thuſci Perſã appellãt. Latini
Amaracũ ſiue Sanſucũ. Vulgus Maioranã. In quã puer regi-
us: dũ caſu lapſus ferret vnguenta: maiorẽqꝫ effuſione odo-
rem creauit: mutatus dicit̃. Vir. Idaliæ lucos vbi mollis ama
racus illũ. Floribus & dulci aſpirãs cõplectit̃ vmbra. Nec lõ
Diados ge a Phenitia poſita eſt Diados: intra ipſius ampliſſimũ ſpa-
Abãtes ciũ: ac in conſpectu Suniados collis ſupra Abantes populos
Salamia Salamina conſpicit̃ & Egina: vbi mirabilis quædã Aegei ma
Egina ris apparet altitudo. Tametſi ĩnumerabiles pene in eo inſulæ
cõiectæ ſũt: quæ miro quodã inter ſe ordine ita diſponũt̃: vt
arte potius ꝗ̃ natura ſtructæ videãt̃. Protẽdũt enĩ vſqꝫ ad Hel
leſpontũ: in ꝗ quidẽ a leua potiſſimũ: vbi Europa cõterminat:
Seſtos Seſtos eſt ſita: & Abydos a dextra illi prorſus e regione poſi-
Abydos ta: quaꝝ diſtantiã creberrime metitus erat Abydæus ille Le-
ander: dũ ꝑ Helleſponti vndas ad lunæ radios ad puellã He-
Macris ro alterius ciuitatis alumnã nataret. Ouidius. Vel tua me Se-
Inſula ſtos: vel te mea ſumat Abydos. Tam tua terra mihi: ꝗ̃ tibi no
Sciathoſ ſtra placet. Veꝝ ad Europã verſus Macris erigit̃: ab Abbanti
Pepare-thos bus olim condita. Tũ etiã maxime quæ ventis infringit̃: Sci-
atos ac Peperatos: Nec longe ab his Lemnos: in quã Vulca-
Femnos nus ob deformitatẽ ab ætherea ſede fracta poblitis ſũctu a ꝑ-
Taſos cipitatus fert̃: nec ꝓcul antiꝗ illa Taſos Cereris cultrix. Tum
Ymbroſ etiã & Ymbros vnde Scatini Tracia illa & ꝓuulgata emicat:
Samos

Samos vetus olim Lirbantũ colonia. Virgilius in ſeptimo.
Threiciaq; Samũ quæ nunc Samothracia fertur. Quæ vero primam Aſiæ frontem tenent: & circũſiſtunt Delon ab ea circuitione Cyclades a græcis ſunt appellatæ: auctore Solino in quiente. Cyclades autumant dictas: quia licet ſpacijs longioribus a Delo proiectæ: in orbem tamen circa Delon ſitæ ſũt. Orbem aũt Cyclon Gray ferunt Chias Homeri tumulo cæteras antecedit. Meminiſſe tñ hoc loco par eſt poſt primũ diluuiũ Ogygij temporibus notatũ: cũ nouẽ & amplius mẽſibus diẽ cõtinua nox inumbraſſet. Delon aũt oẽs terras radijs ſolis illuminatũ: forſitanq; inde nomẽ tulit: q͏ primũ reddita foret viſibus. Hæc ſcd'm Pliniũ clariſſima Cycladũ media: & tẽplo Apollinis: et mercatura celebrata: quæ diu fluctuata (vt pdit) ſola motũ terræ nõ ſenſit. Vir. Quã pius arcitenens oras & litora circũ Errãtẽ Micõe celſa Gyroq; reuixit. Immotãq; coli dedit: & cõtemnere vẽtos. Hæc primũ excepit Latonã cœleſti Iouis ſemine grauidã: dũ dudũ p maria & terras iniquæ Iunonis munere erraſſet. Hic enixa eſt gemellos: Phœbũ & Dianam. Latone templo (vt inqt Strabo in decimoquarto) Cynthus mons ſublimis & aſper: totiq; Apollinis vrbi incumbit. Cycladibus propinqui ſũt Ionides & Caunos. Samos quoq; gratiſſima Iunonis pelaſgidos ſedes (quoniã in ea adoleuit et Ioui nupſit) antiquiſſimũ habet templũ: & ſimulachrum habitu nubentis figuratũ: & ſacra eius anniuerſaria nuptiaꝝ ritu celebrant. Virgilius. Poſt habita coluiſſe Samo: hic illius arma. Huic (auctore Strabone in decimoquarto) adiacet Icaria a qua Icarium pelagus nominat. Ea nomẽ habet ab Icaro Dedali filio: quẽ aiũt paternæ fugæ comitẽ. Cũ ambo a Creta aufugiſſent: ex inextricabili Labyrintho in has vndas cecidiſſe: dum ſe altius q̃ genitor ediderat: in auras ſubleuaſſet: ad ſolis radios feruefacta cære pennæ effluxerũt. Ouidius in octauo metha. Altius egit iter rapidi vicinia ſolis.
Mollit odoratas pennaꝝ vincula cæras.
Tabuerant cæræ: nudos quatit ille lacertos.
Oraq; cærulea patriũ clamantia nomẽ.
Excipiunt aquæ: quæ nomẽ traxit ab illo.
Tũ etiam Chios ſub excelſi Palmei montis radicibus poſita.

Ciclades
Chias
Ogigius
Delos
Micone
Gyaro
Cynth9
Ionides
Caunos
Icaria
Chios
Leſbos

Propon deinde Aeolidum inſularũ rupes: Leſbos ſcilicet & Tenedos
tis Arginorũ quondam doloſa ſtatio: e medijs erigunť fluctibus
Ex quibus Melas & Colphis amnes in Helleſpontũ dilabũť.
Inde vero Boreã verſus Propõtidis maris fluctus vndiq; ape
riunť: & dilatanť vſq; ad aditũ Euxini maris. Ad ſiniſtrã ver-
ſus alia quædã cõſpiciť inſula: famatiſſima qdẽ olim ſedẽ ma
ximoꝝ heroꝝ. Nã ferũt ibi Achillis aĩam ac cæteroꝝ fortiſſi-
Leuca moꝝ hoĩm inter mõtiũ illius prærupta verſari. Huiuſmodiq;
grãm tales viros a dijs dono ob eorum virtutẽ conſecutos: vt
ĩmortales efficerenť. Cũ ipſa virtus ĩmortalis ſit: & ĩmortalẽ
Cimeri⁹ gloriã cõſequi neceſſe eſt. Eam enĩ ob id ꝙ pecora omnia can
Meotis dido vellere pariat: græci Leucam appellauerunt. Nec multo
Phena- ab ea longe alia quædã erigiť: ampla quidẽ & magno quodã
gora dimenſa tractu: quæ in Cymerium Bophoꝝ recta nauiganti
Hermo bus via præ cæteris occurrit. E regione Meotidis paludis ad
noſſa dextram ſita. Ea enĩ eſt in qua conditæ ſũt Phenagora & Mo-
noſſa ciuitates: quas & qui cõdiderunt: Ionij colunt. Hæ ſunt
omnes inſulæ: quæ intra hæc mediterranea maria fama & ce-
lebritate aliqua potuerũt ad cognitionẽ nr̃am peruenire. Ve-
rũtamẽ quæ in ampliſſimo coartanť Oceano: cum ſint ꝗplu-
res neq; magnitudine: neq; fama nr̃is inferiores: eas prætere-
Erithrea undas eſſe ſilentio: nõ oportunũ fore duxi.

DE INSVLIS IN EXTREMO MARI IACENTIBVS

P Rimũ igiť de illa dicã quæ in medio Athlantico ſita a
græcis eſt. Erythrea vocitata: Hæc tãta aeris benigni-
tate prædita (auctore Anthonio) vt hoĩes pariat cõti-
nentiſſimæ ac pene immortalis vitæ: cum diutiſſime viuant
Eſt & armentoꝝ copia refertiſſima. Eam vicini æthyopes ꝗn
dam incoluere, quo ferunt illuc cõceſſiſſe interempto ab Her
cule Cherione: cui boues aſtulerat. Ouidius. Ecce boues illuc
Erythreidas applicat heros: Emenſus lõgi clauiger orbis iter
Verum ad ſũmũ Europe verticẽ: quem ſacrum incolæ vocãt:
famatiſſimæ illæ Heſperidũ inſulæ cõſpiciunť: vbi (vt inquit
Solinus) ſinuoſo meatu æſtuariũ e mari fertur: adeo flexuoſis
lateribus tortuoſum: vt viſentibus procul lapſus angues fa-
cta vertigine menti ať: Itaq; ꝙ hortos appellauere circumdat.

Vnde pomorꝝ cuſtodē interp̄tantes: iter ad fabuloſum figmē tum ſtruxerunt: Nam plurimo auro ditiſſimæ ſunt: atq̄ oīa ꝓpe metallorꝝ genera pariunt. Hæc inſula frutices aureos & metalla fert frondētia. Ouidius. Arboree frōdes auro radiā te nitentes. Ex auro ramos: ex auro poma ferebant. Nec lō ge ab his admodū: ſed magis ad Boreā verſus Britannorꝝ inſulæ viſunt: cōtra potiſſimū Rheni hoſtia. De quibus licet antea dixerimus: nunc tamē minime prætereunde ſunt: quoniā non tantū extolli queunt: quin plus laudis egeant. Ampliſſimæ eni ſunt: & cæteras oēs magnitudine ſupant. Neq̄ q̄uis alia diuitiarꝝ copia: aut armētorū multitudine & varietate: aut hominū genere inferiores: Ibi eni ſtanni & plumbi & multiformis æris materia ex terræ viſceribus q̄ facillime eruit̄. Auro etiā & argēto plurimū pollent. Inter cætera quæ pariūt armenta: pecudes habent tam molliſſimo indutas vellere: vt ad harenarꝝ ſimitudinē tenuitatēq̄ facile contrahi poſſet. Equos ꝓducūt q̄plurimos: haud ineptos ad laborē. Sed quæ magis ad occidentē vertit̄: cū primā eius frontē ad Hiberiā cōuertat: ab Hiberis & ipſis olim habitata Hibernia vocitet̄: Ea longe copioſiores equos parit: atq̄ eos huiuſmodi: vt non videant̄ niſi quodam ſuauiſſimo inceſſu deambulare a natura didiciſſe: ac cum quadā quaſi modulatione ꝓgredi more regio. Gentes habet ferociſſimas & aptiſſimas bello: quæ cū pulchro ſūt corpore & elato: Membris quoq̄ robuſtiſſimis: ac colore candido: Ingenio quoq̄ & facilitate linguæ plurimū præſtāt. Extant & aliæ non longe ab his inſulæ ſitæ: cultrices q̄maxime Bacchi: in quibus amnitarꝝ mulieres olim clariſſimorū virorꝝ coronatæ: hedera pendentibuſq̄ cornibus intra ſe quaſi com motæ furore quodā cōcitabant̄: atq̄ ingenti clamore Bacchū vociferantes: noctu ipſi deo ſacra ex ritu ꝑficiunt: nec multo etiā ab his longe erigit̄: quæ vltima dicit̄ Thile: vbi æſtiuo ſolſticio (ſcribit Solinus & Plinius) ſole de Cancri ſidere faciente tranſitū: nox pene nulla. Brumali ſolſticio dies ꝑinde nulla Hæc inſula tempore Maronis vltima fuit: de q̄ haberet̄ cognitio. Vir. Numina ſola colant: tibi ſeruiat vltima Thile. Inde incipiūt Ebrides quinq̄ inſulæ numero: quarꝝ incolæ neſciūt fruges. Piſcibus tantū & lacte viuūt: ſecundā a cōtinenti

Hibernia

Amnitæ populi

Thile

Ebrides

Orcades ſtationē euntibus Orcades numero tres. Vacant hoīe: nō habent ſiluas. Tm̄ iunceis herbis inhorreſcunt. Cætera earꝶ nudæ harenæ & rupes tenent. Inde ſi qs ad Scithiā ſoluturus ad ſolis ortus nauem inflexerit. Chriſia quæ eſt altera oceani inſula: ſe offert: in qua ſol quoq́ puriſſime emicat. Tū vero ad meridiem e regione curſus verterit: ſtatim occurrit Taprobana ꝑgrandis quidē inſula. Multis variarū rerum diuitijs referta. Hoīes in Taprobana corpore grādiores. Vltra oīm mēſurā rutulis comis: ceruleis oculis: trucioris ſoni: nullo linguæ cōmercio genti alteri ſociant̄. Aetas illis vltra humanā fragilitatē ꝓlixa: vt mature pereat qui centenarius morit̄. Dedicata eſt potiſſimū Veneri: atq́ illi ſua ꝑſoluūt vota. Et ſuper illius caput Cancer ardentiſſimū ſidus cōtinue ꝑ Gyrum circūuertitur: eamq́ ꝓpe regionē adurit. Eius pars (auctore Solio) beſtijs & elephātib9 repleta eſt maioribus: multo q̄ quos fert India. Partem homines tenēt margaritis & gēmis omnibus ſcatētē Ibi mare adeo altū: adeo deꝑſſum: vt nullæ vnq̄ anchoræ ad ꝓfunda illius ima potuerūt ꝑuenire: nulla innauigatione ſiderū obſeruatio: vtpote ſeptentriones nunq̄ inſpiciunt̄. Lunā ab octaua in ſextādecimā tm̄ ſupra terram videt̄. Verꝶ vehūt alites: quarꝶ meatus terrā peteciū regēdi curſus magiſtros habent. Mirant̄ ibi aurꝶ: & ad grām poculorꝶ oīm gēmarꝶ adhibent appatū. Secant marmora teſtudinea varietate. Margaritas legūt plurimas maxīaſq́. Cōchæ ſunt in qbus hoc genus lapidū reperit̄. Quæ certo anni tēpore luxuriante cōceptu ſitiunt rorē velut maritū. Cuius deſiderio hiant: & cū maxīe lunares liquant̄ aſꝑgines: hauriunt humorē cupitū: ſic cōcipiūt: grauidæq́ fiunt. Et ſi purū fuerit qđ conceperint: candicāt orbiculi lapillorꝶ. Si turbidū: pallore langueſcūt. Conchis ipſis ineſt ſenſus: partus ſuos maculari timēt. Cūq́ flagratioribus radijs excanduerit dies ne fuſcent̄. Lapides ſolis ardore ſubſidūt: ac ſe ꝓfundis ingurgitāt: vt ab æſtu vindicent̄. Cetas habēt paſſim ꝑ litora vagantes: quæ in mari primū rubro depaſtæ: illuc ſe ingerunt. Aīalia ſane mōſtroſa & tantæ magnitudinis: vt colles quidā litoribus aduecti videant̄: quorꝶ dorſum longo ſpinarꝶ tractu exaſperat̄. Infeſtiſſime admodū pueris ſi quis deambulando per litus occurrerit: neq́ quiſpiam alius

Chriſia

Taprobana

Elephantes

Marmoræ

Margaritæ

Cete

ſi viſus fuerit: potuerit facile ex eorum faucibus effugere: cũ adeo deformes eſſe hiatus ferant: vt cum hominibus ipſis nauē ſæpenumero deglutierint. Extat præterea alia inſula Ogyris: ab incolis appellata. Vetus quoddam Erithracis regis monumentum: e regione Carmanides promontorij ſita: a qua ſiquis ad Boream diuerterit: & ad Perſicum mare Icarū ſtatim offendet: vbi Thauropolitæ Dianæ templum cōſpicit: mirabile quidē ob vetuſtatē: ſed mirabilius ſingulari quadam rei nouitate. Nam inde ſemper quidam exhalat fumus: ſine vllo prorſus adhibito igne: putridus quidem ac infeſtus admodū accedentibus. Hæ q̄dē ſunt inſulæ: quæ fama aliqua intra oceanū occludunt: q̄uis nō inficior: paſſim etiā q̄plures ſitas eſſe: quarꝫ quidē intra libycū ſinū poſitæ: quædā intra Aſiaticū: et circa Europæ decliuū ac intra oceanū ipſū: q̄rꝫ licet nōnullæ habitabiles ſunt: & gratiſſimū plærūq; nauigantibus portū p̄ſtant. Tñ q̄a ignobiles p̄ſtiterūt: nec ſatis a nobis pſpectæ: nō ſolū mihi difficile fuit: ſed etiam ſupfluū viſum eſt earꝫ nomina & ſitus aperire.

Ogyris

Templū Dianæ

DE ASIA TERTIA MVNDI PARTE.

Siæ formam cum aliam eſſe dixerint: Illud tamen certiſſime conſtat (vt Anthonius refert) eam ſibi cuiuſdā Conij imaginem duxiſſe. Nam cum ab amplitudine tanq̄ a latiſſima quadam baſi eius aditum incipiat: deducitur tamen paulatim: & ad extrema vſq; protendit: vbi Dionyſij columnæ conſpiciunt̄ ſitæ: vbi & Indi qui extrema illa occupant intra montes ſunt poſiti: vbi & Ganges candidis vndis per latiſſimū alueum in Niſeum vſq; litus deuoluitur. Ea enī cum a monte Thauro diuidat̄: quæ citerior eſt. Neq; illi ſuperiori par eſſe magnitudine dicit̄: neq; etiam forma cōſimilis. Ipſa enī eſt quæ influentē pontū habet: atq; in ea ipſe principatū tenet. Altera vero quæ amplior eſt: multū interfundit̄ oceano. Verum mons ipſe Thaurus: qui vniuerſam (vt diximus) per medium diſiūngit: a Panphilia incipiens: ad Indos vſq; p̄tenditur. Qui quidem cum nōnunq̄ altius erigatur: ac eius capita recuruet: quaſi quædam reflexa boum cornua: qui ad ſaltū erigerent̄: ab ea ſimilitudīe Thaurus eſt appellatus. Ex eo infiniti pene fontes & flumīa exoriūt̄: quorꝫ quædā verſus

Colūnæ Dioniſij

Thaur9

Boream dilabuntur: quædam meridiem petunt: quædã etiam ad Eurũ & ad Zephyrũ conuerſa: cum ob regiones quas in-terluunt: varia etiam ſint nomina conſecuta: haud facile om-nium noīa aparere. Id enī curæ ſit eorũ maxime: qui illa circũ-habitant loca. Solũ illud dicendum a nobis erit: quæ flumina: quæue gentes ſint illæ: quæ fama aliqua poterunt ad cognitio nis lucem puenire: Meote igit̃ & Sauromate cum ſuperiorem Aſiæ partem occupant: quæ ad Boram conſpicit: primi etiã occurrũt: vt eos cæteris in hoc ordine præferamus. Meote (vt ſcribit Strabo in vndecimo) Minorem Rombiten incolũt ho mines operarij & agricultores: non minus q̃ Numades belli-coſi: quorũ q Tanaim incolunt: agreſtiores ſunt. Sauromate vero (vt inquit Anthonius) ſunt qui Meotidẽ paludem circũ-habitant: ex Amaçonũ quondã ſemine (vt dicitur) procreati. Nam ferunt: cum illæ a patria profugiſſent: atq̃ꝫ e conſpectu Thermodoõtis fluminis: caſtra metitæ fuiſſet: cũ Sauromatiſ ipſis ſe cõmiſcuiſſe: vt qui ex eis ꝓgeniti fuiſſent: forent viri: & bellicoſi euaderent. Nec mirũ: proles enī ſæpiſſime paren-tum vigorem præſefert & mores. Scribit enī Strabo in vnde-cimo de Amaçonibus: Hæc Amações dicunt̃ habitare ſub ra-dicibus montiũ Caucaſeoꝝ: qui Ceraunia vocant̃: Et eaꝝ ali as operari: quæ ad arationẽ inſitionẽq̃ꝫ pertinẽt: ſed præcipuã paſcendorũ equorũ curam habere. Robuſtiores vero in equiſ venationes & bella exercere: oẽs ab infantia dextrã mamillã exuſtam habent: vt abilius liberiuſq̃ꝫ ad omnẽ vſum brachio vti poſſent. Sed in primis ad iaculationẽ: vti arcu: ſecuri: & pel ta: e ferarum pellibus conficere galeas: ſubligacula: et alia ex-perimenta. Virgilius in vndecimo.

Marginal notes: Meotæ · Sauro-matæ · Rombi-tes · Tanais · Thermo doõtis · Amaço-nes · Cerau-nia

Quales Threicie cum flumina Thermodõtis pulſant.
Et pictis bellant̃ Amaçones armis.
Seu circũ Hippolites: ſeu cum ſe maria curru.
Penthesilea refert magnoq̃ꝫ vlulante tumultu.
Fœminea exultant lunatis agmina peltis.

Eaſdẽ refert Strabo menſes duos viros eximios habere: q̃bus montẽ ꝓximũ cõſcendũt: q eas diſiungit a Gagarẽſibus: quo & illi more quodam puetuſto ſacrificant: & prolis gr̃a cũ mu-lieribus coeũt. Idq̃ꝫ obſcure in tenebras in quacũq̃ꝫ inciderint;

quas poſtq̃ pregnantes fecerint: remittunt illas: Si fœminam peperint: ſecum retinent: ſi mares illos tollendos reddũt. Sed redeundũ nũc ad Sauromatas: vnde diuertimus parũp. Hi vaſtam quandã & pgrandẽ ſiluã inhabitant: denſiſſimis paſſim arboribus inſertam. Cuius p mediũ tractus Tanais intra propinquã paludẽ dilabit̃. Ipſe eſt fluuius ille qui ab Aſia Europã diſiungit: cũ ad occidentẽ Europam relinquat: & ad ortũ Aſiam. Ex ea fontes q̃plures & riui ſcatent: qui p Caucaſum dilabentes: intra ſaxa & conualles ĩmurmurant. Verũ q amplior eſt: p Scithiã diffuſus multoq; inflatus Borea: imenſam illuc conuehit glatiem. Infœlices illos facit qui vicina incolunt loca. Nam quotiens ſpirante Borea (inquit Veronẽſis) frigus inoleuerit: totiens interire præoculis aut equi conſpiciuntur: aut muli: aut ipſa armenta gelu contrahi. Et errantes paſſim per ſiluas pecudes: ſupremum vale decantare. Nec homines quoq; tute intra tecta & obſtruſa domicilia cõſiſtere poſſe: & ipſi vna cum armentis eorum prorſus interirent: niſi obſeruata tempeſtate cum occluſis curribus ad mitiores regiones effugerent. Nam in curribus degunt (auctore Strabõe in vndecimo) Scitharũ etiã interius habitantiũ (auctore Solino) aſperior ritus eſt. Specus incolũt: Pocula non vt Eſſedõnes de pximorum oſſibus auro incinctis: ſed de inimicorũ capitibus molliuntur. Amant prœlia interemptorũ: cruorem ex vulneribus ipſis bibunt: nũmero cædiũ honor creſcit: quarũ expertem apud eos prophanũ eſt. Verum qui Sauromatis ppiora tenent loca: Sydi vocantur. Tum etiam & Cymerij qui Euxino adhærent ponto. Tercerij quoq; & Orete: & quos ferunt quondam a Xanto & ab Idæo ſimeonte poſt debellatã Troia illuc vna cũ eorũ duce aduerſis ventis venere: depulſis Acheis: quorum ora (vt ſcribit Strabo) magna ex parte mõtoſa & impetuoſa: cum Caucaſi pars ſit. Ex maritimis latrociniis viuunt. Lembos habent exiles arctos & leues: vigĩtiquinq; hominum capaces. Ex quibus claſſem comparantes: & interdũ ad naues onerarias: interdũ ad regionẽ vel vrbẽ aliquã nauigãtes mari dñant̃. Hi cũ domũ repetũt: & vltra nauigare non poſſũt. Lembos humeris impoſitos in ſiluã referunt: In qbus habitantes tenue ſolum arant. Rurſus cum nauigãdi tempus

Scithæ

Sydi

Cymerij

Tercerij

Orete

Acheia

Lembus

Zingij adeſt: in mare referunt: eorũ eorundẽ morũ ſicut Zingi & He-
Hemio- niochi proximi illis. Deinde vero ad extremũ ponti Tindari-
chi de: quem pontum (inquit Strabo in ſeptimo) priori tempeſta
Tindari- te nulli patuiſſe nauigationi: & pinde Axenõ id eſt in hoſpi-
dæ talẽ pontũ appellari ſolitũ ppter tẽpeſtuoſa & p hyemes in-
Pontus clusa loca & accolaꝝ ĩmanitatẽ maxime Scithaꝝ hoſpites im
euxinus molare ſolitoꝝ & veſcẽtiũ: humanis carnibus & p pateris cal
uareas vſurpantiũ: Nouiſſime autẽ cũ Iones ĩ litore vrbes cõ
didiſſent Euxinũ id eſt benignũ hoſpitẽ vocari cœptũ eſt: Per
vniuerſum pontũ fiber plurimus eſt: quẽ alio vocabulo Ca-
Mala ſtorẽ dicunt. Et puentu maloꝝ graminũ adeo celebris: vt no-
gramia xias herbas Aconita generet. Poſt Tindaridas Colchi: q Cau
Cochi caſo adhærent: olim ex ægypto pfecti: vbi ipſe quoq; cauca-
Caucaſ9 ſus (vt inquit Strabo) vtriq; pelago ĩminet: & pontico & Caſ
pio muniens Iſthinũ: q ea dirimit. Is auſtꝝ verſus Albaniã Hi
beriãq; diſterminat. Septẽtrionẽ verſus Sarmaticos campos
arboribus & omnigena ſilua plenos. Altiſſimis extollit colli-
Phaſis bus: ex quibus quidẽ Phaſis fluuius dilabẽs: in Euxinum de-
flectit. Exorit tamen ab initio ex monte Armeno: q inter Ori
entem & Boream tractus Iſthinũ quendã facit: qui Caſpio &
Hiberes Euxino mari occludit: quẽ iam pridẽ Hiberes illi occuparũt
qui quondã a Pyreneis montibus profecti in eam Oriẽtis p-
tem irrupuerunt. Homines profecto bellicoſiſſimi: & vicinis
Hircanis infeſtiſſimi. Hi enĩ ob maris diluuiũ: quod quõdã eo
rum oram inundabat. Italiam petiere: a Romanis agros poſtu
lantes: qui cum recuſarent ſe daturos: p mediterraneũ mare
Hiberis atrociſſimis bellis in Aſiam vſq; per Scithiam & aliã
minoris Aſiæ regionem peruenerunt. Diues tamen Colcho-
rum regio nobis nõ prætereunda eſt: quæ (auctore Strabone
in vndecimo) magna ex parte ad mare ptendit. Hãc Phaſis il
Glaucuſ labit ingens flumen: quod ortum ex Armenia ducẽs: glaucũ
Hippus in ſe recipit: atq; Lyppum e vicinis cadentes mõtibus. Hæc li
tora & fluminis hoſtia amœniſſima ſunt: regio fructibus &
Melama oĩbus quæ ad fabricandas naues pertinent oportuna. Mel ta
rum men frequentius amarum eſt: ſed cæram aut picem præcipue
gignit. Secus hæc flũmina In Colchica regione eſt Leuchateæ
phanum: quod Phrixus condidit: atq; illius oraculũ: vbi ari-

es non mactatur. Is diues olim erat Apud Caucaſi extrema te nentes. Torrentes aurum dicuntur deferre: quod Barbari p̄foratis tabulis ac lanoſis pellibus excipiunt. Vnde aurati vel leris fabula conficta: qđ Iaſon petiuerat: Medeæ magicis inſtructus artibus. Tum & Thameritæ poſiti: qui olim Bacchū ab Indica victoria redeuntem non ſolum exceperant hoſpitio: ſed etiam ſolennia illi ſacra conſtituerant agitantes choreas circa torcularia: quo adſpumarēt muſto. Accingebanť enī cingulis ex chorio. Indutiq; dammarū pelles: Ohe Bacche q̄ſi Niſam proclamabāt. His vero de ꝓpe Caſpiū allidit mare: quod ſpero facile deſcripturū. Inquit Anthonius. Si modo id niſi deus conceſſerit: non vt qui procul illius ſemitas conſpicio: nec q; vnq̄ illuc me traiecerim: aut viſerim illius ſitum aut formam: aut vt plæriq; conſueuere: qui nullam aliam fœlicitatem exiſtimant: q̄ plurimas circumeundo: diuitias accumulare: quo ſibi aurum aggregent: polliceanturq; vndiq; margaritas. Ac precioſis eorum atria lapidibus exornent: cum non ea a parentibus mihi relicta ſit diſciplina. Sed vt ille quem vſq; ab ineunte ætate adoleſcentia litterarum ſtudia erudierūt: quibus euenit: vt quæ etiam remotiſſima ſunt: tanq̄ præſentia intuear: atq; optima mēte & cogitatione: quæ ſine vllo prorſus errore poſſim facile metiri. Caſpij igitur maris forma (inquit Anthonius) huiuſmodi eſt: vt maxime in Gyrum & circularem ambitum flectatur. Ab oceano enim qui ſcitu um litus ad Boream illidat: exoriri certiſſimum eſt: Vnde per oculta ab initio & deſerta diffuſum loca in Auſtrum per longas anguſtias extenditur: donec dilatatum paulatim & in amplíſſima contractum ſpacia: Caucaſi montis radicibus adhæſerit. Eſt enim illius vſus nauigabilis: ac perutilis admodum omnibus temporibus anni: præterq; in menſibus tribus: quibus efflante Borea: tractus oceani vehementiſſimo aduerſus impetu inſurgit. Parit enim multa precio & admiratione digna. Nam ex eo præ cæteris quæ inde aſportantur Criſtallus quoq; & Iaſpis lapis precioſus: Qui cum cærei ſit coloris: inimicari q̄ maxime dicitur vanis imaginibus: erroribus nocturnis gentes circumhabitant innumerabilis pene multitudinis; Sed vt ab eo latere incipiam quod ad boream

Aureū vellus

Thamaritæ

Caſpiū mare

Criſtall9

Iaſpis

Scithæ tendit:primi eminent Scithæ: & illi potiſſimum qui ad ſatur
niũm mare inuertũt prope Caſpij maris oſtium. De quibus
Eſſedo-nes Solinus Scitharum inquit interius habitantiũ aſperior ritus ẽ.
Specus incolunt:pocula nõ vt Eſſedones de propinquorũ oſ
ſibus aũro incinctis:ſed de inimicorũ capitibus moliuntur.
Amant prœlia interemptorũ:crũorem ex vulneribus ipſis bi
bunt:numero cædium honor creſcit:quarũ expertẽ apud eos
prophanũ eſt.Eſſedonum inquit idem in Aſiatica parte mos
eſt:parentum vulnera:funera cantibus proſequi:& proximo
rum cadauera dentibus laniare.Pecudum quoq; carnibus mi
xta dapes facere. Capitum etiam oſſa auro incincta in pocula
tradere.Nec poſthabeamus dictũ Strabonis in ſeptimo. Sci-
thæ hoſpites imolant:& corporibus veſcuntur:& capitũ oſſi
bus paterarũ vice vtunt̃. Addit etiam quoſdam fore equarũ
Humi populi mulſores et lactiphagos. Tũ vero Humi et demũ Caſpij ipſi
et Albani qui (vt inq̃t Strabo) paſtorales ſunt: et numadũ ge
Caſpia Albania neri proximi:et eorum canes excellentes venatores ſunt. Stu
dio magis q̃ arte deos coluntSolem et Iouem ac lunam et præ
cipue ſenectutem venerantur.Non parentũ modo: ſed etiam
cæterorum mortuorũ curam habere aut meminiſſe nefas eſt.
Nam cum mortuis pecunias defodiunt.Solinus.Albani albo
crine naſcuntur. Canitiem habent auſpicium. Capillorum ca
pitis itaq; color genti nomen dedit.Glauca oculis ineſt pupil
lo:ideo nocte prius q̃ die cernunt.apud hos populos nati ca-
nes feris omnibus abijciuntur:Frangunt thauros:leones pe
Cadeſij rimunt.Detinent quicquid obiectum eſt.Hoc genus canum
ad formam creſcit ampliſſimam:terrificis latratibus vltra leo
num rugitus inſonans.Cadeſij vero intra aſperos montes po
Mardi Tircani ſiti:vicinos habent Mardos:& deinde Hircanos & Appos:
Appi refert Strabo Hircaniam valde opulentam: & multa & ma-
Hircãia gna ex parte planitie & præclaris vrbibns adornatã. Ibi fru-
mentum ex fructu naſcitur: qui cadit in culmo: in arboribus
mellificatur:ex folijs mel fluit:quod etiam in Maciana medie
& in Sagagena Armeniæ:& ĩ Araxena fit.Ariſtobulus Hir-
caniam inquit ſiluoſam quercũ & pinũ abietẽ gignere: & (au
ctore Solino) hæc genus ſiluis aſpa copioſa in manihus feris
fœtaq; Tigribus:Qđ beſtiarũ genus inſigne maculis eſt: pe

dum motus neſcio velocitas an pernitia magis adiuuet: nihil tam longum eſt: qđ nõ breui penetrent: nihil adeo antecedit: qnon ilico aſſequant. Ac maxime eaꝝ potentia prædicat: cũ maternis curis incitant: cum catuloꝝ inſiſtũt raptoribus: ſuc cedũt ſibi equites: licet & aſtu quantalibet fuga amoueri præ dam velint: niſi ĩ præſidio maria fuerint: fruſtra eſt auſũ õme notantur frequentiſſime: ſi quando latrões ſuos aſportatis ca tulis renauigantes: vident in litore irritata rabie fædare præ- cipites: velũt ꝓpriã tarditatẽ voluntaria caſtigantes ruina: q̃q̃ de fœtu vniuerſo vix vnus queat ſubtrahi: qui ſemꝑ nũmero- ſus eſt (auctore Plinio) & q̃cꝫ ab inſidiante venatore capit: & in equo velociſſimo ſubito dedũcit: fera ſpoliat catulis: vacu um cubile repiens: præceps fert odore: ferentẽ catulos inueſti gans venator percepto fremitu: vnum inſequenti abijcit ca- tulũ: quẽ illa tollens ad ſuas ducit latebras: rurſus illa redeun te: raptor cum reſiduis nauẽ ſcandit: Qui vero oẽs catulos au ferre conat: ſpecula magna in itinere relinquit: quæ mater in- ſequẽs: dũ intuet ſuã imaginẽ: fœtũ ibi fore credit. Vt ad pri- ora redeamus. Hircanos & appos Nardũs fluuius (vt inquit Dionyſius) inundans: ac placidis diſcurrẽs fluctibus. Derce- bios qꝫ & Bactros irrigat: ꝓ maximis delictis qdẽ neminẽ ĩ terficiũt: ſed in exiliũ cũm filijs mittunt: inquit Strabo. Derbi ces ecõtra quos Dercerbios ꝓ minimis quibuſcꝫ delictis iugu lant: tellurem venerant: fœmineũ nullũ ſacrificant: nec edũt. Iugulant eos qui ſeptuageſimũ anuũ exceſſerint: q genere ꝓ- ximi ſunt: eoꝝ carnes abſumunt. Anus aũt ſtrangulant: dein de ſepeliũt. Eos qui citra ſeptuageſimũ annũ obierũt nõ edũt: ſed ſepulturæ mandãt. De Bactris ſcribit Solinus hæc. Bactri camelos mittunt: licet Arabia plurimos gignat: habent in du plex miniſteriũ: Sunt alij oneri ferendo accomodati: Alij ađ ꝑ nicitatẽ leues: Sed nec illi vltra iuſtũ pondera recipiunt. Sitim etiã in quadriduũ tolerant: verum cũ occaſio bibendi data eſt tantũ implent: quantũ & ſatiat deſideria præterita. Turbulẽ tas aquas captãt: puras refugiũt. Denicꝫ niſi ſcenoſior liquor fuerit: ipſa aſſidua ꝓcuratione limũ excitant: vt turbet. Durãt in annos centũ. Poſt Dercebios ad Orientẽ verſus trans Ara- xem Maſſagete poſitæ: quoꝝ (vt inquit Anthonius) ſtudiũ ẽ

Nardus fluuius

Derce- bij.

bactria cameli

Bactri

Maſſa- gete.

Coraſi ni
Sugdia
Oxus fluuius
Hormulus mõs
Sacce populi
Laxarta fluuius
Tochari
Phurij
Seres
Aeoum
Anthropophagi

vt continuo ſagittãdi caſu conterant̃: infeſtiſſimi admodũ hoſpitibus: Neq̃ cũ vicinis populis vllam ſeruare diutius amicitiã: neq̃ fidẽ poſſunt. Frumẽti ac vini vſum prorſus ignorãt Bibunt lac cum equorũ ſanguie mixtũ. Ex his (inquit Strabo) alij mõtes inhabitant: alij campos: alij paludes: quas flumina efficiunt: alij inſulas. Quæ in paludibus ſunt: vtũt̃ vxoribus aliorũ. Idq̃ haud occulte genus mortis apud eos optimũ iudicatur: vt ſenio cõfecti: in fruſtra cædunt̃: & cũ ouillis carnibꝰ ꝓmiſcue edant̃. Eos qui morbo moriunt̃: vt impios abijciunt & dignos q̃ a feris deuorent̃. Equites ac pedites optimi ſunt: vtunt̃ arcu: gladio: thorace ác ſecuri ærea: aureas zonas habent: et dyademata in gladijs. Aurea equourm frena: et aurea pectoralia. Argenti apud eos non eſt: ferri parum: ære atq̃ auro abundãt. Qui inſulis habitant: cũ ſemine careant: herbarũ radices edũt: & agreſtibus vtunt̃ fruticibus. Veſtis eſt eis arborũ cortex: Pecudes enĩ nõ habẽt: ex ꝑſſo arborũ ſuccu bibũt Qui paludes habitant: piſcibus veſcunt̃. Mõtani agreſtibus fructibus vtunt̃. Oues habent: quas tamẽ minime occidunt. lactis ac lanæ gratia parcentes. Tantũmodo ſolem deũ putãt: atq̃ illi equũ mactant. Singuli ſingulas ducunt vxores. Tum vero magis ad Boream verſus Coraſini tenẽt: quibus ſtatim Sugdia ſuccedit tellus: cuius ꝑ mediũ Oxus dilabẽs: Hormulo monte relicto: qui Caſpiam decurrit. Sacce deinde tenẽt potiſſimũ circa ripas Laxarte fluminis poſiti populi: & ipſi arte ſagittandi peritiſſimi: & adeo continuo vſu eruditi: vt non videantur poſſe a quouis alio vinci: neq̃ adæquari. Turpe enĩ admodum iudicarunt: ſi quis ex eis ſagittam in caſſum emitteret: neq̃ feriret ſignum. Hic deinde Tochari admoti ſunt: Tũ Phurij & Seres gẽtes prorſus barbare: nec vllius rei doctæ diſciplinæ (inquit Anthonius) neq̃ vllius rei ſtudio aut cultui deditæ: ſed tantum per deſerta vagantes: flores quoſdam legere dicuntur: quibus veſtes ſibi varijs coloribus intingunt. Eaſq̃ ſibijpſis mira conterunt arte: atq̃ in ea referunt eas araneas ſuperare: De quibũs Solinus: Qua ab Scitico oceano & mari Caſpio in oceanum Aeoum curſus inflectitur. Ab exordio huiuſmodi plagæ proinde Niues illorũ longa deſerta eſt. Poſt Anthropophagi gens aſperrima: ſic in tractu eius ore q̃

ſpectat æſtiuum orientem: primos hominum ſeres cognoſci-
mus qui aquarum aſpergine inundatis frondibus vellera ar-
borum adminiculo depectunt liquoris & lanuginis teneram Sericū
ſubtilitatem. Hoc illud eſt ſericū in publicū vſum datū & quo
oſtētare potius corpora q̄ veſtire. Primo fœminis nūc etiā vi
ris pſuaſit luxuriæ libido. Sūt etiā & alij ex Scitharꝝ genere q̄
plures ppl'i: q̊rꝝ noīa & mores prorſus incognita pſtitere: cū
ad eos difficillimū aditū fecerint: aſpitates locorꝝ et aeris illiuſ
inclæmentia atq; aſprimi rigores: qbus regiones extrema cō
iectæ: continuis ꝑpe torporibus infeſtant̃. Hæ ſunt igit̃ gētes
illæ: quas dixi circa Caſpiū ad boreā occupaſſe Dicam nō de
his quæ ad occidentē vſæ & Colchide: & Phaſide vſq; ad ma
maris Euxini litora inſedere. Byceres igit̃ primi erūt: atq; his Byceres
ꝓximi Bechires: & Macrones: Sunt aūt hi oēs (vt inqt Strabo Bechireſ
in .12.) agreſtes hoīes: Horꝝ nōnulli ſup arboribus ac turribuſ Macro-
habitant. Vnde antiqui Moſineos appellauere: Turres enim nes
Moſini vocant̃. Hi ex ferina carne & fructibus viuūt: atq; ex Moſinei
lignis deſilientes: ꝑegrinos adoriunt̃ iter agentes: Quidā ex
his Barbaris Biſares vocant̃. Ac deinde ſunt Phillires. qui ci- Phylireſ
uitates & caſas ligneas quas olim ſibi condiderāt adhuc tenēt
His adiacēt Tibereni præſtantiſſimi ouium cultores. Tum Tyba-
etiam his aſſident Chalibes: hominum genus duriſſimū: qui reni
quoniam eam regionem ſunt conſecuti: qui nulli prorſus ob chalibes
ariditatem apta cultui. In ea quā didicerunt arte mirifice pro-
fecerūt. Nunq; enim in laborādo ferro parandiſq; ad bella ar
mis a malleis: neq; incudibus vacant. Totaq; illa regio fumo
contecta: ardere igne videtur: & ferramentorum ſtructuris
ictibusq; inhorrere. Hi olim Chaldæi dicti ſcd'm Strabonem Chaldæi
In quorum terra ſunt metalla nunc ferri: prius etiam argenti
Imminent continuo montes metallis pleni ac ſiluis. Reſtat er
go: vt metallorum operatores ex metallis viuant. Tum ve- Aſſyria
ro Aſſyria ſequitur: quam Termodoon amnis a mōte dila- Termo-
pſus Armeno perlabitur: atq; inde vſq; ad Amaçones celeri doon
ſtatim proripit̃ curſu. Circa fluminis ripas Criſtallū cedit̃ cā Armēuſ
didiſſimū qdē & puriſſimū q̄ſi glaties. Ibiq; īuenit̃ & Iaſpis la Criſtal'9
pis: nec lōge admodū. Iris quoq; & Halis dilabātes in vniuer- Iaſpis
ſam illā regionē irriguā & amœnam reddunt. Verum vterq; Iris
Halis

Carābis a monte Armeno: vnde oriunt̃ ad Boreā verſi Carambidos
Paphla- ꝓpe collē lambunt. His ꝓximi ſunt Paphlagones: adiecti ma
gonia ximelitoribus. Tum etiam ſacra illa Mariādinoꝝ regio: vbi
Mariādi dicunt rapidū illū quondam tricipitemq; canem ab inferno Di-
noꝝ re- te raptū magnanimi Herculis manuſ deuicit: ſpumoſū quod-
gio dam virus euomuiſſe: qđ vniuerſam illam regionē infecit. Ve
Bithinia rum his ꝓxima eſt Bithynia: læta quidē regio: atq; omni refer
Rhebas ta vbertate: Quā Rhebas amnis amœniſſimus ꝓfūdit gratiſſi
mis aqs: donec ī pontū iuxta ceciderit: qbus nec vllus cæteris
in terris amnis iocūdior: neq; q magis ad voluptatē delectati-
onēq; conſpicit̃. De qua Bithynia Solinus: opulenta inquit ac
Hylas diues: ante Bebrycia dicta: In ea Hylas lacus: in quē cecidiſſe
credunt delitias Herculis: Hilam puerū nymphis rapinam. In
cuius memoria vſq; ad hoc ſolum in tripudiatione lacum po-
pulus circuit: & Hilam voce clamitat. Virgilius.
Clamaſſet vt Hila: Hila litus om̄e ſonaret. Hæ ſunt gentes et
populi: qui vt dixi occidentalē partem inhabitant. Illæ vero
aliæ: de quibus ante dixerim Scithicæ ſunt ad Boream conie-
ctæ. Nunc vero dicendū eſt de tertia Aſiæ parte: quæ & Ma
ritima eſt: & Auſtrum conſpicit: atq; cum in Helleſpontū ꝓ-
ficiſcentibus iter oſtendat: Meridionalē in primis ad Aegeū
mare aperit curſum: ac vſq; in Syriam ac Arabiam ꝓtendit̃.
Chalce- Chalcedones igit̃ primi ſe ad hoſtiū offerunt e regione ad By
donia çantium intuentes: quibus ꝓpinqui Bebrices & mōtes Miſiæ
bebrices Ex quibus amnis Cais iucundiſſimas aquas effundit. Inde ve
Cais flu- ro magnus quidē minoris Phrigiæ tractus in Helleſpōtū vſq;
uius diſtendit̃. Altera autē interius ſita eſt longe amplior: ꝓpe Sā-
gari flumen. Hæc enim quæ amplior ad Orientē verſa: ferax
admodū pabulo ē: & equorū gregib9 copioſa. Altera ꝟo quæ
Ida mōs ad occidentē ſpectat: ſub glorioſiſſimæ Ide pedibus conſpicit̃
quæ Coribantū olim matris deorū Cybelis reſonabat tynni-
tibus. Virgilius. Hinc mater cultrix Cybele coribantiaq; æra
Idæūq; næmus: hinc fida ſilentia ſacris. Habet inſup illud la-
tus illam ventoſam & ſæpius decantatam Ilion ciuitatē: olim
Ilion ampliſſimā: & maximorū heroū procreatricē: quam ferunt a
Neptuno & Apolline originē prætendere. Dehinc Argolicis
flāmis erutā adeo: vt noſtra tempeſtate parua eius monumen

ta: ſemiruti videlicet muri in æquoreis fluctibus adhuc ſubſe
uant: Quã Troiam ferunt ſitam ꝓpe Xanti: & Idei ſimeon- Xantus
tis vndas: qui ex Ida fluit: ſub Ilio currens: & ꝓpe mare Xan- Simoïs
to mixtus: facta palude apud Sicheũ ꝓmõtoriũ in mare cadit: Sicheũ ꝓ
Vnus ex fluminibus qui (teſte Herodoto) defecerunt: potan mõtoriũ
te Xerſis exercitu. Apud quẽ ex Anchiſe Venus Aeneam cõ Rheteũ
cepit: Anchiſe lanigeras pecudes cuſtodiẽte. Huic vero adia- ꝓmonto
cet Aeolia ſupra Helleſpontum ad Aegei maris latera: in qua rium
& Iones poſiti & Meander amnis illuſtris: ꝑ mediũ mollibus Aeolia
dilabẽs vndis: cuius regio tota (inquiẽte Strabone in. 13.) a ter Ionia
ræ motibus quatiť: & aqua & ignis ductibus perarať. Terra Meãder
hæc putris eſt: & ſalſugine plena: & facile igni corrũpiť. Pro-
pterea fortaſſe Meãder flexuoſus eſt: quoniã Aluæus multas
recipit mutationes: & multũ limũ deducẽs: modo huic: modo
illi ripæ adijcit. Seneca. Vbi Meander ſuper inæquãles labiť
agros: piger & ſterilis: Amne maligno radit & harenas. Vn-
de Miletũ & Priene in ciuitatẽ quæ prius ad mare erat facta: Priene
limi aggeſtione mediterraneã fecit: qđ q; magis ad Boreã ver ciuitas
git: totũ Epheſus maritima tenet: ciuitas quondã Dianæ de- Epheſus
gitiferæ dedicata: Vbi ferunt Amaçones olim ſuper vlmi cu-
iuſdam trunco templum mirabilis artificij condidiſſe: pepe-
riſſeq; : ob id admirationẽ & ſtuporẽ cunctis gentibus & ſæ-
culis Et Xerſes cũ aſiatica tẽpla igni deleret: huic vni pepcit. Xerſes
Verũ his ꝓxima eſt Meonia ad orientẽ ſita ſub altiſſimi Timo rex
li rupe: ex qua Pactolus amnis fluens: harenis aureis ſplendi- Meonia
diorem patriam reddit. Ouidius. Deſeruere ſuas nynphæ Pa Pactolꝰ
ctolides vndas. In cuius ripis cum ver aduenerit: tanta conti- fluuius
nue cũ modulatione cigni decantantes audiunť: qui paſſim ꝑ Cigni
vndas errantes in ripis depaſcunť: vt nihil iucũdius poſſit au
diri. cum circa ripas illius quotidie magis pabulamenta con-
creſcunt: & etiam emanat Eniſter iucundiſſimis vndis. Muli Eniſter
eres quoq; ꝑpulchras parit: quæ nõnunq̃ de more ſuccinctæ
deauratam ad lumbos coronã inter ſe circũ exultant mirabi-
les in gyram choreas ducentes: cũ potiſſimũ choros & ſtatio-
nes Dionyſio facere ſingulis annis conſueuere: vbi admixtæ
florẽtis ætatis puellæ tanq̃ laſciuiẽtes caprioli inter ſe ſaltitãt:
& colludunt. Pariuntq; inter ſaltandũ non mediocrẽ ſpectan-

tibus voluptatē: cū & cōmota a ventis paludamēta & ſaltan
di ordo videant̄: ſonitum quendā haud iniucundum efficere:
qui audientiū mentes maxime afficiebat. Sed hæc laſciuis ho-
minibus ommittamus: quorum ſtudiū eſt: vt cum voluptuo-
ſam ſortiti ſunt regionē: voluptatibus etiam ipſis vacēt: neq
a patria aut natura degenerent. Audiamus & Strabonē in. 13.
De Meonia. Hæc regio eſt quæ exuſta dicit̄: Quingētorꝝ ſta
diorum longitudine: latitudine quadringentorꝝ. Siue ea Mœ
Meonia ſia ſiue Meonia nominanda ſit: nam vtroq modo dicit̄. Ea to
petroſa ta arboribus caret: præter vitem: quæ exuſtū vinum fert: Ita
elegans: vt nulli cedat: ſūma camporū facies cinerulenta eſt.
Montana petroſa & nigra tanq̄ exuſtione quadā. Quidā pu-
tant hoc ex crebro fulminum iactu aut fulgurum contingere
Nec dubitant quæ de Typhone dicunt̄: hoc in loco ſepulto.
Timol9 De Timolo inquit Strabo. Timolus mons fœlix: ac croco flo
Pactol9 rentiſſimus: vnde fluit Pactolus: qui olim multa auri ramen-
ta deferebat. Tibullus. Nec me regna iuuant: nec Lydius au-
rifer amnis. Ac Lycij deinde & ipſi litora tenent: Vbi potiſſi-
Thaur9 mum Xantus perlabitur: ac Thaurus mons iam vſq in Pan
Xantus philiam declinare paulatim incipit: At eius nomē īmutauere
vt non amplius Thaurus: ſed Tragus appelletur. De quā di-
Veſuni9 cit Solinus. Q in Campania Veſūnius: in Sicilia Aethna: in
Aethna Lycia mons eſt Chymera: qui nocturnis æſtibus fumidū ex-
Chyme- halat. Vnde fabula triformis monſtri in vulgum data eſt: Q
ra ibi Chymeram animal putauerunt: & ibi natura ſubeſt ignea
pāphilia Tum vero Panphiliæ ciuitates ſequuntur: Corycus & Perge:
Corycuſ & quæ ventis maxime eſt ſubiecta Phaſelis. Hi panphilij (vt
Perge inquit Strabo) multum Ciliciæ nationis participes: non om-
Phaſelis nino abſtinent a latrocinijs: nec finitimos ſinūt inquiete viue
Thaur9 re: q̄q̄ auſtrales partes radicis Thauri habitant. Panphiliæ vr
Lycaōia bes tenent loca edita oleis plena. Ad Orientem verſus Lycao
nes poſiti: viri & ipſi prompti ad bellum: & ſagittandi vſu pa
ratiſſimi. Eorum regio (inquit Strabo) frugibus abundat: p̄-
Onagri ſertim frumento: ac omnis generis pecore. Quæ cum ponto
Piſſidea auſtralior ſit: frigidior tamen eſt. Lycaonum colles pro paſcē
Terme- dis onagris apti. His admoti ſunt Piſcidei: quorum hæ ſunt p̄
ſus cipue ciuitates Termeſus: Lyrbe: & Selga vrbs: quæ (vt inqt

hiſtoriam. Strabo in 16. ſcribit dicẽs. Moſſes vnus ex ægyptiis ſacerdotibus cum partẽ quandã regionis haberet: ac moleſte ferret eorꝫ inſtituta: hinc eo cõmigrauit. Diſcedebãt cũ eo multi: quibus diuina curæ erant. Docebat enĩ ille quõ Aegyptij non recte ſentirent: qui ferarũ ac pecorꝫ imagines deo tribuerẽt: Iuxta illud Iuuenalis Satyra qnta. Quis neſcit Voluſi bithynice qualia demẽs. Aegyptus portenta colit: Cocodrillos adorat. Par hæc: illa pauet ſaturã ſerpentibus ibin. Effigies ſacri inter aurea Cercopitheci: Illic cæruleos: hic piſcem fluminis: illic oppida tota canem venerant̃: Nemo Dianam. Priorum & cepe nefas violare ac frangere morſu. O ſanctas gentes: quibus hæc naſcunt̃ in ortis numina. Nec inquit Moſſes græcos recte ſentire: qui deos hominum figuris inſignirent: & qđ ſolus deus eſſet: quod nos contineret: & terram: mare: cœlum: mundum: & rerum omnium naturam apellauimus. Cuius profecto imaginem nemo ſane mentis noſtræ ſimilem audeat effingere. Ille hæc dicens hominibus bonis: non ſane paucis id perſuaſit: & in eum locum deduxit: vbi nunc condita eſt Hieroſolyma: quem locum facile obtinuit: cum minime eſſet inuidioſus: nec pro quo quiſꝗ̃ ſtudioſus contẽderet. Eſt enim petroſus: aquis tamen abundans: Circuſtantem vero regionem ſiccam habet & ſterilem. Moſſes ꝓ armis ſacra & deũ proponebat: cuius ſedem quærere vellet: & eiuſmodi multũ & ſacrificium ſeſe traditurum pollicebatũr: qui nec impenſa: nec afflatu: nec re vlla abſurda eos perturbaret: & facile gentes omnes finitime ob propoſitam ſpem: & huiuſmodi cõſuetudinem adhæſere. Succeſſores vero aliꝗ̃diu in eiſdem inſtitutis permanſere: cum reuera iuſti eſſent & religioſi. Poſtea cum ſacerdotio præeſſent: primum quidem ſupſtitioſi homines: deinde etiam tyranni ex ſuperſtitione inſtituta eſt carniũ abſtinentia: quibus adhuc abſtinent: circumciſiones & exciſiones: & ſiqua huiuſmodi ſunt alia. In Iudæa (inqt Solinus) Iordanis amnis eximiæ ſuauitatis: qui (auctore Strabõe) aromaticum & calamũ fert: Gignit etiam balſamũ. Eſt & ibi lacus Sara extenſus paſſuũ ſedecim milibus circũſeptus eſt: Lacus Tiberiadis his omnibus anteponit̃. Salubris ingenuo æſtu et ad ſuauitatẽ vſu efficaci. Iudeæ caput fuit Hieroſolyma: ſed

Moſſes

Hieroſolyma

exciſa eſt. In hac tamen balſamũ naſcit̃: & luci balſama ſudãt
lõgo ab Hieroſolymis receſſu triſtis ſinus pandit̃: quẽ de cœ
lo tactum teſtat̃: humus nigra & cinere ſoluta. Duo ibi oppi-
Sodomũ da: Sodomũ nominatũ: alterũq̃ Gomor. Ad huius regionis Au
Gomor ſtrũ extremus arabici maris ſitus eſt aditus: qđ quidem inter-
luit Arabiæ ſicilicet & Syriæ ipſius fines. Paulatim continue
Elani ſe ad orientẽ vertẽs ꝑtingit Elanos: vbi p̃cioſiſſimi oĩum regi
Arabia onum Arabes tenent. Ipſa enĩ altior eſt: & gẽmino præcingit̃
foelix mari Perſico ſcilicet & arabico & gẽmino afflat̃ vento. Arabi
cã enĩ Zephyrũ depoſcit. Perſicũ vero Eurũ. Sed q̃ ipſi⁹ Ara-
biæ pars ad Orientẽ & Auſtrũ ſpectat: rubro quoq; alluit̃ ma
ri. Dicã igit̃ de hac regione quippiã (inquit Anthonius) cũ gẽ
tes habeat: quaꝝ potentiã & diuitias cæteræ oẽs admirãt̃. ob-
ſtupeſcuntq; copiã & vbertatẽ. Nec id prætermittã: qđ cũ plu
rimũ ſacris oblectet̃: nulla eſt ſui ꝑs: quæ nõ tota fragret timi
amate: aut myrrha: aut redolẽtib⁹ calamis: quæ paſſim ignib⁹
iniecta adurunt̃: Quis nõ credit id veriſſimũ eſſe qđ dicit̃: Io
Myrrha uẽ ſcilicet prẽm illũ & Dionyſiũ eius filiũ ab occluſo eius ma
Timia- tris fœmore diſſoluiſſe: & ad naſcẽtis feſtiuitatẽ vniuerſam il
ma lã impleſſe regionẽ huiuſmodi: tã ſuauiſſimis odorib⁹: atq; ta
dioniſi⁹ les oues: qbus nũc exuberat Arabia huiuſmodi nr̃am tũc pri-
bacchus mũ cõſecutã eſſe: vt tam denſis: tã mollibus velleribus inter-
paſcendũ cõtinuo veſtiret̃. Ac lacus ipſos tantis aq̃s ac tãta pi
ſciũ multitudie & varietate repleſſe: totq; arbores deſerta reli
qſſe: atq; illuc ingruiſſe: ſecũ afferẽtes p̃cioſi illi⁹ cinamomi ra
mos: qbus nunc vniuerſa pene nimia copia & vbertate diffũ-
dat. Adde ꝙ & ipſe Dionyſius poſtq̃ natus creuit ætate capre
oli pellibus indutus ac obauctus: canas: hædera implicituſq;
pampinis & ꝑpotus abunde mero: totam circũibat regionem
multaſq; vndiq; perfundens opes: non elargiri diuitias vide-
batũr: ſed ſeminare quo fructus parturet: nulla vnq̃ ætate pe
rituros. Ideoq; ipſa regio tantis hucuſq; floruiſſe muneribus
dicitur: vt eius montes aurum pariant: & flumina conuehant
argentũ: eorũq; ripæ timiamate & fragrantibus redolent her
bis: Atq; qui ibi victitant: magnas poſſident opes: neq; indu
untur niſi paludimentis aureis aut ſericis q̃nobiliſſimis (au-
ctore Solino) odores q̃s mittit plurimos: Sola thus mittit Ara

Strabo) a Lacedemonijs ab initio condita. Mira profecto eſt haec locorum natura: cum in ſūmis Thauri partibus locus ſit adeo ferax: vt multa hominū milia poſſit enutrire. Pleraq; loca ibi oleis & vitibus conſita ſunt. Et oīm pecorū paſcuis abūdant. Circum imminent ſiluae varia materia plenae. Plurimus apud eos ſtorax naſcitur. Tum vero ad ortū Cilices verſi quorum regio multis fluminibus irrigatur: Haud ī ea quidē exortis patria: ſed quae a longe ꝑfecta influxerūt: quorū tres caeteris praeſtant. Pyramus: Pinarius: & Cydnus: q vnus mediā ꝑ Tarſon dilabens ciuitatē: multis clariſſimis aedificijs inſignē: amoeniſſimis vndis interſecat: vbi quondā Pegaſeū illū equū decantatiſſimū ferunt vngulā reliquiſſe. Inqt Solinus Cydnū amnē ex aluco Coaſpidis deriuari: q Coaſpis ita dulcis eſt: vt Perſici reges q̄diu inter ripas Perſidis fluat: ſibi ex eo pocula vendicarūt. Multae deinde aliae Ciliciae ciuitates ſpſim cōſpiciunt: ex qbus & Lerneſſus & Malos ad mare cōiectae circa Coricium Ciliciae Crocum plurimū optimūq; det: Licet Sicilia det & Lycia. Hoc primum eſt: ſpirat fragrantius: caloreq; plus aureo eſt: Ibi Corices oppidum: & ſpecus qui montē im poſitū mari a ſummo cauat vertice. Patulus hiatu ampliſſimo in terrae profundum naemoroſus. Deſcenſus in eum per duo milia: & quingētos paſſus. Comagena deinde his admota eſt regio: & Syriae ciuitates. Spacioſa & ampla ad maris vſq; litora deflexa. Sed eius tractus qui eſt ad Orientem verſus ad vſq; montis Caſij pedes protenditur. Si quis enim huius ſitū & formam recte perceperit: reliquas etiam Aſiae partes facile poterit ſtudio & diligentia percipere. Nam eius forma cum ex quattuor conſtat angulis: qui ad Orientē eſt: tractus caeteros nimirū excedit multitudine. Diximus enī vniuerſam Aſiam biſariam diuiſam: atq; vſq; ad Indum montem porrigi. Qui quidem mons vnicus eſt ipſius terminus. Ex eo potiſſimum latere quod magis ad Boream vergitur: Et Nilus alter ex eo quod vertitur ad occidentem. Reliquus vero Oceanus ipſe qui Indicus appellatur: ab ea quae ad Orientem ſpectat parte: terminariq; ad Auſtrū mari rubro. At Syria deq̄ dicebamus: cū intra illius ꝑpe viſcera ſit iniecta: atq; ad Auſtrū verſus: & ad Orientē mare ipſum attingat: Multos ſpſim eo

Lirbe Selga | Storax | Cilicia | Pyram9 | Pinari9 | Cydnus | Tarſos | Coaſpis | Larneſſ9 | Malos | Coriciū | Crocus | Corices | Comagena

verſus ciuitates habet: quam quidē partē quoniā humilis eſt:
atq; oppreſſa: duobuſq; vallata montibus altiſſima: ab occi-
Libanuſ dente quidē Caſio & ab oriēte Libano: vbi Eſſenij populi de
Caſius quibus Ioſephus Hieroſolymitanus: quos Plinius æternā gē-
tem vocat. Caſius (inqt Strabo) mons eſt accumulatū in ꝓ-
mōtorij modū: aquarū inops. In eo magni Pompeij corpus ia
Idumea cet: & Iouis Caſij templum. Inde (auctore Solino) Idumea in-
regio cipit: palmis opima: quæ & Nabathea dicit̃. Hæc qdē Syria
Naba- quoniā aptior viſa omnibus fuit (inquit Anthonius) & fera-
thea tior ad ꝓducendas fruges. Tū etiā longe cæteris ad nauigādū
cōmodior. Multi ex ea regiōe qui potētia & diuitijs pollebāt:
eum locum ſibi ad habitandū elegerūt: ciuitateſq; & oppida
ſibi cōdiderunt. Nam q magis intra cōtinentē loca ſortiti ſūt:
vno vocabulo Syrij ſunt appellati. Qui vero ad mare diuerte
Phœni- runt Phœnices Qui quōdā ab Erithreis ꝓfecti primi fuiſſe di
cia cunt̃: qui mare nauibus pertentarūt. Primi etiā qui ꝑceperint
hunc mercandi vſum: quo hoīes ad cupiditatē & auaritiā ex-
citarent. Quiue primi cœli: ſtellaꝝ: curſum: omniū ſuperio-
rū motuū ſtudio & ingenij magnitudine cōphenderint. Hi
Ioppe enī ſunt: qui Ioppen: Gaçam: & Eliciden incolūt. Qui vt Thy
Gaça rum illam ꝑpulchrā & veterē ciuitatem habitauere: ab initio
Elicide q̄ſi cōditā: Auctore Stra. in. 16. Optīa purpura ac piſcatio mu
Thyrus ricis: & cætera oīa: quæ ad inficiendas veſtes ꝑtinēt. Poſt hos
Purpu- ſunt maritimā Biblon & ventoſam Sidon condidere. Ad Bo-
ra ſtreni placidiſſimi fluminis ripas: qui tripolim Ortoſidem &
Biblas Marathon: & quæ ad mare coniecta eſt: Loodicen tenent ciui
Sidon tatem olim (vt dicit̃) a Neptuno cōditam. Sydonij inſup (inq̄t
Tripol' Strabo) multaꝝ atq; opimaꝝ magiſtri artiū ꝓhibēt̃. Ad hæc
Orthoſi optimi circa aſtronomiā & arithmeticā philoſopi: qui a com-
de putatione: & nocturna nauigatione initiū habuere. Vtrūq;
Mara- enī mercatoꝝ & nauale eſt: quemadmodū ægyptioꝝ inuen-
thos tum Geometria ꝓhibet̃: ob agrorū dimenſione: cum in his au
Loodice ctus terminos confundit. Hinc demū Apannū ipſam inhabi-
Sydonij tant infra cōtinentē. Vnde Orontes amnis ad Orientē verſus
Apania Anthiochiā quoq; ꝑ mediū ſecat. At vniuerſa Syria oīni pror
Orōtes ſus vbertate referta eſt: & ad alenda pecora paſcuis & frugi-
Paleſtīa bus plena & copioſa. Hinc Paleſtina adiacet Iudæa. Iudæorū
udæa

bibus ſimiles: quos tot & tãtis muneribus natura dotauit. Verum ab alio Libani latere qđ ad Orientẽ ſpectat: Altera pars Syriæ aperit̃: quæ vſq; ad Synopẽ maritimã extẽdit̃: In cuius medio Cappadoces ſiti ſunt: hoĩes ſane qui ob equoꝝ cõpiam & aſſiduam in eis exercitationẽ cõtinuũ equitandi vſum præſtantiſſimi in ea re indicant̃. Eoꝝ regio (Strabone auctore in .12. Sicca eſt debilis & principũ negligentiã ĩminuta. Loca vero circũſtantia oĩno ſunt ſterilia & inculta: q̃q̃ campeſtria ſint Harenoſa enĩ ſunt & petroſa. Campi ſunt igne exuſti: & ſolũ incenſum ꝑ multa ſtadia: quapropter neceſſaria e longinquo afferũt̃. Tota fere Cappadocia lignis caret: quibuſdã in locis paluſtre eſt: & ꝑ noctẽ ex eo flãmæ conſurgũt. Aſſirij vero ad mare poſiti Termodoõtis hoſtia obſeruãt: ex quoꝝ mõtibus & qui potiſſimũ ad Orientẽ conſpiciũt. Euphrates amnis clariſſimus erumpit a monte primũ Armeno demiſſus. Sed cum ex illis Aſſyriæ collibus longo decurſu in Auſtrũ conuertit̃: ac deinde aduerſus ſolem inflexus: mediam inundat Babylonem: quæ (auctore Solino in .16.) in campo iacens: muri ambitũ habet ad tricẽta & octoginta ſtadia: craſſitudinẽ habet .32. pedũ: viam ſuꝑ mœnibus tam latam: vt quadrigæ occurrẽtes facile ꝑtranſire poſſint. Conſtituta eſt quædã habitatio in Babylonia: philoſophis indigenis plurimũ circa phĩam verſantibus qui Caldæi appellãt̃. Oĩbus Babylonioꝝ mos eſt ex cauſa quadã in aliqua re venerea cũ hoſpite ꝑmiſceri Babylonius ac Aegytius: vt idem Strabo in .11. aſſerit campus fluminibus: atq; alijs aquis irrigat̃ totus: quãobrẽ ſemꝑ herbidam faciẽ obſeruat: Iccirco vberrimus eſt. Adeſt illi præcipua aeris tẽperies vineæ manent infoſſæ quĩquẽnijs. Euphrates poſtremo ciuitatẽ Terebdonẽ lambens in Perſicum mare celeri curſu dilabit̃: nec multo ad Orientis oram effluit. Tigris qui neq; minor eſt Euphrate. neq; a quouis alio celeritate vincit̃: Nam tanta ꝓripit̃ velocitate: vt vna die tm̃ itineris ꝑagat: quãtũ vir acer & velox poſſet per ſeptẽ diſcurrere: nec multo poſt illius diſcurſum cum illius planitiem quandã ꝑlatam offẽdat: q̃ſi feſſus itinere: ac tanq̃ qui cuperet a curſu paululũ cõqeſcere in q̃ndã globeã & circularẽ lacunã, contrahit̃: quã thomiditam vicini vaocãt. Nec ibi diu cõqeſcit: ſed a ſomno excitatuſ

Cappadocia
Equorũ copia
Aſſyrij
Euphrates
Babylõ
Caldei
Teredõ
Tigris

excitaret tederetq; eius ignauiæ: repente exurgens longe ad-
huc ardentiore curſu prorípit: Quæ autẽ inter Euphraten &
Meſopo-tamia Tigrim terra media eſt: ea Meſopotamia a græcis eſt appella-
ta. Strabo in vndecimo. Tigris & Euphrates Meſopotamiã
circumdant: & apud Babylonios inuicem cohærent. Deinde
in mare perſicũ emittunt: quorũ Euphrates maior eſt: & plus
regionis flexuoſo alueo pcurrit. Fontes habet in parte Thau-
ri boreali: fluit ad occidentẽ per Armeniã minorẽ. Deinde in
Auſtrum flexus: confinijs iungitur Cappadocum: quæ ad de
xterã relinqt. Ad ſiniſtrã Comagenorꝫ cõfinia Tigris ab eo-
dẽ mõte ad Euphratẽ accedit: ibiq; efficit Meſopotamiã. Eorꝫ
fontes inter ſe diſtant ad ſtadiorũ duo milia & quingẽta. Me-
ſopotamia huiuſmodi regio eſt: vt nullus vnq̃ paſtor (Scribit
Anthonius) neq; qui cornipedem Pana fiſtula decantet poſ-
ſit eam aliqua in parte criminari: q̃ ad paſcenda pecora lætiſ-
ſima paſcua non ferat: nec etiam vllus tam ſolers plantator il-
lius naſcentis in ſiluis fructus incuſabit: q̃ & varietate & mul
titudine & ſuauitate nõ præſtent: cũ tanta ſit in ea rerꝫ omniũ
naſcentiũ copia: atq; in augendis herbis ac producẽdis frugi-
bus vbertas: vt eam regionem beatam & fœlicem: & dijs ipiſ
gratiſſimã æſtimarent. Quæ vero pxima eſt: & ad Boream
Armẽia verſus: & ipſa vberrima eſt: eam Armeni & matrẽ tenẽt: e cõ
ſpectu Euphratis poſiti: viri ipſi bellicoſi & pugnaces: militã
riq; diſciplina eruditi. Tum etiã opibus & diuitiarꝫ copia ap-
Babylõ prime pollentes. Verũ ad Auſtrum eſt ſita Babylõ: de qua di-
xi: quã dicũt Semiramim Mædorꝫ reginã: cũ bello antea regi
onẽ deuiciſſet: delectatã ſitu & locorꝫ amœnitate inexpugna-
bili muro cinxit: atq; intra ciuitatis ipius arces mirabiles ædeſ
ſuo bello cõfeciſſe: q̃s vndiq; auro & cãdidiſſimo ebore & ar
gento puriſſimo elaborabat. Regio etiã ipa admodũ inſignis
ẽ & ferax: Palmas pit ſuauiſſimas: præ cæteris ſuaues ferẽtes
fructus. Parit & Berillũ: qui glauci eſt coloris: ac longe pcio-
Ciſſi ſior auro. Verũ ſupra Babyloniã ad Boreã verſus Ciſſi tenẽt
Maſſa-batheæ Tum etiã & Maſſabatheæ & Calonite: Sed ad mõtes Arme-
nos q Orientẽ ſpectãt adiacẽt Medorꝫ tempe: quorꝫ q ad Bo
Chaloniæ reã ſunt verſi: Chelos appellãt. Ad Auſtrũ vero gcũq; ex ip
ſis Mædis præcæteris floruerũ tenent: que ibi impiũ ſibi & ci-

bia: Appellata eſt ſacra: hoc enī ſignificari inerpr̄taē. Ouidi9.
Nā modo thurilegos arabes: modo deſpicit Indos. Virgulta hæc non ſunt publica. Quicūq; dn̄atū iſtius tenent næmoris arabici ſacri vocanē: qui cum lucos Arabiæ vel metuunt: vel incidūt: nō funeribus interſunt: nō congreſſionibus mulierū polluuntur. Hanc arborē ferūnt in torto eſſe vimine ramis ad aceris qualitatē. Amigdali modo ſuccū fūdere. Incidi in ortu canis flagrantibus ſolibus. In iiſdem ſaltibus myrrha ꝓuenit quæ patrem ſuum olim fugiens ſtricto ſequentem enſe: ꝙ in eius amplexus illēcebroſa libidīe ſtimulāte venerat a Venere in arborem ſui nominis mutata ꝓhibeē. Hæc nuda. a pinguio ri fluit lachryma ſponte manans. Precioſior ex ea ſudor eſt: elicitus corticis vulnere vilior iudicatur. Ouidius in decimo metha. Flet tamen & tepide nunc manant arbore guttæ. Eſt odor & lachrymis ſtillataq; cortice myrrha. Nomen herile tenet: nulloq; tacebiē æuo. Idē arabes legūt cinamomū qđ frutetū ſitu breui naſciē ramo: hūili & repſſo nūq̄ vltra duas vlnas altitudinis. Apud eoſdē naſcitur auis Phenix: Aq̄læ magnitudine: capite onerato: in conū plumbis extātibus: criſtatis faucibus: circa collū fulgore aureo. Poſtera p̄te purpureus: abſq; cauda: In qua roſeis pennis cæruleus inſcribiē nitor. Probatū eſt quadraginta & q̄ngentis durare annis. Rogos ſuos ſtruit ī cīnāmis. Lactantius. Phenix

Lactātī9 de Phenice

Conſtruit inde ſibi ſeu nidum ſiue ſepulchrū,
Nam perit vt viuat: ſe tñ ipſa creat.
Colligit hinc ſuccos & odores diuite ſilua.
Quos legit aſſyrius: quos opulentus arabs.
Cinnama dehinc aurūq; ꝓcul ſpirantis Amoni.
Congerit & mixto balſama cū folio.
Non Caſiæ mitis: non olentis vimen Achati
Nec thuris lachrymæ guttaq; pinguis abeſt.
Protinus in ſtrato corpus mutabile nido.
Vitaliq; thoro mēbra q̄ete locat.

Ver℞ q̄ primā Lybani mōtis frontē tenēt. Ipſi ſunt q̄ Nabathei ſūt appellati. Oui. Euruſ ad aurorā nabatheaq; regna receſſit. Qui aūt illis adherēt Calbaſiį & Aggeres: ac deinde Chatramis tellus cōſpiciē e cōſpectu Perſidis. Sed ad latus rubri maris Minei tenent & Sabe. Apud hos (inquit Strabo in. 16.) thus & myrrha & cynamo- Nabathea Sinai Calbaſij Aggerei Chatramis Minei Sabei

mũ naſcit̃. Vir. India mittit ebur: mittunt ſua thura Sabei. mi

balſamũ nera etiã balſamũ & alia quædã herba valde odorata q̃q eius

Palma odor cito deperit. Habent præterea palmas odoratas & cala-

mum. Serpenteſ palmares colore puniceo vſq; ad ilia aſſilien-

tes quorum morſus incurabilis eſt. Homines propter magnã

fructuum copiam ocioſe ſegeneſq; viuunt. In radicibus arbo

Aroma-ta rum cubant. Multitudinis pars agriculturã exercet: pars aro-

mata mercatur: & indigena & Aethyopia nauigantes: ad ea

per anguſtias nauigijs ex corio confectis: & ꝑfecto tanta ſũt

apud eos aromata: vt ꝑ fructibus & cætera cõbuſtibili natu-

Garrei ræ cinamomæ caſia cæteriſq; vtant̃. Hi atq; Garrei ditiſſimi

ſunt ex mercatura. Supellectilẽ ex auro & argẽto multã hñt.

Vaſa lectos tripodas cratheras cũ operculis: domoſq; ſũptuo

ſas: Nã & portæ & ꝑietes & tecta ex ebore: auro: argẽto: lapi

dibus incruſtatis ſunt diſtincta. Aromatiferã inſuꝑ regionẽ

(inq̃t Strabo in. 4.) diducũt ꝑtes ex aromatibus thus & myr-

Caſia rhã ex arboribus eſſe dicũt. Caſiam vero ex lacubus: ſed alia

quadã diuiſione totã fœlicẽ regionẽ: in q̃nq; regna ꝑtiũt: quo

rũ aliud bellatores & oĩum ꝓpugnatores habet. Aliud agri-

Cinamo-mũ cultores: a q̃bus frumẽtũ & aliud portat̃. Aliud eos q̃ opificia

& artes tractant. Aliud myrrhã fert: aliud thus: eadẽ tñ & ca-

Nardũ ſiã & cinamomũ & nardũ ferũt. Fratres ibi honore filios an-

cedũt: ꝙ natu grãdiores ſunt. Qui ex eadẽ gente ſunt regnãt

quæ poſſidẽt: oĩbus cõſanguineis ſũt cõmunia: ſed natu grã-

dior dñs. Vna oĩbus vxor. In morẽ hñt: vt q̃ſq; baculũ gerat:

q̃ prior ingredit̃: poſito ante ianuã baculo cũ ea cõgredit̃: q̃ ꝓ-

pter oẽs oium ſunt frẽs. Coeũt etiã cũ matribus. Hæ ſũt gẽtes

quæ Arabiã colũt: q̃s cõmemoratiõe aliq̃ digna iudicaui. Sed

tñ & aliæ q̃plures: ſed ſilueſtres q̃dẽ et ignobiles: neq; int̃ ara

bes aliquo ſtudio aut moribus cõnumerãdæ. Nam ad Zephi

Erembi rum verſus prope Arabiæ ipſius extrema Erembi tenent. Ro

buſtiſſimũ hominum quidem genus agreſte qui montana illa

colentes: intra tantũ ſpecus et prærupta ſaxa inhabitãt: nudi

prorſus: neq; q̃ppiã fœlicitatis humanæ poſſidẽtes: ſed de ſic

cati nimia viuẽdi aſꝑitate nigrũ colorẽ et aduſtã cutẽ cõtraxe

re. Et ſi mali aut aduerſi q̃ppiã ſuꝑuenerit: nõ arma capiũt: nõ

ſagittas: nõ tela vt alij: ſed tãq̃ feræ ꝑ colles diſcurrẽtes vagiq;

ac deuij quaſi inſani circũfugiũt. Haud in aliquo reliquis ara

uitates cõdiderũt: Eoſq; ferũt quoddã ex illuſtri pgenitos genere fuiſſe Herione mulieris illius: quæ ex Oſca integerrimo rege nata: Pandionida filiũ apud Illiſſi fluminis ripas venenis interfecerat: q̃ quidẽ ex re cũ ipſa pudore efficeret. Inde aufu giẽs ad eã: demũ reginã puenit: quæ eodẽ eſt noĩe appellata. Haud tñ pcul a Colchis neq; vnq̃ auſa eſt ob id ſceleꝝ pŕiam repetere: neq; pentũ cõſpicere lachrymãtes oculos: cũ admodũ formidaret eoꝝ irã. Ideoq; hoĩes illi maxĩe ad huc magicis artibus: & diris veneficijs vtũt. Ampliſſimã enĩ regionẽ inco lunt: & qdẽ multi montes tenẽt: ex qbus maxĩe orit̃ Narciſſites. Alij potius planitiẽ colẽtes: irrgua paſcua & læta pdia ſibi delegerunt: Onuſta paſſim multifariam pecorũ gregibus: donec peruenit̃ ad portas Caſpias: quæ ad Orientẽ ſpectant: atq; ſub altiſſimis iniectæ montibus: aditũ pariunt pficiſcentibus in Boream: & in Auſtrũ. Nam vna quidẽ via Hircania petitur. Altera vero montes Perſiæ. Medoꝝ eſt (vt inqt Strabo in vndecĩo) reges multas vxores habere: pauciores aũt q̃ ſeptẽ nõ licet. Eodẽ modo pditũ eſt mulieres pulchrũ ſibi exi ſtimare: vt viros habeant q̃plures: Pauciores q̃nq; calamitatẽ ducere. Verũ ſub ipſis ppe mõtibus Parthi tenẽt genus hoĩm bellicoſiſſimũ: & ſagittãdi vſu florẽtiſſimũ: de qbus pauca di cere haud importunũ iudicaui. Sũt enĩ eiuſmodi: vt nũq̃ effo dere aut arare tellurẽ: aut q̃uis alio mõ colere didicerint: neq; nauigãdo ad alienas vrbes aut mercãdi ſibiq̃s habẽt opes cõq ſierint. Neq; ſunt qui inter eos armenta ſequant̃: aut greges alant. Sed cum primũ p ætatem poſſunt aut arcũ manu cõtor quent: aut ſagittandi ſtudio cõterunt̃: aut pedũ curſu: aut eqtationibus cõtinuis exercitati mirabilẽ ad id ſibi artẽ & diſci plinã efficiunt. Ouidi⁹ Gẽs fuit & campis & eqs et tuta ſagit tis. Et circũfuſis inuia fluminibus. Semp enĩ ea regio eiacula tionibus et cõfractis lanceis: et ſagttãdi ictib⁹ ſtridet: ſemp cõ curſus equitũ int̃ ſe cõcertãtiũ paſſim audit̃: neq; vlli fas ẽ cœ nã adire: niſi prius certã labore totũ illi⁹ corp⁹ in ſudorẽ defluxerit. Alunt̃ maxĩe venationibus: qbus aut iaculãdo cõſe quũt: aut ſagittando: q̃ licet ob eã diſciplinã & acerrimos mo res inſupabiles eẽ videt̃. A romano tñ impatore deuicti: faſci bus obtẽpare ſũt coacti. Ouid. Quid tibi nũc ſolite miti poſt

Mædia Chelí

Colchos

Narciſſites flu.

Perſia Medi

Parthi

terga ſagittæ. Quid loca: qd rapidi ꝓfugit vſus equi: Parthæ refers aquila: victos qꝫ porrigis arcus. Pignora iam noſtri nulla pudoris habes. Dicam nunc in quot hoim genera regio illa diſtincta ſit: quibuſue fluminibus irrigeť. Ac demũ qbus intercidat montibus. Soli enĩ ſunt qui regiã dignitatẽ dicunť obtinere. Soli etiam qui cæteris dignitate & potentia præſtãt Poſtu Meoniã & Sardiniã fuerunt depopulati: deinceps ſunt aureis armis in bello vſi & phaleris: argenteiſqꝫ calcaribus ſe ſe exornarũt. Cum tanta huiuſcemodi rerum copiam ex ea victoria cõnoxerint: vt effluere vndiqꝫ diuitijs viderenť. Verũ Perſia ipſa tota altiſſimis vallať montibus initiũ capiens vt dixi a portis caſpijs: qua iter ad Auſtrũ atqꝫ vſqꝫ ad mare protẽditur: qd' ab ea Perſicũ eſt apellatum. Tribus autẽ potiſſimũ partibus eſt habitata: Nam quidam ſunt ſeptẽtrionẽ verſi: ad extremaqꝫ cõiecti: adhærerentesqꝫ vmbroſis mõtibus. Medorum quidã in medio poſiti: q mediterraneã regionẽ occupãt. Alij e regione ad Auſtrum. q vſqꝫ ad marẽ qd' Perſicũ dixi extendunť. Primi enĩ ſunt Gagæ: qbus Paſſagarde: & Taſci: & plæriqꝫ alij adiacent: quoꝝ regionem multi abluunt amnes: ſinuoſis vndiqꝫ meatibus diſcurrentes. Ex vna enĩ parte Chorus dilabitur: atqꝫ ex alia Choaſpes: q cum ab Indo exit flumine: Suſam ciuitatem irrigans: Achatem lapidem inter eius harenas cuiuſdam cylindri proſtratũ: ac Lacteũ oſtendit: quẽ ex propinquis montibus torrens ad planitiem contraxerat. Fructus ibi ob tẽperatũ aerem ſemꝑ virẽt. Nec nobis Perſarum mores prætereundi ſunt. De qbus Strabo in decimqnto. Reges habẽt ex eadẽ ſtirpe: q illis nõ paruerit corpore amputato & brachio proijciť. Ducunt vxores q̃plures: & multas pellices alunt propagandæ ſobolis grã. Reges quotãnis præmia proponũt his qui plures filios ediderint. Pueri ante qrartum annum in patris conſpectum non veniunt. Nuptiæ in initio verni æquinoctij celebrãtur. Sponſus in thalamum procedit: comeſto prius malo: vel Cameli medulla. Diſciplinarũ magiſtris doctiſſimis vtuntur: qui fabulas ad veritatẽ reductas inſerũnt cum cantu: & ſine cantu: deorum atqꝫ clarorũ virorum facta referentes: congregant eos in vnum locum: æris ſonitu ante lucem excitatos: tanq̃ ad arma aut venationẽ. Perſæ inſu

Perſia
Gagæ
Paſſagardæ
Taſti
Choruſ
Choaſperſij
Suſa
Achates

per lau'e cenant: integra & multa & varia apponẽtes: lecti & poculoꝝ ornatus ſplendidiſſimus: auro & argento refulget. De rebus maximis inter vinum cõſultant: quas ibi firmiores putant: q̃ in ſobrietate fuerint deliberatæ. Si notis & æqualibus in via occurrãt: eos oſculant̃. Si humiliores ſunt: adorãt. At nunc de reliquo Aſiæ tractu dicendũ erit: qui ad orientem verſus vniuerſum deinceps limitẽ illius ac finem ꝑficiet. Circa igit̃ maris perſici litora eam partẽ verſus: qua oriit̃ ſol Carmani inſidentis: haud longe a Perſide regionẽ bifariam ſortiti ſunt: Nam ex eis quidã ad maris litora contulere: quidã maritima contemnentes: intra continentẽ præ cæteris loca delegerunt. Scribit Strabo in q̃ndecimo. Oneſicriti tradidit flumẽ eſſe in Carmania quod auri ſtrigem ferat. Item argenti foſſilis & æris venam. Hi ꝓpter equorũ inopiã aſinis in bello plurimũ vtunt̃: & aſinũ Marti ſacrificant: quem ſolũ ex omnibus dijs colunt: & bellicoſi ſunt. Nemo (vt idem ſcribit) vxorẽ ducit: niſi hoſtis caput amputatũ ad regem ꝑtulerit: Et ex Caluaria in regia collocata linguã minutatim ſecans: pane ꝑmiſcet. Poſtea deguſtatũ ei qui attulit: & familiaribus edendam prebet: atq; ille præclarus eſt: cui multa capita ſunt allata. Ex his Gedroſi ad Orientẽ verſi: vicini ſunt oceano: qui etiam Scitis illis adhærent: quos dixi ad Auſtrum verſus iuxta Indum flumen: qđ duplici hoſtio e regione in rubrum dilabit̃ mare. Gedroſia (vt inquit Strabo in. 15.) fructuũ & aquaꝝ inopia laborat. Nec multo melior eſt q̃ regio Ictiophagoꝝ: quoꝝ regio ſecus mare eſt. Magna ex parte arboribus caret: raritas ĩ ea palmarũ. Ictiophagi quos Alexander piſcibus veſci ꝓhibuit (dicit Martianus) veſcunt̃ piſcibus. Tũ ipſi: tum eorũ pecora & aquas pluuiales potant. Pecorũ carnes piſcibus prebent. Domicilia ex oſſibus cetaꝝ & hoſtræoꝝ conchis magna ex parte faciunt. Nam trabium vſus vſum coſtæ prebent: poras maxillæ. Piſces ad ſolem aſſant̃: poſtea ex his panẽ conficiũt: paululum frumenti admiſcentes: nam & molas habent: ꝑtim piſces crudos edunt: Capiunt eos rhetibus ex cortice palmaꝝ factis Sed vt ad Indum reuertamur anteq̃ in mare decidat: multa ꝑcurrens opida & regiones: longum quendã & inflexũ limitẽ gerrat. Oritur eni ex monte Caucaſo ad ſeptentrionẽ verſus.

Carmania

Gedroſia

Patalene inſula ſed in auſtrum ſe inflectens: Patalenem inſulam gemino com
Oritæ plectitur brachio Ac deinde cum ad occidentem contorq̃at
Erabe curſum: Oritas & Erebas ſecat: & qui linea paludamēta indu
Aracho te untur: Arachotas tum etiā Satraidas ipſos plabit: ac eos om-
Satraide nes qui ꝓpe incolunt Parpauſi fauces: quos oēs vno vocabu-
Parpauſus mōs lo Arienos vocant. Hi enī ſilueſtrem admodū & incultam re-
Arieni gionem tenent: cum harenoſa ſit: nec vlli prorſus apta cultui.
Coralij Verūtamē quæ ſatis habeat ex ſui natura: & excellentiſſimo
Saphir9 quodā munere & ſingulari. Nā vbiq; Coralij lapides exoriūt
India & ex montiū venis: qui eam muniunt regionē: Saphyreæ cæ
dunt cruſtæ: flaui quidē & fuſci coloris. Ad orientē ſita eſt In
dia regio: ſane licet omniū extrema: iucūdiſſima tn̄: & in ipſis
oceani labris ſita: quā ſol cū primū incipit emergere: atq; ab
oceano caput extollere: primā eſſe ferūt: quæ illius radijs illu-
minat: & propterea nigros hoīes & craſſos a natura ꝓcreare
comas ferūt dēſiſſimas: haud diſſimiles iacyntho. Sed qm̄ ex
plæriſq; aurū eruit locis: multi ex eis inde quæſtū aucupant.
Alij telas lineas contexant. Alij ſectos elephantū dentes abra
dunt. Alij p fluminū decurſus incidētes ꝑquirūt: ſi q̃ inter ha-
Berillus renas luceſceret gemma: Berillus: aut Adamas: aut forte q̈ſ-
Adamaſ piam iaſpis: aut ſi qua glaucea Topalus occurreret: aut inci-
Iaſpis deret forte in purpuream quandam ſanguini ſimilem ameſti
Topal9 ſtum. Hæc ſunt potiſſima (ſcribit Anthonius) eorum ſtudia:
Ametiſtus cum vniuerſa illa regio perfuſa ſit ꝑpetuis fluminibus: qui hu
iuſmodi opibus diuitem & pollentem patriam reddunt: fert
etiam (auctore Strabone) Criſtallum: carbunculos varios: &
Criſtall9 margaritas. Sunt & horti ibi & arua perpulchra & læta: quæ
Carbunculus vniuerſum per annum vigent. De quo ſcribit Strabo in deci
Margaritæ moqnto. Mogaſtenes Indiæ fæcunditatem ex eo maxime de
clarat: q̈ eam bis fructum ferre dicit: & bifariā nominat: quē-
admodū Eratoſtenes: qui inquit alteram Hiberniam ſeuientē
alteram æſtiuam: quomodo & imbrem. Nullum enī annum
inueniri dicit: vtroq; tempore ſine pluuia: quapropter contin
git annū feracē eſſe: cū ſemp terra ſit fæcunda. Fructus arbo-
reos multos gigni ait: arborū radices: ꝑſertim magnaꝶ arūdi
nū & natura & decoctione dulces eſſe: aqua a ſolibus tepefa-
cta tam cœleſti: q̃ fluuiali. India q̈dē multas arbores admira-

biles fert: e q̄bus vna ramos ad terram ꝓnos habet: frōdes vero clypeo nō minores. Oneſicritus q curioſius ea ꝓſeq̄t: quæ ſunt in terra Indiæ auſtraliſſima: refert arbores quaſdā ingentes eſſe: q̄ꝝ rami cū ad duodenes cubitos creuerint: reliquū incrementū ꝓnū faciūt deflexi: q̄uſq; terrā cōtingāt. Deinde terrā ingreſſi radices agūt: veluti ꝓpagines. Demū rurſus in trūcū exeūt: a q̄ poſtq̄ aucti fuerint: inde flectūt: & aliā ꝓpaginē efficiūt: deinde aliā: et ſic deinceps: vt ab vna arbore vmbraculū fiat: tabernaculo multicolūnio ſimile. Narrat præterea mirā arboꝝ quorūdā magnitudinē: quaꝝ ſtipitē vix qnq; hoies cōplecti q̄ant. Ariſtobol⁹ aūt de arborib⁹ dicit: quæ ramos habent deflexos: & de earū magnitudine: vt ſub vna arbore qnq̄ginta eq̄tes meridiari poſſint. Ille vero q̄dringētos ait. India multa medicamēta habet: multas arboꝝ radices: tū ſalutares tū noxias: queādmodū & multos colores. India auſtralis cinamomū: nardū: & alia aromata: queādmodū Arabia & æthiopia: cū q̄bus ſola pſil'is eſt: Ibi aer vdus & fæcūdus & valde nutritiuus: Eo modo & terra & aqua: q̄ ꝓpter animalia tū terreſtria tū aquatilia apud Indos magna ſunt. Priuſq̄ vero de ſitu & forma ipſius ſcripturus ſum: de ſeptē Indorū generib⁹ paꝝrump tāgere libet (auctore Strabone in. 7.) inq̄t totā Indiā in ſeptē genera diſptitā: Quoꝝ primi philoſophi honore anceſdūt Nūero ꝟo pauciſſimi ſunt: vtūt eoꝝ vno q̄q; priuati q ma ctant & ſacrificāt: Publice vero reges in eo cōuentu qui maximus apud eos fit: cū nouo anno incipiētes philoſophi oēs cū rege ad venationē exeūt: & qcq̄d quiſq; cōpoſuerit vel obſeruauerit: eo anno de fructibus: de aīalibus: de republica: in mediū pferūt: vbi q ter mēdax dephenſus fuerit: ei p totā vitā ex lege ſilētiū indicit. Qui ꝟa dixerit: imunis & omi tributo exemptus cēſet. Scd'm genus agricolaꝝ: q plurimi ſunt & pacatiſſimi in maxīa opandi licentia: & īmunitate miliciæ. Hi nec ciuitatē: nec publicū negociū: nec vllū aliud munus attingūt. quamobrē eodē tpe alij pugnāt: et cū hoſte piclitant: alij arāt vel fodiūt ſine vllo piculo: cū illos ꝓpugnatores habeant: et cū regio tota ſit regis: ipſi eā conducti operant in q̄rta fructuū pte. Tertium genus eſt paſtorū vel venatorum: quibus ſolis & venari: & paſcere pecora; & vendere iumenta; & locare licet.

Arbores altiſſime

Cinamomū

Nard⁹

Septē genera Indorum

Pro eo autē ꝙ terram beſtijs liberant: & ab auibus quæ ſemina legunt: ſolatio a rege compenſanť: & vagi errabundiꝗ; vitam in tugurijs agunt. Priuato homini equū & elephantē alere non licet. Vtrūꝗ; enim regis poſſeſſio cenſeť. Elephantum enim venatio hoc modo fit. Locum aliquē purgatū quattuor aut quinꝗ; ſtadiorū ꝓfunda foſſa circūdant: tū ingreſſum ponte anguſtiſſimo iungunt: Hinc tres quattuorue elephantū fœminas ex manſuetis imittunt: ipſis in tugurijs inſidianť: ꝑ diē ſilueſtres non accedunt: nocte autē ſigillatim introeūt: ꝗbus ingreſſis: venatores clam aditū occludūt. Poſtea nōnullos ex domeſticis certatoribus fortiſſimos inducentes: cum illis pugnant. Simul etiam fame eos macerāt. Cū vero iam defeſſi fuerint: aurigaꝝ audaciſſimi clam deſcendētes: qſꝗ; ſui elephātis vterū ſubit: atꝗ; hinc ſubito ſilueſtris vterū ſubeuntes: cōpedes illis conijciunt. Quo facto: domeſticos exhortanť: vt victos verberent: quouſꝗ; in terrā decidāt. Poſtq̄ ceciderint: bouillis loris eorum colla cum domeſticis alligāt: & ne aſcenſores excutere poſſint: colla circūcidētes in cæſuris vincula imponunt: vt præ dolore vinculis cedant: & quiete agant: & captis reliquunť quicūꝗ; vel ſenio vel iuuenta inutiles ſunt: reliquos in ſtabula ducunt: & pedibus inuicē vinctis: & collo ad columnā bene compactā fame domāt. Deinde herba vel arūdine viridi reficiunt: hinc obtemperare docēt. Alij oratiōe: alij cantu vel timpani ſonitu. Rari ſunt qui non facile manſueſcāt. Sunt enī a natura mites & māſueti: vt ad rationale animal proxime accedant. Quidā aurigas ſuos qui in certamine ceciderunt: ex prœlio eximunt: Quidam anterioribus pedibus vtero ſubiectos ſeruarunt adeo animal homini amicū: ꝙ ſi quē ex magiſtris curatoribus ꝑ iram interfecerint: adeo illum deſiderant: vt præ mœrore a cibo abſtineant: Interdū etiam ad mortem obdurant. Elephantes viuunt quantū longeui hoīes quidam ad ducenteſimū annū ꝑueniunt. Morbidi ſunt & incurabiles: ægrotantibus oculis remedium eſt bouillū lac infuſum: cum plures morbos vinum atrum epotū curat. Vulneribus butirū auxiliať. Ferrū enim extrahit. Vlcera ſuillis carnibus inuruntť. Nearchus ait hic ſe vidiſſe formicaꝝ auriferarū pelles: pardalis pelli ſimiles. Megaſtenes de formicis ait apud

Elephantū venatio

Derdas: quæ maxima natio eſt Indorũ montanorꝝ ad orientẽ expoſitorꝝ. Collem quẽdã eſſe triũ miliũ ſtadiorũ ambitu: & ſub eo aurifodinas: quas formicæ effodiunt: vulpibus magnitudine non minores: mira celeritate: victum ex venatione cõparantes. Fodere autẽ terrã ꝑ hyemẽ: & ad hoſtium accumulare quẽadmodũ talpæ: talis auri ſtrigilis ꝑua decoctione eget Eam vicini iumentis clam rapiũt Aperte autẽ non poſſunt ꝓhibentibus formicis: igne & pugnant: & fugantes inſectanẽ: quos cum dep̄henderint: cum iumentis interimũt. Nearchus hic & multitudinẽ & maliciã ſerpentũ admiratẽ: qui ex campis ad eorum cauernas fugiũt. Viſam ẽtiam dicit eſſe viperã fœminã ſedecim cubitorũ. Nos in ægypto (inquit Strabo) vidimus eiuſdem fere magnitudinis viperam inde allatã. Vt tñ incepta ꝓſequãẽ: Poſt venatores ac paſtores quartũ genũs ponit: eorũ qui artes exercent: Alij qui arma & naues fabricant: alimenta & ſtipendiũ ab rege habent: cui & ſoli operanẽ. Nã tribunus militibus arma præbet: & claſſis præfectus: naues nauigãtibus & mercatoribũs precio locat. Quintũ genus eſt bellatorum: qui reliquũ tempus ocioſi agunt: in locis ab rege conſtitutis: vt cum opus ſit: cito exeant: nihil de ſuo afferentes præter corpora. Sexti autem præſides: quorũ numus eſt: vt quæ aguñẽ inſpiciant: & regi clam omnia renũcient. Hi in vrbe vrbanas meretriculas adiutrices adhibent: in caſtris vero caſtrenſes. Hi ſunt viri optimi ac fideliſſimi. Septimi ſunt conſiliarij & regi aſſidentes: a quibus & magiſtratus & rerum omniũ adminiſtratio fit. Omnes fere Indi in victu frugales ſunt. Ornatu plurimo vtunẽ. A furtis magnopeꝑe abſtinent lr̄as non norunt: ſed memoriter omnia adminiſtrant: & ꝓpter ſimplicitatem ac vitæ ꝑſimoniã omnia eis ꝓſpere ſuccedunt. Vinum non niſi in ſacrificijs bibunt. Potum ex oriſa efficiunt ſicunt ex ordeo cibos: in tumulis & ſepulturis faciendis ꝑparci. Cultũ vero corporis nimij: Nam & aurꝝ geſtant: & lapillis ornanẽ: & ſindonẽ candidiſſimũ induũt: & vmbrellas ſecum portant. Nam pulchritudinẽ excellentes: omnia faciunt quæ ad decorandam faciẽ ꝑtinent. Multas nuptas habent: quas a parentibus accipiũt: alias obediẽtiæ gr̄a: alias prolis ac voluptatis; Et niſi has caſtas eſſe cogant; fornicari licet. Si qua mu

Derdæ populi

Formice magnæ.

Indorũ mores

lier regē occiderit: munus habet: vt cū illius ſucceſſore iūgat. Cum rex in locis ſeptis venat: e ſolio ſagittat. Aſſiſtunt duæ tresue mulieres armatæ. Cum in locis nō clauſis venat: ſagittat ab elephāte. Ex mulieribus aliæ in turribus; aliæ in equis aut elephantibus: quemadmodū & militant; omnibus armis exercitatæ: quæ pfecto multum a noſtris diſcrepāt. India primū ex tribus cōſtat lateribus. Indus fluuius occidētalē ipſius interluit partem. Ganges vero ad orientē. Caucaſus autem ad ſeptentrionem. Multi hanc regionem clari & præpotētes viri coluere: haud quaq̄ in vno loco coacti: nec vno appellati nomine: cum quidam ex eis ad vnam conceſſerūt partem: & ad aliam alij: put eis natura ab initio & voluntas & conſuetudo ſuppeditarit: Nam quidam ad Indum flumen ſe conuertere: & ipſi quidē Dardanes ſunt appellati: qui iam potiſſimum ptem tenēt: vbi Hydaſpis amnis ad Ceſinā ex ſcopulis fluentem: in pprios recipit ſinus. Hydaſpis enī fluuius eſt ampliſſimus: & ad nauigandi vſum aptiſſimus; eam occidentalē plagam perlambens. Cui etiam propinquum eſt Cophes flumē: & eam partem candidiſſimis vndis perfundit: vbi Sabe poſiti ſunt: ac etiam Toxilli & Scodri: & deinde Peucaneorū gētes: & qui Dionyſium colunt Gargaridæ: vbi Hypanis & Megarus aurū vehunt; ditiſſima omnium flumina. Ea enim ex monte Hemodo primū exorta: atq; deinde in gangeticam plagam verſa. Tandem cūm ad auſtrum ſe flectant: prope Colidos inſulam: quæ oceano abluit: in mare dilabunt. Hæc ſiquidem inſula cum adeo erecta ſit: vt neq; illuc aues aduolant. Ferunt etiā illā Veneri dicatā extitiſſe; nec lōge Ganges: ad quē Alexander vſq; proceſſit: & in quo cetæ ſunt. Id flumen (vt inquit Strabo) & magnitudine: & latitudine: & profunditate remotius: q̄ iunctius veritati: Nam q maximū ſit omniū fluminum: quæ in tribis continentibus memorant; eſt q poſt id Indum ponant: & tertiam Hiſtrum: & quartum Nilum. Quidā minimam eius latitudinem triginta ſtadiorūm dicunt. Minimam vero profunditatē viginti paſſuūm. Aiunt (vt inqt Strabo) adductos fuiſſe quoſdam carētes ore mites homines; qui circa Gangis ortum habitant: & vaporibūs aſſarum carnium & fructuum a florum odoribus enutriuntur: & pro ore ſpira-

Indus | Ganges | Caucaſus | Dardanes | Hydaſpidis flu | Cophes | Sabei | Toxilli | Scodri | Peucāei | Gargaridæ | Hipanis | Megarus | Colidos | Ganges | Cetæ | Hiſter | Nilus | Trūcati hoīes

menta quædam habent. De alijs etiã ꝑmultis philophos nar- rare. De Ocipadibus: qui curſu equos præuertant. De Enotacœtis qui aures ad thalos vſq; dependentes habeant: vt ſup eis dormiant: Adeo fortes: vt arbores euellant: & neruũ frangãt Alios eſſe vnoculos: caninis auribus: crinibus erectis: pectore hiſpido: habentes oculum in medio fronte: qui naſo carent: omnia & cruda edere: & paruo tẽpore viuentes ante ſenectutẽ extingui: & ſuperiorẽ oris partẽ eminẽtiſſimã habere Nec eiuſdem regionis philoſophi nobis ſunt prætereundi: de quibus aſſerit idem Strabo: allegans Megaſtenẽ: ꝙ q ſunt mõtani: Bacchum celebrant: ſigna quedam oſtedentes: ꝙ non ſolum apud eos agreſtis vitis naſcatur: & hædera: & laurus: & myrtus: & buxus: & alia ſemp virenti: quoꝝ nullum ſit trans Euphratẽ: præter pauca quædã in ortis irriguis: & multo cultu cõſeruata: Bacchicũ etiã ẽ ſindonẽ & mitras geſtare: & vnguẽtis vti: & floribus cingi. Tympana & tyntinabula exeũtẽ regẽ præcedere. Cãpeſtres vero Herculẽ colunt. De philoſophis quoq; idẽ Megaſtenes (vt inquit ſtrabo) aliam facit diuiſionem: quoꝝ dicit genera. Nam alios Bragmanas nominat: alios Germanas. Sed præcipue Bragmanas ꝓbat: ꝙ cũ græciſ in opiniõibus cõcordent. Hi ꝗprimũ cõcepti ſũt: viros doctoſ curatores habent: q & mr̃i cõcepto accedẽtes: quædã canũt i ꝓlis fœlicitatẽ. Sed reuera quædã cõtinẽtiæ ꝑcepta dãt mr̃ẽs libenť eos audiẽtes: fœlices in ꝓle exiſtimãť. Poſtq̃ vero nati ſunt: alios atq; alios curatores ſortiunť. Nã q̃ magis ætas adoleſcit: elegãtiores magiſtros hñt: & fert: & philoſophus añ vrbẽ in luco exercere: intra cõpotũ quẽdã circuitũ frugaliť viuẽtes: ſup thoris ac pellibus: ac ab aĩalibus ac Venere abſtinere: Serijs ſermõib9 intẽtos: & cũ volẽtibus audire cõicantes: Auditori aũt nõ licere: nec loqui: nec ſternitare: nec excreare: vel die illa cetu explodi: & cũ. xxx. &. vij annos ſic vixerit in ſua ſecedere: & laxius licẽtiuſq; viuere. Sindonẽ induere: aurũ in manib9 & aurib9 moderate geſtare: et carnib9 veſci aĩaliũ: ab acrib9 & cõdimẽtis abſtinere: Ex vxorib9 multas capeꝑ ꝓpagãdæ ꝓlis grã. Nã a plurib9 bona eueniũt plura. Dicit enĩ Bragmanos cũ vxoribus nõ phãri: ne ſi imꝓbæ ſint: aliquid qď efferri nefas ſit in ꝓphanos efferãt. Si probæ ne viros relinquãt

Ocipades
Onotacœti
Hædera
Laurus
Myrtus
Buxus
Bragmane
Germane

Nam qui voluptatē aut dolorē; vitam ac mortē æquē contem nit; ſubditus eſſe non patit̄. Item multa eos de morte dicere & hanc vitam eſſe putandā; quaſi quendam viuidū hominū con ceptū. Mortē vero natiuitatē ad veram illam & fœlicē vitam his qui recte philoſophati ſunt. Iccirco eos multa exercitatio ne vti ad mortis præparationē; ptim cum græcis ſentire; vt ꝙ mūdus ſit creatus; & corruptibilis & ſphericus. Et ꝙ cōditor & adminiſtrator omnium rerum deus per vniuerſum vadit. vniuerſarum rerum primordia diuerſa eſſe. Faciendi aūt mū- di initium aquam; & præter quattuor elementa quintū quan dam naturā eſſe; ex qua cœlum aſtraq; conſtent. De Bragma- nis hactenus; ex germanis eos ornatiſſimos; vt qui ſiluicolæ

Germāi philoſo- phi appellant̄; ex eo ꝙ in ſiluis degūt; ex frondibus & ſilueſtribus fructibus viuentes. Veſtes ex arborum corticibus habere; vi ni & veneris expertes; Cum regibus de charis rebus interro- gantibus ꝑ nuncios colloqui; & ꝑ illos diuina a regibus coli; & placari; poſt ſiluicolas in honore medicos eſſe; vt qui circa hoīem philoſophant̄; frugales quidē; non tamē ruſticātes ori ſa; de ordeaceis viuentes; quæ nemo rogatus illis nō miniſtrat nemo hoſpicio non libenter ſuſcipit. Poſſe eos & fæcundos fa cere; & marium & fœminaꝝ ꝓcreationē ꝑ medicamēta præ- ſtare; medicinā plurimū ꝑ cibos ꝑfici; non aūt ꝑ medicamenta

Sacer Niſeus Hæc de philoſophis. Verum ad Gangē verſus (inquit Antho nius) alius quidem locus eminet; qui ab incolis ſacer iudica- tur; ob admirabilem quandem rem ibi olim inuentam. Nam dicunt Bacchum olim cum fureret; illic conſediſſe; ibi teneras virium nebrides; quibus obtecti erant; qui ſequebant̄ ſtatim In aſpides conuertiſſe ſe; & in ferrū tyrſos; cincturas vero & capreolos in ſufflātes dracones mutatos; ꝓpterea; quia hoīes illi eius ſacra contempſiſſent; atq; horrerēt eius mores; Tum vero timore omnes ꝑcitos; viam illam ꝓximam ab eo Niſeam appellaſſe; conſtituiſſeq; vt vna cum eorum liberis coronati hædera ſacra conficerent. Quo facto; tum gentes illas ſubie- cit. Ouidius. Oriēs tibi victus aduſq;. Decolor extremo qua

Hermo- dus mōs cingit̄ India Gange. Montes aūt ipſum ſtatim Hermodos cō- ſcendiſſe; ad quoꝝ radices illidit̄; q ad Orientē ſpectat ocea- ans; ibiq; ſupra eorum verticē tanq̄ ad alios terræ fines gemi

nas infixiſſe columnas: imitatus Herculē. Sed hæ ſunt gētes omnes ac nationes: quæ terrā ipſam tenent: & potiſſimū quæ potuerunt aliqua ſui excellentia & dignitate (inquīt Antonius) ad noſtram cognitionē peruenire: & ſi aļs p multas eſſe fateor: quæ quoniā varijs in locis conſtitutæ ſunt: ac ptim circumerrant: Nec vllum prorſus fixum habent locum: partim etiā ignobiles & obſcuræ: vt etiam ſine nomine pmanſerunt. Non multi tamen faciendos eſſe iudicaūi: quas neq; qui omnium cōſcius eſt: præter immortalē deum dicere poſſe exiſtimaūi. Ipſe enim ſolus eſt qui nouit omnia: Solus qui poteſt. Ipſe eſt qui primus prima ipſius orbis fundamenta in orbem coniecit: & immenſi maris aditum & ſemitam mortalibus patefecit. Quiq; vitæ huius cōmoditates: diuitias dignitates: honores præſtitit: quive ſidera diſcernens: vnicuiq; quā voluit ſortem tradidit: Quibuſdā enim vt terram colerent: atq; inde ſibi diuitias atq; opes compararent. Alijs autē vt pelago acti aut piſcarent: ſibi victum aut mercimonia cōmutarent. Alijs vt ſcientiæ & philoſophiæ ſtudijs ſe dederent: atq; inde honores & laudes aucuperent: multis etiā vt cæteris præeſſet: Iuberent & parerēt. Ideoq; nō mirandum: ſi hoīes variā inter ſe ſunt: non ſolum fortunam: ſed & naturam conſecuti: Cum videmus regiones & loca: eam quoq; varietatem adeptā poſtq̄ vna quidē lacteos homines parit: alia ſubalbidos: alia fuſcos: alia prorſus aduſtos: aut multis ſimiles floribus. quales Aſſyria generat. Sic enim ominum ille rerum opifex ſtatuit: vt homines varij quoq; ingenij: ac multiformis animi & induſtriæ quemadmodū & cætera naſcerent atq; vnuſquiſq; ſua contētaretur ſorte.

Vos igitur o terræ omnes: & vos inſulæ quæ mare colitis valete nunc præcor. Valete quoq; vos vndæ: oceani: & vos ponti ſacri: fluctus: fluuij: ac fontes: næmora: & vos parui montes: valete & vos quæſo. Iam enim vos omnes ſatis percurri: qui fueratis aliquam inter mortales famam aut nomen conſecuti.

g v

Erge liber ſine me tenues venture ſub auras
p Hinc vbi Sarmatico ſtringit̃ ora gelu
Qua quoqꝫ prærupto ſe tollit in aera muro
Structa ſub vmbroſis regia Croca iugis
Nec te liuor edax autore exterreat orbum
Si quis in ignotis obuius iret agris.
Sentibus arreptũ: q̃uis iter impleat aſpris
Perge: gradus tardet: nec mora perge tuos:
Tabida ſæpe lues ſub dumis ſerpit opacis
Inqꝫ viatores dira atonita vomit.
Peſtis ſiqñ lingua ferit illa triſulca:
Hæc tibi ſunt placidis tela ferenda modis.
Non tu ſolus abis: traiectus membra ſagittis.
Innumeri his iaculis ſaucia corda ferunt.
Virgilium Bauius: Flaccum odit Menius aſper.
Fert licet æthereos vtraqꝫ muſa fauos
Sollicita adijt Naſonis liuor amores:
Atqꝫ elegos tetigit culte Tibulle tuos
Barbaries cultos non ſolum habet ipſa peroſos.
Qꝫ ſibi non tantum nouit ineſſe boni
Verum virtuti iam dudum eſt æmula virtus.
Et comitem inuidiam fulgida pallas habet.
Nil manet in terris: iſta qđ peſte careret
Vſqꝫ adeo virus fudit amara nocens
Inuiſa eſt catulo ſilueſtris Damma ſagaci.
Odit lanigeras & lupus aſper oues.
Nictimenen odit pictaqꝫ turba volucrum.
Odit & accipitres rauca columba vagos
Quid genus humanum memorem pecudum alituũqꝫ.
Liuorem ad ſuperos nouimus iſſe deos.
Longeuum (vt memorat) veri haud ignara vetuſtas:
Egit ab æthereo filius axe patrem
Iſta lues triplices tulit ad certamina diuas.
Inijcit: vt poſitis aurea mala cibis.
Frondifere hoc Ide tectat̃ aquatica vallis.
Vidit vt iratas ꝑ næmus ire deas

Cauſa hæc agricolis: cur obruta pergama flāmis
Nunc ſunt æquoreo ſemiſepulta ſinu.
Longa mora inuidiæ eſt oēs numerare ſagittas
Ipſa cupidineæ eſt æqui paranda fauce
In genus omne vagos ericine natus amores
Torquet: liuorem hæc in genus omne iacit
Nil tibi ſint igit̄ liuoris ſpicula curæ.
Sperneq; mordacis murmura ſcabra deæ.
Increpet ipſa licet latratus temne caninos.
Nil tibi quod proſit. nihilq; quod abſit habet.
Plus nocet ipſa ſibi: dolor arduus intima ſiccat.
Viſcera: & in maciem viuidus humor abit.
Sic ſua fata petit: maneſq; aditura profundos
Sub phlegetonteas lurida perget aquas.

Hartmāñ9 de Eptiñ. Canoñ. ſuo Heīn. Bebel Iuſtingeñ. Ordi=
nario lectori poetices ī vniuerſitate Thubiñ. fœlicitatē optat.

Q̄tā animi voluptatē cepim Heīrice mihi chariſſīe: ex tuis
iucūdiſſimis carminib9 & epl'a: nō facile dixeri. Sūt enī plena
ſalib9 & elegātia. Op9 aūt illud Laurētij coruini mea opiniōe
viri doctiſſimi gaudio me ſingl'ari affecit: q(vt eius ſcripta te
ſtant̄(nihil ꝓrſus videt̄ ignorare: qd' cuiq; cōſumato ī bonis
artibus viro ſcire contigit: q præter oīmodā totius coſmogra
phiæ ꝑitiā tanta reddet eloq̄ntia & orōis ſuauitate: vt mirū di
ctu ſit: hoīem in media (vt it ita dixerim) Barbariæ: & inter fe
rociſſimos Sarmatas educatū: tanta ſplēdere bonaꝝ artiū do=
ctrina: Cui etiā nr̄a tēpeſtate aliquē vndecūq; virū vel in ora
tionis elegantia: vel carminis ſubtilitate anteponere indigniſ
ſimū iudicaui. Nō poſſum igit̄ nō cōgratulari: cū meæ: tū oīm
ſtudioſoꝝ vtilitati: q tale opus nouit̄ editū: & ꝑ te e longinq̄
Sarmataꝝ regiōe allatū cuiuis facultati ſciaꝝ ſtudētibus adiu
mento eſſe poſſit nō mediocri. Si enī mirabiliū reꝝ: diuerſaꝝ
regionū: inſulaꝝ: mariū: montiū: fluuioꝝ: aīaliū noīa: ꝓprie=
tates: miracula libeat videre. Nullibi aliūde abundātius credi
poſſe repiri: q̄ in vno hoc libro: q oēm tabularū Ptolomæi ma
teriā declarat: & in his nos inſtruit optīe. Præt̄ hæc ex oībus
q modo aliqd egregie ſcripſerūt: in geographia ſuā ſcribēdi
facultatē ſumpſit: non ꝓpria temeritate vſus: vt nihil ommi=
ſiſſe videat̄: qd' ad cōſumatū coſmographū ſpectare ſoleat.
Gaudeo itaq; plurimū hoc opus in mediū multoꝝ exire: vt eo
feruētius nr̄a alemania exēplo Sarmataꝝ cupiat ſe in multaꝝ
artiū rognitionē extollere: ſeq; penit9 a Barbariæ vindicare.
In q̄ hactenus (deoꝝ forſitan arbitrio aut poti9 ſideꝝ iniqtāte)
verſata eſt. Sed ſurgūt & ſurrexerūt dijs grās q exuta omī in
culti ſermōis ſcabie: ſe cūctis alienigenis in admiratiōnē ere=
xerūt. Hæc hactenus. Cū aūt nō ſim penitus a ſtudio coſmo
graphiæ alienus. Volui etiā pijs lectoribus aliqd adiumēti p̄=
ſtare: q̄ facili9 huius ſciæ cognitionē dephēdere poſſint. Colle
gi igit̄ q̄ſdā generales figuras regionū ꝓ ſimplicibus: vt ꝑ haſ
faciliorē agreſſū habeant ad totā materiā. Iohānis aūt Eſticam
piani dictata; hoīs germani: & (vt tu ſæpi9 narraſti) viri in om

ni gñe diſciplinaꝝ clariſſimi oratoris & poetæ ꝑiterq; & phi loſopi & aſtronomi nr̃a tẽpeſtate oĩm: ſi nõ primi: tñ nlli ſcd̃i Siqñ ad te veniũt: ſinas ad me ire: quẽ tãtope ſemꝑ cõmẽdaſti tibiq; præceptorẽ ĩ pluribus dictis allegaſti. Cui ſcribas præ cor: vt aliqñ q̃ddã ſuoꝝ ſcriptorũ & dictatoꝝ ad te ꝑdire ſinat Si hoc fecerit: te ſuã famã & decus longe lateq; ꝑ germaminiã diffuſurum. Vale. H. E.

IDEM H. DE E. SVO HEINRICO.

Eſine iam latium priſcos extollerre vates.
Aeneadũ: doctos verba latina loqui
Iam pridem didicit: cultas coluiſſe ꝑ artes
Ingeniũ quondam Barbara terra ſuum.
Theutones in bellis gentes dominata ꝑ omnes
Turma: loqui magno cũ Cicerone queat.
Virgilios reperis: quis ſuaſerit aurea vena
Ludere non deerunt impꝑibuſq; modis
Pindaricos tractant exutis ſaxones armis
Et quibus hiberno tempore pauca dies
Sauromatas ſtimulat ſilueſtres delphicus ardor.
Cum Neuris docuit carmina noſſe geta
Croco polonorum gelido ſubiecta trioni.
Hic vbi leniſonas Hiſtula verſat aquas
Cynthius his miſſis: ſpargit ſua munera delphis
Arctoos mirũ eſt: Enthea muſa fouet
Abſtruſos rerũm latices: ſtellantis & abdita cœli
Aſtrigeriq; globi: diſcere abunde potes
Quicq̃d & humano potuit: comprendiet aſtu
Ingenioq;: illic (te referente) patet
Stoicidũ quæras obſcura ſophiſmata. ſeu vis
Siue Epicure tuũ: dogma ve ſocraticũ
Hic quondã vigili ſudabas noſſe lucerna
Quicq̃d Areſtoteles: pyerides docent
Ingenij rari prima documenta iuuenta
Iactas: deſidiam tempora ſera fugent
Grande aliquid de te Bebel præſagio tantũ
Perge inter raros non reticende viros
Vale. H. E.

SVMMARIVM IN COSMOGRAPHIA PTHOLO.

Diuiſio nr̃æ habitabilis

- **partes**
  - Aſia
  - Africa
  - Europa
- **maria**
  - Indicum
  - Noſtrum
  - Hircanum ſiue (Caſpiũ
- **Sinus**
  - Gangeticus
  - Perſicus
  - Magnus
  - Arabicus
  - Aethiopicus
  - Ponticus
  - Aegei pelagi
  - Paludis meotidis
  - Hadriaticus
  - Propontidis
- **Inſulæ**
  - Taprobana
  - Albion Britãnorꝝ
  - Aurea Cherſoneſus
  - Ibernia britãnorꝝ
  - Peloponenſus
  - Sicilia
  - Sardinia
  - Corſica
  - Creta
  - Cyprus
- **Terminaẗ ps nr̃e habitabilis**
  - **ortu**: Terra incognita quæ pp̃lis Sinarũ atq; Serũ adiacet
  - **meridie**: Terra ĩcognita q̃ Indicũ pelag⁹ cingit: & q̃ agiſnubã regionẽ amplectiẗ
  - **occaſu**: Terra ĩcognita quæ ſinũ Africũ æthiopicum cingit: & deinde occidentali oceano cingiẗ
  - **A ſeptẽtriõe**: Oceano ſarmatico & ẗra incognita ĩminet q̃ ſarmaticæ: Scythiæ atq; Seris imminet

Sol fit ſup̃ verti- ce in ãno | Bis / Semel / nunꝗ̃ | habitãtib⁹ | in tropicis / ſub tropicis / extra tropicũ

Habitãtes | intra / extra | tropicos | Om̃es nigri ſunt: & q̃to magis ad æquinoctionalem vergunt: de tã to nigriores ſunt. / Remiſſiores colore ſunt: & in al- bedine ẽ tẽdũt ſcd'm diſtãtiæ rõem

EVROPAE l. X. TABVLAE. XXXIIII. SATRAPY- os continet

prima
Ibernia inſula britannica: credo iam Scotiã dici: vel ſcotiã ptẽ eſſe Hiberniæ
Albion inſula Britannia maior: nũc An- (glia dicit̃

Scd'a Hiſpania
Bethyca nũc regnũ Granatæ
Luſitania nunc Portugalia
Tarraconenſis nunc Catalonia

Sacunda Gallia

Aquitania
Francia
Burgũdia ãn Heduoꝝ regio.

Lugdunẽſis
Francia
Normandia
Britannia minor
Turonia

Narbonẽſis
Delphinatus ſiue prouincia

Belgica
Flãdria credo morinoꝝ regio- (nẽ fuiſſe
Picardia
Sequania ſiue comitatus Bur- (gundiæ
Lucçelburgia
Lothoringia
Aelſatia
Suicia olim heluicia

Franconia vel francia orien
talis
Vueſtualia
Haſſia
quarta Saxonia
germāia Marchio
Thuringia
Miſia
Sleſia
Morauia
Bohemia

Rhetia iam Sūeuia
Vindelica
Noricum
Pānonia ſūpior nūc Auſtria
Panonia inferior Hūgaria
quinta Styria quondam Valeria
Illyris
Dalmacia nūc ſchlauonia
Croacia. Liburniam olim
dictam exiſtimat Pius ſecū-
dus
ſexta Italia ſiue Latiū vel Aeno-
tria
Corſica vel cyrnūs græce

ſeptima Sardinia inſula
Sicilia ſicania vel Tinacria

Polonia
viij. Sar- Maſſouia
matia in Pruſſia
Europa Lithuania ſiue Alba-
ruſſia
vel Neuria
Curlandia
Samethia
Liuonia
Ruſſia
Suetia vel Gottia orien-
talis

Iaçiges metaneſte: nūc
ſeptē caſtra credo eos
antea Baſtarnas dictos
Dacia magna ſiue Ba-
9. lachia. Seruia olī
Supior pti Craſciana
Hœſia Boſna pri
us Tribal
Inferior Bulgaria lia
Tracia
Cherſoneſus

Macedonia: vel Aema
thia: vel Pyeria
Epyrus nūc Romania
olim Moloſſia vel Cha
onia
Achia vel Teſſalia
x. Euboia nūc Nigrapō-
tis
Pelonenſus nunc mo-
rea
Creta nunc Candia vel
Macoroneſos propter
cœli temperiem

AFRICA.IIII. TABVLAS.XII. PROVINCIAS CONtinet.

Prima. Mauritania Tinganica
Mauritania cæſcrienſis
ſecunda Numidia
Africa.
Cyrenaica q̃ & Pentapolis.
Marmarica
Libya
tertia Inferior.
Aegyptus
Thebais.
Libya africæ
quarta ſup̃ ægyptum
Aethiopia
auſtralior

ASIAE PROVINCIAE xlviij.xij.tabulis cõplectũt

Pontus
Bithinia
Aſſia minor Thurchia
Phrygia magna
Lycia
Gallacia
Prima Paphlagonia
Panphilia Iſaura
Capadocia
Armenia minor
Cilicia
ſecunda Sarmacia aſiatica:nũc Tartaria.
Cholchis
tertia Iberia
Albania
Armenia maior
Cyprus inſula
quarta Syria
Syria phenicia
Syria paleſtina Iudæa
.4. Arabia petrea
Meſopotamia
Arabia deſerta
Babylonia
Aſſyria
Suſiana
Mædia
.5. Perſis
Parthia
Hyrcania
Carmania deſerta
Carmania altera
.6.
Arabia fœlix
Margiana
Bactriana
7. Sogdiana
Sacha
Scythia itra Imaũ mõtẽ
Scythia extra Imũ mõtem
.8.
Serica
Aria
Paroponaſides
9. Drangiana
Arathoſia
Gedroſia
10. India intra Gangẽ
Sinarum regio
.11.
India extra Gangẽ
12. Taprobana

NOMINA MARIVM PER VNIVERSVM ORBEM.

Herculeũ
Ibericũ.
Balearicum.
Gallicum Liguſticũ circa ianuam & Piſam.
Tuſcũ Thyrenũ circa Romam.
Sardoum.
Siculum.
Adriaticũ. id eſt. Venetum.
Ionium habent græci inter Achiã & moream
Aegeum.
Creticum.
Carpaticum.
Helleſponticum
Proponticum
Boſphorum Thracoñ. circa Conſtantinopolim
Cimericum
Meoticum circa Tartariam
Euxinum Ponticũ: Idẽ ſũt lacus inter Europã & Aſiã

OCEANI NOMINA.

Vergonium
Britanicum
Hypborium
Caledoniũ.
Germãicũ circa Vueſtualiã (& ſaxoniã
Cantabricũ circa Galliciam
Aquitanicũ circa Franciam
Sarmaticũ ſiue Congelatũ
Cimbricũ.
Sabuloſus põtus cir. Pruſiã
Balthearus pontus intra Angliam & Daciam

AFRICAE MEDITERRANEI NOMINA.

Atlanticum extremum eſt.
Numidicum
Libycum
Punicum
Aphricum
Aegyptiacum
Heſpericum

ASIAE NOMINA.

Aſiaticum
Syricum
Pamphylicum
Rhodienſe
Ycarium

INDICVM MARE HAbet quattuor ſinus
Magnus ſinus
Gangetinus
Perſicus.
Arabicus
Barbaricus

τέλος

May
1942

Basel

NICOLAUS KESLER

CORVINUS, LAURENTIUS. Cosmographia. Not before 1496.

*Hain *5,778; B.M.C. III, 772; Stillwell C836.*

Printed with roman types, in quarto form, 38 lines to a page. It has 57 leaves; the last, a blank, is missing. The size of a leaf is 196 × 135 mm., and the printed text measures 160 × 104 mm.

THIS is a textbook containing brief descriptions of the maps of Ptolemy *(Cosmographia dans manuductionem in tabulas Ptolemaei)*. As the title-page promises, it shows "all the habitable regions of the earth; the different races of men, living in manifold ways and conditions; a list of the animals in various provinces; islands, rivers, and mountains; and very many other things worth knowing."

Laurentius Corvinus was a German humanist. Born in 1465 in Silesia, in 1488 he became a teacher at the University of Krakow, where he formed a close friendship with Conrad Celtes and was afterwards employed as city clerk at Breslau, a position which he held until his death in 1527. Besides some original verse, he wrote textbooks on Latin style and poetics, such as his *Latinum Ydeoma* and *Hortulus Elegantiarum*.

The editor of the volume was Henricus Bebel, a former pupil of Corvinus at Krakow. Bebel himself taught at Basel and later at Tübingen. A friend of Reuchlin and Erasmus, he was regarded as one of the best German Latinists of his time. His treatises *De Abusione Linguae Latinae* and *Ars Versificandi* bear witness to his learning. But he had also a considerable popular success as author of a volume of *facetiae*, in which he assailed the Jews, the ignorance and corruption of the clergy, and the arrogance of the nobility. He contributed to the book some dedicatory poems to Hartmannus de Eptingen, a canon at Basel. The latter, in his turn, addressed a number of elegiacs to Corvinus; and thus with this high poetical and scholarly recommendation the book made its way into the world. Unfortunately, although it appeared three years after the publication of the Columbus Letter, Corvinus's *Cosmographia* had not a word to say about the discovery of the Islands beyond the Ganges.

Bought in May 1939.

only in name. They were written in the study and were never delivered.

The *Quadragesimale* was composed by the Saint between 1433 and 1436, years which he spent again in retirement at Capriola and which he devoted to the translating and editing of his sermons. In this he followed the practice of most other preachers of the age. Naturally they all spoke Italian to their audiences: Bernardine mentions that

lasting work of his was the *De Educatione Puerorum,* which some regard as the most important contribution of Humanism to pedagogy.

Vegio was one of those rare scholars, who, although imbued with classical literature, were also genuinely religious. Born at Lodi in 1406, he studied and afterwards taught at the University of Pavia. He became a close friend of Aeneas Sylvius, later Pope Pius II, as also of Lorenzo Valla, and other humanists. Pope Eugene IV invited him to Rome, and appointed him a papal secretary and then a canon of St. Peter's, an office which he held until his death in 1458. A great admirer of St. Augustine and his mother St. Monica, Vegio composed various offices in their honor.

The *Philalethes* is an allegory written in the form of a dialogue between Truth and the Lover of Truth. Philalethes, ragged and downcast, meets Veritas, also in a sad state, on a lonely road. Each has been looking for the other, and each learns the other's identity with joy. Veritas complains that she is all wounded and bleeding from the cruelties of mankind, and Philalethes replies bitterly that he has fled to the wilderness for the same reason. Then Veritas goes on to explain how, after Harmony, Peace, Justice, and several other heavenly messengers had all been rejected by men, she had come last, to suffer the same fate. Philalethes asks who have injured her most: actors, or astrologers, or false philosophers, or poets? Not poets, Veritas replies indignantly; there is no group which honors her more. The true poet's gift is more divine than human, and she has no praise too great to bestow upon him. After some coaxing, however, she relates her unhappy adventures. The sailors